

ΣΤΟΥΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ ΤΟΥ 'YOU TUBE'

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΒΙΝΤΕΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ & ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΑΕΣΤΡΩΝ

Επιλέγει για τους αναγνώστες του *TaR*

ο Αλέξιος Γ.Κ. Σαββίδης

Δεύτερη συμπληρωματική ενημέρωση: Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2013.

Οι ερμηνείες/ συναυλίες της παρούσας επιλογής/πρότασης που ακολουθούν, βρίσκονται αναρτημένες στο ιστοσελιδικό 'You Tube', συχνά σε καλή έως πολύ καλή οπτικο-ηχητική απόδοση. Στην συντριπτική τους πλειοψηφία δεν έχουν κυκλοφορήσει επίσημα σε Videos ή DVDs από δισκογραφικές εταιρείες και αποτελούν πολύτιμα τεκμήρια αναφοράς για κάθε μουσικόφιλο, συλλέκτη αλλά και εξειδικευμένο μουσικολόγο που ασχολείται με την ερμηνεία εκ μέρους του αρχιμουσικού. Ειδικότερα για την βιντεογραφία πολλών παλαιότερων και νεοτέρων/συγχρόνων αρχιμουσικών (κυρίως επίσημες κυκλοφορίες σε Videos και DVDs) παραπέμπουμε στην 2^η (2009) έκδοση του βιογραφικού λεξικού του Α.Γ.Κ. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι* (Αθήνα, εκδόσεις Πατάκη). Το έργο είναι έτοιμο και σε 3^η αναθεωρημένη

έκδοση, με πλήθος δισκογραφικών-βιντεογραφικών προσθηκών¹, ενώ παράλληλα ετοιμάζεται και επίτομο *Συμπλήρωμα στους μεγάλους μαέστρους*, με περισσότερα από 250 επιπλέον βιογραφικά σημειώματα νεότερων κυρίως αρχιμουσικών (αλλά και με ουσιαστικές συμπληρώσεις για παλαιότερους μαέστρους). Πρόσθετα στοιχεία επίσης και στο βιβλίο του Α.Γ.Κ. Σαββίδη, *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, 2^η εμπλουτισμένη έκδοση (Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήση, 2013). Το λίγο προγενέστερο λεξικό του David Patmore (*A-Z of conductors*, έκδοση δισκογραφικής εταιρείας Naxos, 2007), παρά τη δισκογραφική/βιντεογραφική χρησιμότητά του, δεν αναφέρεται καθόλου σε ανέκδοτο βιντεοσκοπημένο υλικό, ενώ το ακόμη παλαιότερο, τιτάνιας προσπάθειας, λεξικό του John Holmes (*Conductors on record*, Λονδίνο, εκδόσεις Victor Gollancz, 1982 και παράλληλη αμερικανική κυκλοφορία από τις εκδόσεις Greenwood Press, Ουέστπορτ-Κοννέκτικατ) αναφέρεται, όπως δείχνει και ο τίτλος του, στην παραδοσιακή δισκογραφία (με έμφαση στους δίσκους βινυλίου) και με ούτως ή άλλως αξιοζήλευτη ενημέρωση και πληρότητα στοιχείων ως τα τέλη της δεκαετίας του 1970.

Στην επιλογή μας έχουμε σχεδόν αποκλειστικά αναφερθεί στο συμφωνικό ρεπερτόριο και στα ευρύτερα σύνολα μουσικής δωματίου, καθώς και σε χορωδιακά έργα (θρησκευτικά & κοσμικά), ενώ από το οπερατικό ρεπερτόριο έχουμε παραθέσει περιπτώσεις στις οποίες προβάλλεται αρκούντως η συμβολή των μαέστρων σε συγκεκριμένες παραστάσεις (Ιδιαίτερα εισαγωγές, γνωστά ορχηστρικά ιντερμέτζι ή μπαλλετικά ιντερλούδια) . Ιδιαίτερα προβάλλονται εδώ πολλές συνοδείες αρχιμουσικών σε διάφορους σολίστες (οργανικούς ή φωνητικούς) –κάτι που κατά την άποψή μας ενισχύει τον καταλυτικό και «συνεκτικό» ρόλο του μαέστρου σε μια πολυδιάστατη μουσική δημιουργία, όπου πρέπει ο ίδιος να γνωρίζει πώς να συντονίζει, χωρίς να προβάλλεται ο ίδιος. Τέλος, ενδεικτικές περιπτώσεις μαέστρων

---

¹ Ελπίζουμε ότι θα καταστεί δυνατή η έκδοσή του, παρά τις αντίξοες συνθήκες που επικρατούν εδώ και πολύ καιρό λόγω της μεγάλης οικονομικής δυσπραγίας που ταλανίζει και τους εκδοτικούς οίκους.

μουσικών συνόλων μουσικής μπαρόκ, αλλά και του πρώιμου κλασικισμού, έχουν επιλεγεί εδώ, αφού και εδώ συνήθως (εκτός των περιπτώσεων κυρίως των έργων των Γ.Σ. Μπαχ και Χαίντελ, ή εκείνων των Ραμώ, Γκλουκ και Καρλ Φίλιππ Εμμάνουελ Μπαχ) ο ρόλος του μαέστρου είναι περισσότερο «διαδικαστικού»; «διεκπεραιωτικού», χαρακτήρα, χωρίς πρωτογενή-πρωταγωνιστικό ρόλο στην ερμηνεία. Δεν είναι ίδιες δηλαδή οι απαιτήσεις και η συμβολή εκ μέρους του μαέστρου που διευθύνει ένα Κονσέρτο των Κορέλλι, Βιβάλντι και Τζεμινιάνι, ή μια όπερα/καντάτα του Χαίντελ, με τις αντίστοιχες εκείνου που διευθύνει μια Συμφωνία του Μπρούκνερ ή την «Ιεροτελεστία της άνοιξης» του Στραβίνσκυ.

Σημαντικά βιντεοσκοπημένα αποσπάσματα από πρόβες ή ερμηνείες κορυφαίων μαέστρων του παρελθόντος ως τις τελευταίες δεκαετίες του εικοστού αιώνα διάνθισαν τις δύο εξαιρετικές τηλεοπτικές παραγωγές με γενικό τίτλο *“The art of conducting”* που προβλήθηκαν στη δεκαετία του 1990 και κυκλοφόρησαν σε δύο πολύτιμα DVDs της εταιρείας Teldec: το 1^ο (κυκλοφορία 1993) παρουσίασε (αλφαβητικά) τους Barbirolli, Beecham, Bernstein, Busch, Furtwängler, von Karajan, Klemperer, Koussevitzky, Nikisch, Reiner, Stokowski, Richard Strauss²,

---

² Στους *Μεγάλους μαέστρους* (2^η έκδ., σ. 37-39) αναφέραμε ότι δεν συμπεριλαμβάνονται στα λήμματα του λεξικού σημαντικοί συνθέτες που διακρίθηκαν και ως μαέστροι (κυρίως όμως δικών τους έργων). Σχετικά οπτικο-ηχητικά τεκμήρια υπάρχουν στο You Tube κυρίως από τους Ρίχαρντ Στράους, τον Χίντεμπεργκ, τον Στραβίνσκυ, τον Μπρίττεν, τον Χάουαρντ Χάνσον, τον Κόπλαντ, τον Λουτοσλάβσκι, τον Άρνολντ, τον Πεντερέτσκι, τον Βέρνερ Χέντσε, τον Λουτσιάνο Μπέριο κ.ά. Στην ίδια λογική και εδώ δεν έχουμε σταχυολογήσει αναφορές στη μουσική τους διεύθυνση, αν και σημαντικά τεκμήρια, ιδιαίτερα της διεύθυνσης του Μπρίττεν σε έργα άλλων συνθετών, έχουν πολύ πρόσφατα κυκλοφορήσει σε 2 DVDs της εταιρείας International Classics Artists/ICA (2012), με ερμηνείες του με την Αγγλική Ορχήστρα Δωματίου, το 1964 στην 40ή Συμφωνία του Μότσαρτ, σε δικό του «Νυκτερινό» για τενόρο και ορχήστρα (σολίστ ο Πήτερ Πήαρς), το 1968 σε έργα Τσαϊκόφσκι (Παραλλαγές «ροκκοκό» & «Πέτσο καπριτσιόζο» για βιολοντσέλλο και ορχήστρα/ σολίστ ο Μοσισλάβ Ροστρόποβιτς , εισαγωγή-φαντασία «Ρωμαίος & Ιουλιέτα») και το 1970 σε δύο μέρη από την 3^η «Σκωτική» Συμφωνία του Μέντελσον και σε αποσπάσματα από τη δική του όπερα «Γκλοριάννα» (και πάλι με τον τενόρο Πήαρς και με σύμπραξη των τραγουδιστών του Φεστιβάλ του Ώλντεμπρο).

Szell, Toscanini, Walter και Weingartner και το 2^ο (κυκλοφορία 1997) τους Celibidache, Erich Kleiber, Mravinsky, Munch, Mengelberg, Cluytens, Scherchen και Talich, με πρόσθετο υλικό επίσης για τους Furtwängler και von Karajan. Τα αντιπροσωπευτικότερα σχετικά ακροάματα παρατίθενται και στην παρούσα επιλογή, ενώ δεν θα πρέπει να απορήσουν οι χρήστες του παρόντος οδηγού με την απουσία μνείας μερικών σπουδαίων μαέστρων –ο λόγος έγκειται στο ότι έχουν αρκούντως καλυφθεί στις επίσημες κυκλοφορίες των βιντεοσκοπημένων συναυλιών/ερμηνειών τους από Videos και DVDs εταιρειών (π.χ. Ανσερμέ, Γιόζεφ Κριπς, Λάινστορφ, Στάινμπεργκ, Τέννσντ). Ομοίως, ας μην παραξενευτεί ο αναγνώστης μας με την εδώ ενδεικτική κάλυψη της ανέκδοτης βιντεογραφίας «ιερών τεράτων» του πόντιουμ, όπως οι Άντσερλ, Βαντ, Νέεμε Γιέρβι, Γκίλεν, Ζάντερλινγκ, Κλέτσκι, Μοντέ, Μραβίνσκι, Μυνχ/Μυνς, Νύμανν, Πρεβέν, Ροζντεσβένσκι, Σβετλάνοφ, Τοσκανίνι –για όλους τους οι διεθνείς δισκογραφικές/βιντεογραφικές εταιρείες έχουν υπάρξει ιδιαίτερα γενναιόδωρες και μεγάλο τμήμα των βιντεοσκοπήσεών τους υπάρχει διαθέσιμο στο εμπόριο³. Ακόμη, υπάρχουν ενδεικτικά οπτικο-ηχητικά αποσπάσματα της μαεστρικής τέχνης σπουδαίων μαέστρων μόνο από οπερατικές παραστάσεις (π.χ. Κάλμπερτ).

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει εδώ να γίνει και στους τρεις τηλεοπτικούς κύκλους με γενικό τίτλο «*Πρόβα ορχήστρας*» (μοναδικούς στα ελληνικά τηλεοπτικά χρονικά), που επιμελήθηκε ο συγγραφέας και μουσικοπαραγωγός της ΕΡΑ 3 Γιάννης Ευσταθιάδης και προβλήθηκαν, σε 42 ολιγόλεπτες μεν –αλλά μεστές περιεχομένου εκπομπές- στην ΕΡΤ 1 κατά της περιόδους 2005-2006, 2006-2007 και 2010-2011. Είναι, βέβαια, τα οπτικά τεκμήρια των 50 σπουδαίων ραδιοφωνικών εκπομπών του στο Τρίτο, που πρωτομεταδόθηκαν την περίοδο 2005-2006 και επαναλήφθηκαν το 2010-2011.

---

³ Η Η βιντεογραφία τους αναλυτικά στα αντίστοιχα λήμματα, στην 2η^η έκδοση των *Μεγάλων μαέστρων*, αλλά και λεπτομερέστερα (με τις κυκλοφορίες των τελευταίων χρόνων) στην ήδη έτοιμη 3^η έκδοση, που ελπίζουμε ότι θα δει το φως της δημοσιότητας στο εγγύς μέλλον.

Οι επιλογές μας που ακολουθούν περιορίζονται στις προσφερόμενες από το You Tube και δεν συμπεριλαμβάνουν ανέκδοτο επίσης βιντεοσκοπημένο υλικό που έχει αποθησαυριστεί αλλού –λ.χ. σε μη επίσημες εκδόσεις/κυκλοφορίες της εταιρείας Classical Video Rarities (βλ. σχετικά www.classicalvideorarities.com). Επίσης, δεν συμπεριλαμβάνεται εδώ υλικό από βιντεοσκοπημένες συναυλίες/ερμηνείες των τελευταίων ετών που έχουν κατά καιρούς μεταδοθεί από το Κανάλι της Βουλής των Ελλήνων και από την ΕΡΤ 1. Και βέβαια, να τονιστεί εδώ ότι δεν υπάρχουν στο You Tube αναρτήσεις βιντεοσκοπημένων συναυλιών/ερμηνειών από Έλληνες ερμηνευτές ή από ελληνικές ορχήστρες, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων («όαση» στην «ερημία» αυτήν οι δύο πλήρεις ερμηνείες του Μίλτου Λογιάδη με την [ήδη πλέον διαλυμένη!] Ορχήστρα των Χρωμάτων από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, με τη 13^η Συμφωνία του Σοστακόβιτς και την Συμφωνία «Τουρανγκαλιλά» του Μεσσιάν)⁴. Γενικά, για την προβολή

---

⁴ Σε μια ενδεικτική έρευνά μας στο You Tube εντοπίσαμε μόνο ορισμένα αποσπάσματα με ερμηνείες Ελλήνων μαέστρων με ελληνικές ή ξένες ορχήστρες. Το πολυτιμότερο τεκμήριο είναι η βιντεοσκόπηση μέρους παλαιάς συναυλίας του αείμνηστου **Μιλτιάδη Καρύδη** (1923-1998) στο Ηρώδειο, με το 4^ο μέρος της 2^{ης} Συμφωνίας του Γιάννη Χρήστου (Συμφωνική & Χορωδία της ΕΡΤ-Χορωδία «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης). Υπάρχουν επίσης μερικές ερμηνείες ολιγόλεπτων έργων με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης υπό τον **Μύρωνα Μιχαηλίδη** (1968-) (τμήμα 3^{ου} μέρους της 2^{ης} Συμφωνίας του Ραχμάνινοφ, εισαγωγή «Ρουσλάνος & Λουντμίλα» του Γκλίνκα, 1^{ος} ουγγρικός χορός του Μπραμς, 2οε σλαβονικός χορός [op. 72] του Ντβόρζακ) και την Ορχήστρα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής υπό τον **Λουκά Καρυτινό** (1952) (εισαγωγή στη «Νόρμα» του Μπελλίνι). Ελάχιστα ψήγματα επίσης υπάρχουν από συναυλίες του **Βύρωνα Φιδετζή** (1945-) με τη Φιλαρμονική της Μοραβίας στην Πράγα (μικρό τμήμα 1^{ου} μέρους του βιολινιστικού Κονσέρτου του Μέντελσον με σολίστα τον Junghwan Yoon/2011) και του **Γιώργου Πέτρου** σε μικρό μέρος από το 4^ο «Κονσέρτο γκρόσσο» του Κορέλλι, με μέλη της Ορχήστρας του Φεστιβάλ του Μπαϋρόιτ (2011). Υπάρχουν, επίσης, δύο αποσπάσματα διεύθυνσης (από το 2011) του πολλά υποσχόμενου (μόλις 27χρονου σήμερα) **Δημήτρη Μποτίνη** (1986-), αφενός με τη Φιλαρμονική της Μόσχας (όπου είναι βοηθός αρχιμουσικπκος του διάσημου Ρώσου Γιούρι Σίμονοφ) στο πρελούδιο και το θάνατο της Ιζόλδης από τον βαγκνερικό «Τριστάνο» και αφετέρου με την Κρατική Ακαδημαϊκή Συμφωνική «Καπέλλα» της Αγίας Πετρούπολης στο «Πουλί της φωτιάς» του Στραβίνσκυ –για την περίπτωση του Μποτίνη βλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδοση, δοκίμιο 57: «Έλληνας ‘νεοσσός’ του πόντιουμ με λαμπρές προοπτικές», σ. 306-308 και «Ποιότητα και ελπίδα στο

της κλασσικής μουσικής καμία πρόνοια δεν υπήρξε εκ μέρους της άστοργης, ως προς τον κλάδο αυτό της τέχνης, ελληνικής πολιτείας, η οποία στις αρχές καλοκαιριού του 2013 (11 Ιουνίου) προέβη στο πρωτοφανές για χώρα του δυτικού (πολιτισμένου;) κόσμου μέτρο κατάργησης της δημόσιας/κρατικής Ραδιοτηλεόρασης, συμπαρασύροντας μαζί με τα λιγοστά κρατικά τηλεοπτικά κανάλια (όπου μεταδίδονταν τα λιγοστά προγράμματα κλασσικής μουσικής) και το ιστορικό Τρίτο Πρόγραμμα (ΕΡΑ 3), το μοναδικό στην Ελλάδα κρατικό ραδιοφωνικό κανάλι συστηματικής μετάδοσης έντεχνης μουσικής, αφήνοντας στην ανεργία μια πλειάδα άξιων μουσικοπαραγωγών (εν μέρει μουσικών των ίδιων)! Και το χειρότερο απ' όλα, η ενέργεια αυτή αποφασίστηκε και υλοποιήθηκε χωρίς να υπάρχει άμεσο εναλλακτικό σχέδιο-λύση στο πρόβλημα που αναπόφευκτα θα δημιουργείτο⁵.

Ο καιρός θα δείξει αν πράγματι υπάρχει πρόθεση και βούληση για την αναδημιουργία μιας καλύτερης ραδιοτηλεοπτικής πραγματικότητας στον τόπο μας –μιας πραγματικότητας μέσα στην οποία η κλασσική μουσική και η συστηματική προβολή της θα έχει μια δικαιωματικά υψηλή θέση-, ή αν θα ζήσουμε για πολύ καιρό έναν «πνευματικό θάνατο», που είναι πολύ χειρότερος από τον φυσικό ...⁶

πόντιουμ. Ο Δημήτρης Μποτίνης και η Εθνική Συμφωνική της ΕΡΤ», *Πολύτονον* τεύχ. 58 (Μάιος-Ιούνιος 2013), σ. 12.

⁵ Στην προσπάθειά μας να συμβάλλουμε στην επίλυση του προβλήματος εκπονήσαμε πρόσφατα (Ιούλιος 2013) σχέδιο για άμεση, ρεαλιστική και ευέλικτη λειτουργία της ΕΡΑ 3 (ή όπως αλλιώς ήθελε (μετ)ονομαστεί: βλ. αναλυτικά στο *TaR*: <http://www.tar.gr/content/content.php?id=4442>

⁶ Βλ. σχετικά το άρθρο μου «'Ξαφνικός θάνατος' της κλασσικής μουσικής στην Ελλάδα;», εφημ. *ΑΥΓΗ* της 10-7-2013, σ. 32

ΟΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΤΑ ΜΑΕΣΤΡΟ

(αλφαβητικώς από *Άιχhorn* έως *Χόνεκ*)

Κούρτ Άιχhorn (Eichhorn, 1908-1994)

Μπρούκνερ, 5^η Συμφωνία/ Βαυαρική Ραδιοφωνική Συμφωνική
(ζωντανά, Μόναχο 1990)

Καζουγιόσι Ακιγιάμα (Kazuiyoshi Akiyama, 1941)

Μπρουχ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο-3^ο μέρος/ σολίστ Ίτζακ Πέρλμαν-
Συμφωνική του Τόκυο (ζωντανά)

Γκερντ Άλμπρεχτ (Albrecht, 1935-)

Μότσαρτ, 26^ο πιανιστικό Κονσέρτο «της στέψης»/ σολίστ Χόμερο
Φράνκες (Homero Francesch)-Γερμανική Φιλαρμονική Δωματίου
Βρέμης (ζωντανά, 1991)

Ραβέλ, Μπολέρο/ Κρατική Φιλαρμονική Αμβούργου (ζωντανά, 1997) –
με εκτενή σχολιασμό-παρουσίαση του έργου από τον μαέστρο

Μαρίν Άλσοπ (Άλσοπ) (Alsop, 1956-)

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)-αξιόλογη ερμηνεία από μια από τις γνωστότερες γυναίκες μαέστρους του καιρού μας

Μότσαρτ, 22^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Νταϊήβιντ Φραΐυ (Fray)- Συμφωνική Σαν Πάουλο (ζωντανά, 2011)

Μπραμς, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ ο Τάε-Χιιούνγκ Κίμ-Εθνική Ορχήστρα Βελγίου (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Ζανγκ Ζούο (Zhang Zu)- Εθνική Ορχήστρα Βελγίου (ζωντανά-διαγωνισμός Βασίλισσας Ελισάβετ 2013)

Κλάουντιο Αμπάντο (Abbado, 1933-)

Βάγκνερ, «Λόενγκριν», πρελούδιο Α΄ πράξης/ Ορχήστρα Κρατικής Όπερας Βιέννης (ζωντανά, 1990)

Βάγκνερ, «Ιπτάμενος Ολλανδός», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Στοκχόλμη, 1998)

Βέρντι, Ρέκβιεμ/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική-RAI Ρώμης-Χορωδίες RAI Ρώμης & Τορίνο-Ρενάτα Σκόττο, υψίφ.-Μαίρυλιν Χορν (Horne), μεσόφ., Λουτσιάνο Παβαρόττι, τενόρος-Νικολάι Γκιαούροφ (Ghiauren), μπάσσο (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1960) –η 1^η από τις τρεις σπουδαίες βιντεοσκοπημένες ερμηνείες του έργου από τον Αμπάντο (η 2^η το 1982 με τη Συμφωνική του Λονδίνου και η 3^η το 2001 με τη Φιλαρμονική του Βερολίνου/ οι δύο τελευταίες κυκλοφορούν σε εμπορικά DVDs)

Βέρντι, «Σικελικός Εσπερινός», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Παλέρμο, 2002)

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, μέσα δεκαετίας 1970 περίπου) –εξαιρετική νεανική ερμηνεία του Αμπάντο

Μάλερ, 3^η Συμφωνία/ Ανν Σγιόνμπεργκ, κοντράλτο-Φιλαρμονική Βερολίνου, Χορωδία Σαίνμπεργκ, Παιδική Χορωδία Νότιου Τυρόλου (ζωντανά, 1998)

Μότσαρτ, 35^η Συμφωνία «Χάφφνερ»/ Ορχήστρα Φεστιβάλ Λουκέρνης (ζωντανά)

Μότσαρτ, 23^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Φρήντριχ Γκούλντα-άγνωστη ορχήστρα (ζωντανά)

Μουσσόργκσκυ, «Μια νύχτα στο φαλακρό βουνό», συμφωνικό ποίημα (αρχική εκδοχή)/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Τόκυο, 1994)

Μπερλιόζ, «Τε Ντέουμ»/ Ορχήστρα Μότσαρτ του Μπολζάνο-Ορχήστρα Νέων Λουίτζι Κέρουμπίνι-Ιταλική Ορχήστρα Νέων & Χορωδία Κοινοτικού Θέταρου της Μπολόνια-Συμφωνική Χορωδία «Βέρντι» Μιλάνου κ.ά., Μάριους Μπρέντσιου (τενόρος), Ιβέτα Αγκάλνα (εκκλ. όργανο) (ζωντανά)

Μπετόβεν, 2^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Νέων Μάλερ (ζωντανά)

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ Άιζαακ Στερν-Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας (ζωντανά, 1980)

Μπετόβεν, Χορωδιακή φαντασία για πιάνο, χορωδία & ορχ./ σολίστ Γιεβγκένι Κίσσιν-Φιλαρμονική Βερολίνου & Χορωδία RIAS Βερολίνου (ζωντανά, 1991)

Μπετόβεν, “Ah, perfido!” (για υψίφωνο & ορχ.)/ Τσέρυλ Στούντερ, υψίφ.-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1991)

Μπετόβεν, «Έγκμοντ», εισαγωγή/ Ορχήστρα «Μότσαρτ» του Μπολζάνο (ζωντανά, 2004)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ ο Γκιλ Σάχαμ (Gil Shaham)-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 2002)

Μπραμς, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Πήτερ Σέρκιν-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Κάρνεγκι Χωλλ Νέας Υόρκης, 1996)

Μπρούκνερ, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Μπρούκνερ, 5^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Φεστιβάλ Λουκέρνης (ζωντανά, 2011)

Μπρούκνερ, 7^η Συμφωνία/Ορχήστρα Φεστιβάλ Λουκέρνης (ζωντανά, 2005)

Μπρούκνερ, 9^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1997)

Ντεμπυσσύ, «Ιμπέρια»/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά)

Προκόφιεφ, 5^ο πιανιστικό Κονσέρτο (σολίστ Ντίνο Τσιάνι [Ciani]) & «Ρωμαίος & Ιουλιέτα», αποσπάσματα από το μπαλέτο/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική Ρώμης/RAI (ζωντανά, 1968) –σπάνιο ντοκουμέντο του 35χρονου τότε μαέστρου

Ραχμάνινοφ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Ελέν Γκριμώ-Ορχήστρα Φεστιβάλ Λουκέρνης (ζωντανά, 2008)

Ραχμάνινοφ, Ραψωδία σε ένα θέμα του Παγκανίνι, για πιάνο & ορχ./ σολίστ Μιχαήλ Πλετνιόφ (Pletnev)-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Ροσσίνι, Εισαγωγή «Κλέφτρα κίσα»/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, πρωτοχρονιάτικη συναυλία, 1991)

Σούμπερτ, 8^η «Ημιτελής» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Φερράρα, 1989)

Στραβίνσκυ, «Πουλί της φωτιάς», σουίτα μπαλέτου (εκδοχή 1919)/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, 1983)

Ρίχαρντ Στράους, «Δον Ζουάν», συμφωνικό ποίημα & «Μπουρλέσκ» για πιάνο & ορχ./ σολίστ η Μάρτα Άργκεριχ-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1992)

Ρ. Στράους, «Ο ιππότης με το ρόδο», τελική σκηνή της όπερας σε συναυλιακή μορφή/ φωνητικοί σολίστ (Καθλίν Μπάττλ, Ρενέ Φλέμινγκ, Φρεντερίκα φον Στάντε [von Stade], Αντρέας Σμιτ [Schmidt])- Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1992)

Σημ.: για την τεράστια δισκογραφική/βιντεογραφική παρακαταθήκη του **Αμπάντο** βλ. αναλυτικά στην ετοιμασμένη 3^η έκδ. των *Μεγάλων μαέστρων* μου –πρβλ. και 2^η έκδ. (2009), σ. 54-55

Μαρκ Αντρέαι Andreae, 1939-)

Ονεγκέρ (Χονεγκέρ), “Pacific 231”/ Ορχήστρα Ιταλικής Ελβετίας (OSI) (ζωντανά, Λουγκάνο, 1988)-ενδιαφέρον τεκμήριο του Ελβετού μαέστρου, εγγονού του μεγάλου μπρουκνεριστή αρχιμουσικού

Φόλκμαρ Αντρέαι (1879-1962)

Σημ.: για τον **Φόλκμαρ Αντρέαι** βλ. βλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., δοκίμιο 30: «Ένας Μπρούκνερ υψηλών προδιαγραφών. Ο ιστορικός κύκλος του μαέστρου Volkmar Andreae», σ. 204-208

Κάρελ Άντσερλ (Ančerl, 1908-1973)

Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γκλενν Γκουλντ-Συμφωνική Τορόντο (βιντεοσκόπηση)

Σμέτανα, «Μολδάβας», 2^ο συμφωνικό ποίημα του κύκλου «Η πατρίδα μου»(απόσπασμα)/ Συμφωνική Τορόντο (βιντεοσκόπηση)

Τζων Άξελροντ (Axelrod, 1966-)

Μότσαρτ, Κονσέρτο για κλαρινέτο/ σολίστ η Σαμπίνε Μάγυερ (Meyer)- Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI (Τορίνο) (ζωντανά)

Τακάσι Ασαχίνα (Takashi Asahina, 1908-2001)

Μπραμς, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική της Οζάκα (ζωντανά, 1995)

Σημ.: για το μεγάλο αυτόν Ιάπωνα αρχιμουσικό βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 63 και *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, σ. 64-66. Κυκλοφορούν ανεπίσημα και οι 4 Συμφωνίες του Μπραμς με την προαναφερόμενη ιαπωνική ορχήστρα (από την εταιρεία Classical Video Rarities

Ασένσιο, βλ. Γκαρθία Ασένσιο

Βλαντίμιρ Ασκενάζυ (Vladimir Ashkenazy, 1937-)

Ραχμάνινοφ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Τζουζέππε Ανταλόρο-
Συμφωνική Σιγκαπούρης (ζωντανά, 2011) –συνοδεία του στο Κονσέρτο
που τόσες φορές ο ίδιος ο Ασκενάζυ ερμήνευσε ως βιρτουόζος
πιανίστας

Σοστακόβιτς, 4^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Νέων Ευρωπαϊκής Ένωσης
(ζωντανά Προμς Λονδίνου 2006)

Πιέτρο Ατζέντο (Agento, 1909-1994)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική
Συμφωνική (RAI Ρώμης) (ζωντανά, 1968) –σπάνιο οπτικο-ηχητικό
ντοκουμέντο για τον μαέστρο που υπήρξε μαθητής του οπερατικού
συνθέτη Τσιλέα

Βααρτ βλ. Ντε Βάαρτ

Φέλιξ Βάϊνγκάρτνερ (Weingartner, 1863-1942)

Βέμπερ, «Ελεύθερος σκοπευτής» (“Freischütz”), εισαγωγή/ Συμφωνική
Ορχήστρα Παρισιού (βιντεοσκόπηση, 1932)

Χάιντς Βάλλμπεργκ (Heinz Wallberg, 1923-2004)

Μπετόβεν, « Έγκμοντ», εισαγωγή/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική
Συμφωνική/ΝΗΚ Τόκυο (ζωντανά)

Μπρούνο Βάλτερ (Walter, 1876-1962)

Βέμπερ, εισαγωγή «Ήμπερον»/ άγνωστη ορχήστρα (βιντεοσκόπηση πιθανότατα δεκαετίας του 1930) –σπάνιο ντοκουμέντο με τον μαέστρο γύρω στα 50 του χρόνια

Μότσαρτ, 40ή Συμφωνία-4^ο μέρος/Φιλαρμονική Βερολίνου (βιντεοσκόπηση 1930-από γερμανικό ντοκυμανταίρ)

Μπραμς, 2^η Συμφωνία-1^ο & 4^ο μέρος, σε εκτενή αποσπάσματα με πρόβα και ερμηνεία/ Διεθνής Ορχήστρα Φεστιβάλ Βανκούβερ (Καναδά) (βιντεοσκόπηση 1958) –πραγματικό «μάθημα» για κάθε μαέστρο λόγω των παρατηρήσεων του 82χρονου μαέστρου και της διδασκαλίας της ερμηνείας του έργου

Σημ.: βλ. τα αποσπάσματα της 2^{ης} Συμφωνίας του Μπραμς και στο εξαιρετικό αφιερωματικό DVD (κυκλοφορία 2003) της εταιρείας Video Artists International/VAI, με τίτλο *Bruno Walter: the maestro, the man*. Για τον κορυφαίο μαέστρο βλ. αναλυτικά στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 72-76

Γιάαπ Βαν Ζβέντεν (Van Zweden, 1960-)

Βάγκνερ, «Πάρσιφαλ», 1^η & 2^η πράξη (σε συναυλιακή μορφή)/ Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική-Χορωδία Γκρόοτ & Κρατική Χορωδία Latvija (με συμμετοχή φωνητικών σολιστών) (ζωντανά, Άμστερνταμ)

Σιμπέλιους, Βιολινιστικό Κονσέρτο/ Σάρα Τσανγκ, βιολί-Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Άμστερνταμ)

Στραβίνσκι, Ιεροτελεστία άνοιξης/ Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Άμστερνταμ, 2010)

Έντουαρντ Βαν Μπέινουμ (Van Beinum, 1900-1959)

Μπετόβεν, «Ηρωική» 3^η Συμφωνία/ Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
΄Αμστερνταμ (ζωντανά, 1955) –σπάνιο ντοκουμέντο μιας εξαιρετικής
ερμηνείας.

Γκύντερ Βαντ (Wand, 1912-2002)

Μπρούκνερ, 3^η και 7^η Συμφωνία/ Βόρεια Γερμανική Ραδιοφωνική
Συμφωνική/ NDR Αμβούργου (ζωντανά, 1992)

Μπρούκνερ, 9^η Συμφωνία/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 1988)

Μπρούκνερ, ίδιο έργο/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1998)

Γκίλμπερτ Βάργκα (Varga)

Γκλίνκα, «Ρουσλάνος και Λουντιμίλα», εισαγωγή/ Φιλαρμόνια Κορέας
(ζωντανά, Σεούλ, 2010)

Κοντά(λ)υ, Χοροί της Γκαλάντα (τελευταίο μέρος)/Ορχήστρα
«Γκύρζενιχ» Κολωνίας (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Λεωνίδας Καβάκος-Ιταλική
Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (RAI) Τορίνο (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, ίδιο έργο/ σολίστ ο Ραίυ Τσεν(Ray Chen)-Βελγική (Εθνική)
Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 2009-Α΄ βραβείο βιολινιστικού
διαγωνισμού Βασίλισσας Ελισάβετ Βελγίου)

Φραντς Βέλζερ-Μόεστ (Welser-Möst, 1960-)

Μότσαρτ, 17^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λέιφ Όβε Άντσες-
άγνωστη ορχήστρα (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 5^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Νέων Γκούσταφ Μάλερ (ζωντανά,
Βιέννη, 2009)

Βάλτερ Βέλλερ (Weller, 1939-)

Μάρτινου, 4^η Συμφωνία/ Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης (ζωντανά, 2007)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Αραμπέλλα Σταϊνμπάχερ (Steinbacher)-Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης (ζωντανά, 2010)

Παγκανίνι, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Νεμάνια Ραντούλοβιτς-Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/ RTVE (ζωντανά)

Γιόζεφ Σουκ, 2^η Συμφωνία «Αζραέλ»/ Εθνική Ορχήστρα Βελγίου (ζωντανά, 2009)

Όζμο Βένσκε (Osmo Vänskä, 1953-)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Χονγκ Κονγκ (ζωντανά)

Μάλερ, ίδιο έργο-3^ο μέρος/ Ορχήστρα Μιννεσότας [=πρώην Συμφωνική της Μιννεάπολης] (ζωντανά, Προμς Λονδίνου 2006)

Νήλσεν (Nielsen), 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική Σαν Πάουλο (OSESP Βραζιλίας) (ζωντανά, Μάρτιος 2013)

Αντόνι Βιτ (Wit, 1944-)

Σοπέν, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γιεβγκένι Κίσσιν-(Εθνική) Φιλαρμονική Βαρσοβίας (ζωντανά)

Χιου Βολφφ (Hugh Wolff, 1953-)

Κόρνγκολντ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Λεωνίδας Καβάκος-Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά)

Μπετόβεν, 4^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ ο Νίνο Μπακράτζε (Bakradze)-Φιλαρμόνια Ωδείου Νέας Αγγλίας (New England Conservatory/NEC Philharmonia) (ζωντανά, 2012)

Ρενέ Γιάκομπς (Jacobs, 1946-)

Μότσαρτ, «Γάμοι του Φίγκαρο», εισαγωγή/ Οργανικό συγκρότημα
«Κονσέρτο της Κολωνίας» (ζωντανά)

Σιμόν(η) Γιάνγκ (Simone Young, 1961-)

Βέμπερ, Εισαγωγή «Ελεύθερος Σκοπευτής» (“Freischütz”)/ Ιαπωνική
Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ (Τόκυο, ζωντανά) –μια από τις
αξιολογότερες διεθνώς γυναίκες μαέστρους, με αξιοσημείωτη
σταδιοδρομία στη συμφωνική μουσική και στην όπερα

Σημ. Πρβλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 95

Μαρκ Γιανόφσκι (Janowski, 1939-)

Γκέρσουιν, Κονσέρτο για πιάνο/ σολίστ Πέτερ Γιαμπλόνσκι-Ιαπωνική
Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ (Τόκυο) (ζωντανά)

Γκέρσουιν, ίδιο έργο/ σολίστ Πήτερ Ντόνοχιου (Donohoe)- ίδια
ορχήστρα (ζωντανά, 1990)

Μάρις Γιάνσονς (Jansons, 1943-)

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη», πρελούδιο & θάνατος Ιζόλδης/
Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, Αγία Πετρούπολη, 2009)

Βέμπερ, «Όμπερον», εισαγωγή/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας
(Μόναχο, ζωντανά)

Μάλερ, 3^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία Βαυαρίας-
Παιδική Χορωδία Ταίλτσερ (Tölzer)-Ναταλί Στουτζμανν, μεσόφωνος
(ζωντανά, 2010)

Μάλερ, Τραγούδια του οδοιπόρου/ Μπόγιε Σκόβχους (Skonhus),
βαρύτονος-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά)

Μέντελσον, 3^η «Σκωτική» Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική
Βαυαρίας (ζωντανά)

Μπετόβεν, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λανγκ Λανγκ-Ραδιοφωνική
Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά)

Μπραμς, 4^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Νέων Γκούσταφ Μάλερ (ζωντανά,
2001, Φεστιβάλ Λουκέρνης)

Ντβόρζακ, 8^η Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
Άμστερνταμ (ζωντανά)

Σοστακόβιτς, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Χίλαρυ Χαν (Hahn)-
Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Στραβίνσκυ, Πετρούσκα/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
Άμστερνταμ (βιντεοσκόπηση)

Ρίχαρντ Στράους, «Τάδε έφη Ζαρατούστρας»/ Ραδιοφωνική
Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, 2007)

Ρ. Στράους, «Ο ιππότης με το ρόδο», σουίτα/ Ραδιοφωνική Συμφωνική
Βαυαρίας (ζωντανά, 2009)

Ρ. ΣΤΡάους, 4 τελευταία τραγούδια/ Άνγια Χαρτέρος, υψίφ.-Συμφωνική
Βαυαρικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά)

Χάυντν, 100^η «Στρατιωτική» Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-
χεμπαου» Άμστερνταμ (ζωντανά)

Χάυντν, 104^η Συμφωνία «Λονδίνου»/ Ραδιοφωνική Συμφωνική
Βαυαρίας (ζωντανά, 2009)

Χάυντν, Λειτουργία της αρμονίας (Harmonienmesse)/ Συμφωνική &
Χορωδία Βαυαρικής Ραδιοφωνίας-4 φωνητικοί σολίστες Μαλίν
Χαρτέλιους, υψίφ.-Γιούντιτ Σμιτ [Judith Schmid], μεσόφ.-Κρίστιαν
Έλσνερ, τεν.-Φραντς-Γιόζεφ Ζέλιγκ [Selig], μπάσσοι (ζωντανά, 2008)

Νέεμε (Νήιμε) Γιέρβι (Neeme Järvi, 1937-)

Γκρηγκ, «Πέερ Γκυντ»-τραγούδι της Σολβείγκ/ Μαρίτα Σ'ολμπεργκ, υψίφ.-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Αλφόνς Ντήπενμπροκ (Diepenbrock), «Ηλέκτρα», ορχηστρική σουίτα (1^ο & 4^ο μέρος)/ Φιλαρμονική Χάγης (ζωντανά)

Σαιν-Σανς, Εισαγωγή και ρόντο καπριτσιόζο (βιολί & ορχ.)/ σολίστ η Τζανίν Γιάνσεν-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Σημ.: η πλούσια βιντεογραφία του στην ετοιμασμένη 3^η έκδ. των *Μεγάλων μαέστρων* μου –πρβλ. και 2^η έκδ., σ. 99-101, ιδίως 100-101

Πάαβο Γιέρβι (Järvi, 1962-)

Συναυλία με την Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά, 2010): Ντυκά, «Ο μαθητευόμενος μάγος», Σοστακόβιτς, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο (σολίστ Βαντίμ Ρέπιν), Ραχμάνινοφ, 2^η Συμφωνία

Συναυλία με την Ορχήστρα & Χορωδία Παρισιού (ζωντανά, 2011) σε έργα Φωρέ: Παβάνα, Ελεγεία για βιολοντσέλλο & ορχ. (σολίστ Ερίκ Πικάρ [Picard]), Ψαλμός, Άσμα (Cantique) στον Ρακήνα (Jean Racine), Ρέκβιεμ/ Τσεν Ρείζς (Reiss), υψίφ., Ματτίας Γκαίρνε (Goerne), βαρύτονος

Βάγκνερ, «Ριέντσι», εισαγωγή, Ραδιοφωνική Συμφωνική/hr Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2012)

Βέμπερ, εισαγωγή Όμπερον/ Ραδιοφωνική Συμφωνική/hr Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2007-Προμς Λονδίνου)

Γκρηγκ, «Πέερ Γκυντ» (ολόκληρο)/ Ορχήστρα & Χορωδία Παρισιού-φωνητικοί σολίστες (ηχογράφιση)

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Ραδιοφωνική Συμφωνική/hr Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2012)

Μάλερ, 3^η Συμφωνία/ ίδια ορχήστρα & χορωδία (ηχογράφιση)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, Σεούλ, 2012)

Μάλερ, 7^η Συμφωνία/ ίδια ορχ. (ζωντανά, 2011)

Μέντελσσον, 4^η «Ιταλική» Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης/hr (ζωντανά, 2012)

Μέντελσσον, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Χίλαρυ Χαν (Hahn)-Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2012)

Μότσαρτ, 41^η Συμφωνία «του Διός»/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2011)

Μότσαρτ, 27^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μεναχέμ Πρέσσελ-Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά)

Μπετόβεν, 2^η, 3^η «Ηρωϊκή», 5^η, 6^η «Ποιμενική» και 7^η Συμφωνία/ Γερμανική Φιλαρμονική Δωματίου Βρέμης (ζωντανά)

Μπρούκνερ, 1^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2013)

Μπρούκνερ, 8^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2012)

Νήλσεν (Nielsen), 6^η «απλή» Συμφωνία/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Ντβόρζακ, 8^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Γκωτιέ Καπυσσόν (Caruçon)-Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά)

Ντεμπυσσύ, Η θάλασσα/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2012)

Σιμπέλιους, 1^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Λεωνίδας Καβάκος-Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά, Απρίλιος 2013)

Σούμανν, Κονσέρτο για πιάνο/ σολίστ: Κάτια Μπουνιατισβίλι-Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2012)

Σούμανν, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Τρουλς Μερκ (Mørk)-
Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK Τόκυο) (ζωντανά, 2005)

Τσαϊκόφσκυ, 1^η Συμφωνία «χειμερινές ονειροπολήσεις»/ Ραδιοφωνική
Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, 2012)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Τζανίν Γιάνσεν-Ραδιοφωνική
Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, Απρίλιος 2013)

Τσαϊκόφσκυ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ντένις Ματσούεφ-
Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά)

Μιχαΐλ Γιουρόφσκι (Mihail Jurowski, 1945-)

Τσαϊκόφσκυ, Ιταλικό καπρίτσιο/ Συμφωνική Πόλης Μόσχας «Ρωσική
Φιλαρμονική» (ζωντανά, 2012)

Τσαϊκόφσκυ, Παραλλαγές «ροκκοκό» για βιολοντσέλλο & ορχ./ σολίστ
Ναρέκ Χακκναραγυάν (Hakknaryan)-ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2012)

Βλαντίμιρ Γιουρόφσκι (Vladimir Jurowski, 1972-)

Λιστ, Συμφωνία «Φάουστ»/ Φιλαρμονική Λονδίνου-ανδρικές χορωδίες
Φιλαρμονικής Λονδίνου & Συμφωνικής Λονδίνου-Μάρκους Γιέντς
(Jentz), τενόρος (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2011)

Ραχμάνινοφ, Συμφωνικοί χοροί (3)/ Ρωσική Κρατική Ακαδημαϊκή
Συμφωνική (ζωντανά)

Ώυγκεν (Ευγένιος) Γιόχουμ (Jochum, 1982-1987)

Μπρούκνερ, 7^η Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
Άμστερνταμ (ζωντανά, Τόκυο, 1986)

Μπρούκνερ, 8^η Συμφωνία/ Συμφωνική Βαμβέργης (ζωντανά, Τόκυο,
1982)

Μπρούκνερ, 9^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βερολίνου
(ζωντανά, 1983)

Σημ.: η πλούσια δισκογραφία και η παλαιότερη βιντεογραφία του στην
ετοιμασμένη 3^η έκδ. των *Μεγάλωνμαέστρων* μου –πρβλ. και 2^η έκδ., σ. 102-105

Ρουμόν Γκάμπα (Rumon Gamba, 1972-)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία-4^ο μέρος/ Συμφωνική (Νοτίου) Κορέας (KBS)
(ζωντανά, Σεούλ, 2009)

Ενρίκε Γκαρθία Ασένσιο (Garcia Asensio, 1937-)

Λαλό, Ισπανική Συμφωνία (βιολί & ορχ.), σολίστ Λεωνίδας Καβάκος-
Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης (ζωντανά)

Τζων Έλλιοτ Γκάρντινερ (Gardiner, 1943-)

Μέντελσον, « Όνειρο μεσοκαλοκαιρινής νύκτας» (ολόκληρο)/
Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ & Χορωδία
Ολλανδικής Όπερας-Ντέμπορα Γυόρκο, υψίφωνος και Ανν-Σοφί φον
Όπτερ, μεσόφωνος (ζωντανά)

Μότσαρτ, 9^ο πιανιστικό Κονσέρτο «του νέου ανθρώπου»
("Jeunehomme")/ σολίστ η Μαρία Ζοάο Πίρες-Φιλαρμονική Βιέννης
(ζωντανά, 2000)

Μότσαρτ, Ρέκβιεμ/ Μπάρμπαρα Μπόνεου, υψίφ.- Άνν Σοφί φον Όπτερ,
μεσόφ.- Άντονου Ρολφ-Τζόνσον, τενόρος- Άλασταιρ Μάιλς [Miles],
μπάσσοι-Μπαροκικοί Σολίστες Αγγλίας & Χορωδία Μοντεβέρντι
(ζωντανά, Βαρκελώνη, 1991)

Γ.Σ. Μπαχ, Πάθη κατά Ιωάννην BWV 245/ Αγγλικοί Μπαροκικοί Σολίστες
& Χορωδία Μοντεβέρντι-φωνητικοί σολίστες (ζωντανά, Προμς
Λονδίνου, 2008)

Γ.Σ. Μπαχ, Ορατόριο Χριστουγέννων BWV 248/ ίδιοι οργανικοί & χορωδιακοί συντελεστές-φωνητικοί σολίστες (ζωντανά)

Μπρίττεν, Ρέκβιεμ για τον Πόλεμο/ Βόρεια Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία (NDR Αμβούργου)-Χορωδία Μοντεβέρντι-Παιδική Χορωδία Ταίλτσερ (Tölzer)-4 φωνητικοί σολίστες (Λιούμπα Οργκονασόβα, υψίφ.-' Αντονυ Ρολφ Τζόνσον [Rolfe Johnson]), Μπόγιε Σκόβχους [Skonhus], βαρύτονος) (ζωντανά, καθεδρικός ναός του Λύμπεκ, Φεστιβάλ Σλέσβιγκ-Χόλσταϊν, 1992)

Σούμπερτ, 6^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Σούμπερτ, 9^η «Μεγάλη» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, 1997)

Έντουαρντ Γκάρντνερ (Gardner, 1974-)

Λιστ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λανγκ Λανγκ-Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2011)

Αλφόνς Ντήπενμπροκ (Diepenbrock), «Τα πουλιά» (“De Vogel”), εισαγωγή/ Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Άμστερνταμ, 2011)

Ραβέλ, «Η μάνα μου η χήνα», σουίτα μπαλλέτου/ Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Άμστερνταμ, 2011)

Ραχμάνινοφ, Συμφωνικοί χοροί/ Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική, Άμστερνταμ (ζωντανά, 2011)

Ντανιέλε Γκάττι (Gatti, 1961-)

Συναυλία με την Ορχήστρα Νέων Μάλερ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012): Βάγκνερ, «Πάρσιφαλ»-πρελούδιο 3^{ης} πράξης και Μουσική Μεγάλης Παρασκευής, «Αρχιτραγουδιστές Νυρεμβέργης», πρελούδιο 3^{ης} πράξης, Μπεργκ, Κονσέρτο για βιολί (σολίστ: Φρανκ-Πέτερ

Τσίμερμανν [Zimmermann]), Ρ. Στράους, Σουίτα «Ιππότης με το ρόδο», Ραβέλ, Το βαλς

Μάλερ, 9^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Μπραμς, Τραγική εισαγωγή/Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ (ζωντανά, 2010)

Ρίχαρντ Στράους, «Δον Ζουάν»-«Φαιδρά καμώματα του Τιλλ Ούλενσπύγκελ»/ Βασιλική Ορχ. «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ (ζωντανά)

Ρ. Στράους, «Ιππότης με το ρόδο», σουίτα/ Ορχήστρα Νέων Γκούσταφ Μάλερ (ζωντανά Προμς Λονδίνου, 2012)

Βαλέρι Γκέργκιεφ (Gherghiev, 1953-)

Συναυλία με τη Συμφωνική του Λονδίνου (ζωντανά, Κέντρο Μπάρμπικαν Λονδίνου, 2007): Στραβίνσκυ, Συμφωνία σε 3 μέρη, Προκόφιεφ, 1^ο βιολινοσπαστικό Κονσέρτο (σολίστ ο Βαντίμ Ρέπιν), Στραβίνσκυ, «Πετρούσκα», μπαλέτο

Βάγκνερ, «Ταννχώιζερ», εισαγωγή/ Παγκόσμια Ορχήστρα για την Ειρήνη (ζωντανά, 2007)

Βέρντι, «Δύναμη του πεπρωμένου», εισαγωγή/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (Κίροφ) Αγίας Πετρούπολης (ζωντανά, 2006)

Λιστ, «Πρελούδια» 3^ο συμφωνικό ποίημα/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Μάλερ, 2^η Συμφωνία «της Ανάστασης»/ Συμφωνική και Χορωδία Λονδίνου-Ελένα Μόσουκ, υψίφ.-Ζλάτα Μπουλυτσέα, μεσόφ. (ζωντανά, Προμς, 2008)

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Βαντίμ Ρέπιν-Ορχήστρα Θεάτρου Κίροφ (Μαρίνσκυ) Αγίας Πετρούπολης (ζωντανά)

Μουσσόργκσκυ (ενορχήστρωση Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση»/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Ντεμπυσσύ, «Η θάλασσα», 3 συμφωνικά σκίτσα/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά)

Ντεμπυσσύ, «Πρελούδιο στο απόγευμα ενός φαύνου»/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, 2007)

Προκόφιεφ, 1^η «Κλασική» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 2000, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ)

Προκόφιεφ, 6^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Ρόττερνταμ (ζωντανά)

Προκόφιεφ, 7^η Συμφωνία/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2007)

Προκόφιεφ, Σκυθική σουίτα (πρόβα & ερμηνεία)/ Φιλαρμονική Ρόττερνταμ (ζωντανά)

Ραβέλ, Μπολέρο/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά)

Ραβέλ, «Πρωινή καντάδα του γελωτοποιού» (“Alborada del gracioso”)/ Φιλαρμονική Ρόττερνταμ (ζωντανά)

Ραχμάνινοφ, Ραψωδία σε θέμα του Παγκανίνι (πιάνο & ορχ.)/ σολίστ Ντένις Ματσούεφ-Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (ζωντανά)

Ραχμάνινοφ, Συμφωνικοί χοροί/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (ζωντανά, Απρίλιος 2013)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (ζωντανά)

Σοστακόβιτς, 1^η Συμφωνία/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2006)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική BBC (βιντεοσκόπηση)

Σοστακόβιτς, 7^η Συμφωνία «του Λενινγκράντ»/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (ζωντανά)

Σοστακόβιτς, 11^η Συμφωνία «έτους 1905»/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (διευθύνει με μικροσκοπική μπαγκέτα-«σπίρτο»!)

Στραβίνσκυ, «Πουλί της φωτιάς»/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, 2000)

Στραβίνσκυ, ίδιο έργο/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 1^η Συμφωνία «Χειμερινές ονειροπολήσεις»/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (/βιντεοσκόπηση-ο Γκέργκιεφ διευθύνει με μπαγκέτα, κάτι που σπάνια συνηθίζει!)

Τσαϊκόφσκυ, ίδιο έργο/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 2^η Συμφωνία «Μικρή Ρωσική»/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 3^η Συμφωνία «Πολωνική»/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 2004, Ιαπωνία)

Τσαϊκόφσκυ, 3^η «Πολωνική» Συμφωνία/ Ορχήστρα Θεάτρου Μαρίνσκυ (ζωντανά, 2010, Παρίσι)

Τσαϊκόφσκυ, 5^η και 6^η «Παθητική» Συμφωνία/ ίδια ορχ. (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Αλεξάντρ Βολόντιν-ίδια ορχήστρα (ζωντανά, Φεστιβάλ Μπάντεν-Μπάντεν, 2006)

Τσαϊκόφσκυ, «Ρωμαίος και Ιουλιέτα», εισαγωγή-φантаσία/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2007)

Τσαϊκόφσκυ, «Άμλετ», συμφωνική φαντασία/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2007)

Μίκαελ Γκίλεν (Gielen, 1927-)

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Μπάντεν-Μπάντεν και Φράϊμπουργκ (ζωντανά, 2002)

Σημ.: άλλη βιντεογραφία του (εξαιρετικός κύκλος των Συμφωνιών και της «Μίσσα Σολέμνις» του Μπετόβεν) στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 113-114

Βλαντίμιρ Γκόλσμανν (Golschmann, 1893-1972)

Ρίχαρντ Στράουζ, «Μπουρλέσκ» για πιάνο & ορχ./ σολίστ Γκλενν Γκουλντ-Συμφωνική Τορόντο (βιντεοσκόπηση 1966)

Έιβιντ Γκούλλμπεργκ-Γιένσεν (Gullberg-Jensen)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ ο Τρουλς Μερκ (Mørk)-Φιλαρμονική του Όσλο (ζωντανά)

Ραχμάνινοφ, 2^η Συμφωνία/ Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική, Άμστερνταμ (ζωντανά)

Χανς Γκραφ (Graf, 1949-)

Συναυλία με την Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική & τη Χορωδία Γκρόστ (ζωντανά, Άμστερνταμ 2011): Πουλένκ, «Γκλόρια» (σολίστ η υψίφ. Κλάουντια Πατάκκα [Patacca]), Στραβίνσκι, Λειτουργία των Ψαλμών

Σερ Τσαρλς Γκρόουβς (Groves, 1915-1992)

Χιούμπερτ Πάρρυ, ανθέμιο στέψης "I was glad"/ Βασιλική Φιλαρμονική & Χορωδία του Λίβερπουλ-Χορωδοί Καθεδρικού Ναού του Λίβερπουλ (ζωντανά)

Σερ Μαρκ Έλντερ (Elder, 1947-)

Συναυλία με την Ορχήστρα Χαλλέ του Μάντσεστερ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2009): Μπερλιόζ, «Μπενβενούτο Τσελλίνι», εισαγωγή-Μέντελσον, 2^η Συμφωνία «Εγκωμιαστικός ύμνος»/ φωνητικοί σολίστες (Σάλλυ Μάθηους [Matthews], υψίφ.-Σούζαν Γκραίηαμ [Graham] & Σάρα

Κάλσω [Culshaw], μεσόφωνοι-Στήβ Νταϊήβισλιν [Davislin], τενόρος-Χορωδία και Χορωδία Νέων Χαλλέ

Γιάνατσεκ, Συμφονιέττα, Ορχήστρα Χαλλέ του Μάντσεστερ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2011)

Μπετόβεν, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Πωλ Ληούις-Ορχήστρα Χαλλέ του Μάντσεστερ (ζωντανά)

Προκόφιεφ, 2^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Τζανίν Γιάνσεν-Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Άμστερνταμ)

Σιμπέλιους, 7^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Χαλλέ, Μάντσεστερ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2011)

Κριστόφ Έσενμπαχ (Eschenbach, 1940-)

Μάλερ, 8^η Συμφωνία «των χιλίων»/ 8 φωνητικοί σολίστες-Ορχήστρα Παρισιού & Χορωδία Ορχήστρας Παρισιού-Χορωδία Συμφωνικής Λονδίνου-Χορωδία Φίλων Μουσικής (Βιέννης)-Χορωδία Γαλικής Ραδιοφωνίας-Παιδική Χορωδία «Νάντια Μπουλανζέ» κ.ά. παιδικές χορωδίες (ζωντανά, 2008)

Μάλερ, 9^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά, 2009)

Μπετόβεν, 4^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Ελέν Γκριμώ (Grimaud)/ Ορχήστρα Παρισιού (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2001)

5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λανγκ Λανγκ-Βόρεια Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ NDR Αμβούργου (ζωντανά)

Μπρουχ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο-3^ο μέρος/ σολίστ Ραίυ Τσεν (Ray Chen)-Βασιλική Φιλαρμονική Στοκχόλμης (ζωντανά, 2012)

Βόλφγκανγκ Ζαβάλλις (Sawallisch, 1923-2013)

Γ.Σ. Μπαχ, Τοκκάτα & φούγκα BWV 565/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά, Γιοκοχάμα Ιαπωνίας, 1999)

Μπετόβεν, «Μίσσα Σολέμνις»-Γκλόρια & Κρέντο/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (RAI Ρώμης)-Χορωδία Βαυαρικής Ραδιοφωνίας-4 φωνητικοί σολίστες (Ίνγκριντ Μπιγιόνερ [Bjoner], υψίφ.-Κρίστα Λούτντβιχ [Ludwig], μεσόφ.-Πλάθιντο Ντομίνγκο, τεν.-Κουρτ Μολλ, μπάσσο) (ζωντανά, Βατικανό, 1970) –με την παρουσία του τότε πάπα Παύλου ΣΤ΄

Μπρούκνερ, 2^η Συμφωνία/ Βαυαρική Κρατική Ορχήστρα (ζωντανά)

Ντεμπυσσύ, «Νυκτερινά» (3)/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική Ορχήστρα (NHK) Τόκυο & Χορωδία (ζωντανά)

Ντυκά, Ο μαθητευόμενος μάγος/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK) Τόκυο (ζωντανά)

Ρίχαρντ Στράους, «Δον Κιχώτης»/σολίστ στο βιολοντσέλλο ο Μίσα Μάισκου-ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Ρ. Στράους, «Συμφωνία Ντομέστικα»/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά, Κολωνία, 2000)

Ρ. Στράους, 4 τελευταία τραγούδια/ Μάργκαρετ Πράις (Price), υψίφ.-Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική-RAI Ρώμης (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1970 ή αρχές δεκαετίας 1980)

Σημ.: για άλλη βιντεογραφία του βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 132-133, καθώς και τη νεκρολογία μας γι' αυτόν στο *TaR*:
www.tar.gr/content/content.php?id=43294 (με την επιλογή των σχετικών videos)

Κουρτ Ζάντερλινγκ (Sanderling. 1912-2011)

Μπραμς, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Ελιζαμπέτ Λεόνσκαγια-Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 1997)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Μίκαελ Ζάντερλινγκ-Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI Τορίνο (ζωντανά, 1996)

Σημ.: η πρόσφατη εμπορική βιντεογραφία του αναλυτικά στην ετοιμασμένη 3^η έκδ. των *Μεγάλων μαέστρων* μου –για τη δισκογραφία του πρβλ. 2^η έκδ., σ. 134-136

Ζβέντεν, βλ. Βαν Ζβέντεν

Νταϊήβιντ Ζίνμαν (Zinman, 1936-)

Σούμανν, Συμφωνίες 1^η 'της 'Ανοιξης», 2^η, 3^η «του Ρήνου» και 4^η /
Ορχήστρα «Τονχάλλε» Βιέννης (ζωντανά)

Άρμιν Ζορντάν (1932-2006)

Σαιν-Σανς, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Φρανσουά-Ρενέ Ντυσάμπλ
(Duchable)-Ορχήστρα Ρωμανικής Ελβετίας (ζωντανά, Γενεύη)

Άλγκις Ζουράιτις (Algis Zhuraitis, 1928-1998)

Βέρντι, «Χορός μεταμφιεσμένων», εισαγωγή/ Ορχήστρα Θεάτρου
Μπολσόι (ζωντανά, Μόσχα, 1989)

Μπιζέ, «Κάρμεν», εισαγωγή/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 1989) –δύο
σύντομα, αλλά πολύτιμα τεκμήρια του Λιθουανού αρχιμουσικού που
διακρίθηκε ιδιαίτερα στο μπαλλετικό ρεπερτόριο

Κονσταντίν Ιβάνοφ (Ivanov, 1907-1984)

Μπετόβεν, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γυάκοβ Φλίερ-Κρατική
(Ακαδημαϊκή) Συμφωνική της ΕΣΣΔ (ζωντανά, 1973)

Ελιάχου Ίνβαλ (Inbal, 1936-)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/RTVE
(ζωντανά, Μαδρίτη, 2007)

Μπραμς, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Πιέτρο Ντε Μαρία-Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI Τορίνο (ζωντανά)

Μπρουχ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Ακίκο Σουβανάι (Suwanai)- Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI Τορίνο (ζωντανά, 1998)

Προκόφιεφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Δημήτρης Σγούρος- Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, 1989)

Ραχμάνινοφ, Ραψωδία σε ένα θέμα του Παγκανίνι (πιάνο & ορχ.)/ σολίστ η Λίλυα Ζιλπερστάιν-Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/RAI Τορίνο (ζωντανά)

Ζαν-Κλωντ Καζαντεζύς (Casadesus, 1935-)

Πουλένκ, «Γκλόρια»/ σολίστ η υψίφωνος Μπάρμπαρα Χέντρικς (Hendricks)-Εθνική Ορχήστρα & Χορωδία της Λιλ (ζωντανά, 1998)

Γιόζεφ Κάιλμπερτ (Joseph Keilberth, 1908-1968)

Ρίχαρντ Στράους, «Αραμπέλλα» (πλήρης όπερα)/ Κρατική Ορχήστρα & Χορωδία Όπερας Βαυαρίας-λυρικοί καλλιτέχνες (Λίζα ντελλα Κάζα [della Casa], Καρλ Τζων, Ίρα Μαλάνιουκ, Ανελήζε Ρότενμπεργκ [Aneliese Rothenberg], Ντήτριχ Φίσερ-Ντήσκαου [Dietrich Fischer-Dieskau], κ.ά. (ζωντανά, Μόναχο, 1960)

Τσαϊκόφσκυ, «Ευγένιος Ονιέγκιν» (πλήρης όπερα-στα γερμανικά)/ Κρατική Ορχήστρα & Χορωδία Όπερας Βαυαρίας-λυρικοί καλλιτέχνες (Χέρμανν Πρέυ [Prey], Φριτς Βούντερλιχ [Wunderlich], Ίνγκεμποργκ Μπρέμμερτ, Μπριγκίττε Φασμπαίντερ [Fassbaender], κ.ά. (ζωντανά, Μόναχο, 1962) –πολύτιμα ντοκουμέντα, με τις μόνες σωζόμενες πολύ σύντομες εμφανίσεις του μαέστρου(στην αρχή των έργων), στο πόντιουμ όπου «έπεσε» πρόωρα το 1968

Σημ.: για τον **Κάιλμπερτ** και την σπουδαία συμφωνική δισκογραφία του (Μότσαρτ, Μπρούκνερ, Ντβόρζακ, Ρέγκερ), βλ. Α. Σαββίδης, Μεγάλοι μαέστροι, 2^η έκδ., σ. 146-

Κάρλος Κάλμαρ (Carlos Kalmar, 1958-)

Κόρνγκολντ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Στεφάν Ζάκιου (Jackiw)-
Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/ RTVE (ζωντανά)

Σοστακόβιτς, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Φρανκ-Πέτερ
Τσίμμερμανν (Zimmermann)-Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/
RTVE (ζωντανά, 2012)

Όκκο Κάμου (Okko Kamu, 1946-)

Προκόφιεφ, Συμφωνία κονσερτάντε για βιολοντσέλλο & ορχ./σολίστ
Μσιτσλάβ Ροστρόπόβιτς-Εθνική Ορχήστρα Μόντε Κάρλο (ζωντανά,
1970)

Σοστακόβιτς, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Αντρέι Κορομπεϊνικοφ-
Συμφωνική του Λάχτι (ζωντανά, 2012)

Συλβαίν Καμπρέλινγκ/Καμπρελέν (Cambreling, 1948-)

Μπερλιόζ, «Οι Τρώες» (πλήρης όπερα)/ Ορχήστρα Παρισιού, Χορωδία
Κρατικής Όπερας Βιέννης, Σλοβακική Φιλαρμονική Χορωδία-λυρικοί
καλλιτέχνες (βιντεοσκόπηση)

Γκούιντο Καντέλλι (Cantelli, 1920-1956)

Ροσσίνι, εισαγωγή «Σεμίραμις» (το τελευταίο λεπτό του έργου, σε
πρόβα)/ Ορχήστρα Σκάλας Μιλάνου (βιντεοσκόπηση 1950) –το
μοναδικό σωζόμενο οπτικοακουστικό ντοκουμέντο για τον νεαρό
μαέστρο που ο **Τοσκανίνι** θεωρούσε διάδοχό του, αλλά σκοτώθηκε
πρώρα σε αεροπορικό δυστύχημα στα 36 του!

Σημ.: για την πλούσια δισκογραφία του, κυρίως με τη Συμφωνική του NBC και την
Φιλαρμόνια του Λονδίνου βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 151

Ζαν-Ζακ Καντορόφφ (Kantorow, 1946-)

Ραβέλ, Πιανιστικό Κονσέρτο για το αριστερό χέρι/ σολίστ Μπορίς Μπερεζόφσκυ-Ορχήστρα "Sinfonia Varsovia" (ζωντανά, Ναντ, 2013)

Ραβέλ, «Τσιγγάνα» για βιολί & ορχ./ σολίστ η Πατρίτσια Κοπατσίνσκαγια (Koratchinskaja)-ίδια ορχήστρα (ζωντανά, από την ίδια συναυλία του 2013)

Χέρμπερτ φον Κάραγιαν (von Karajan, 1908-1989)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (Ιαπωνία/Τόκυο, ζωντανά, 1959): Μπραμς, 1^η και 4^η Συμφωνία-Σούμπερτ, 8^η «Ημιτελής» Συμφωνία.- το 1^ο μέρος της 1^{ης} και μέρος του 4^{ου} μέρους της 4^{ης} Συμφωνίας του Μπραμς, καθώς και το μεγαλύτερο μέρος της «Ημιτελούς» του Σούμπερτ μόνο σε ήχο, με φωτογραφίες στην οθόνη.- πολύτιμο τεκμήριο το σόλο βιολί του εξάρχοντος (και μετέπειτα σημαντικού μαέστρου) Βίλλι Μπροσκόφσκυ στο 2^ο μέρος της 1^{ης} του Μπραμς.-ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι στην ορχήστρα δεν υπάρχει ακόμα ούτε μια γυναίκα!

Μότσαρτ, Λειτουργία της Στέψης/ Φιλαρμονική Βιέννης & Χορωδία Φίλων Μουσικής της Βιέννης-4 φωνητικοί σολίστες (Καθλίν Μπαττλ, υψίφ.-Τρουντελίζε Σμιτ [Schmidt], μεσόφ.-Φερρούτσιο Φουρλόνέττο, τεν.-Γκόστα Βίνμπεργκ [Winbergh], μπάσσο) (ζωντανά-Βατικανό, 1985) –με την παρουσία του Πάπα Ιωάννη-Παύλου Β΄

Μπετόβεν, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Τόκυο, 1957)

Μπρούκνερ, 9^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1985) – συγκλονιστική ερμηνεία, ίσως η κορυφαία στιγμή του μεγάλου μαέστρου

Ντβόρζακ, 8^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (βιντεοσκόπηση, αρχές δεκαετίας 1980)

Ρίχαρντ Στράους, «Δον Ζουάν», συμφωνικό ποίημα/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Τόκυο, 1957)

Ρ. Στράους, ίδιο έργο/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, Οζάκα Ιαπωνίας, 1984)

Σημ.: για την τεράστια δισκογραφική/βιντεογραφική κληρονομιά του φον **Κάραγιαν** βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, σ. 46, 152-157 (με τις βιντεογραφικές προσθήκες της έτοιμης 3^{ης} έκδοσης)-ειδικά για τις εμφανίσεις του στην Ελλάδα βλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., δοκίμιο 13: «Ο Herbert von Karajan στο Ηρώδειο», σ. 67-71. Αξιόλογη, αν και ιδιοσυγκρασιακού χαρακτήρα, η σχετικά πρόσφατη μονογραφία του Άκη Μπελεζίνη, *Ο Χέρμπερτ φον Κάραγιαν μέσα από τους δίσκους του* (Αθήνα, εκδόσεις Εξάντας, 2010)

Νίκολας Κάρθυ (Carthy, 1957-)

Μότσαρτ, 27^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Αλίθια ντε Λαρρότσα (de Larrocha)-Ορχήστρα Ιταλικής Ελβετίας (ζωντανά)

Σημ.: άλλη βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 171

Τζάνσουγκ Καχίτζε (1935-2002)

Τσαϊκόφσκι, «Λίμνη των κύκνων»-απόσπασμα/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI (ζωντανά)

Σημ.: για τον ιδιαίτερα δημοφιλή και αγαπητό στην Ελλάδα **Καχίτζε** (με εξαιρετικές εμφανίσεις στο πόντιο της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών στη δεκαετία του 1990), καθώς και τη δισκογραφία του, βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 159-160

Έριχ Κλάιμπερ (Erich Kleiber, 1890-1956)

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία «Ωδή στη Χαρά»-4^ο μέρος (πρόβα και ερμηνεία αποσπάσματος)/ Τσεχική Φιλαρμονική & Χορωδία (βιντεοσκόπηση, Πράγα, 1949)

Γιόχανν Στράουζ II (υιός), «Ωραίος γαλάζιος Δούναβης», βαλς/
Ορχήστρα (Κρατικής) Όπερας Βερολίνου-Staatskapelle (βιντεοσκόπηση
1932)

Κάρλος Κλάιμπερ (Carlos Kleiber, 1930-2004)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, Μεξικό, 1986):
Μπετόβεν, Κοριολανός» εισαγωγή & 5^η Συμφωνία, Γιόχανν Στράουζ II
(υιός), «Νυχτερίδα» εισαγωγή & Πόλκα «Τριτς-τρατς»

Βέμπερ, «Ελεύθερος σκοπευτής», εισαγωγή (πρόβα & ερμηνεία)/
Ραδιοφωνική Συμφωνική Στουτγάρδης (βιντεοσκόπηση 1970)

Μπιζέ, «Κάρμεν» (πλήρης όπερα)/ Ορχήστρα & Χορωδία Κρατικής
Όπερας Βιέννης-λυρικοί καλλιτέχνες (Ελένα Ομπραζτσόβα
[Obraztsova], Πλάθιντο Ντομίνγκο, Γιούρι Μούζουροκ, Ιζαμπέλ
Μπιουκάναν [Buchanan], κ.ά.) (ζωντανά, 1978)

Γιόχανν Στράουζ II (υιός), «Νυχτερίδα», εισαγωγή (πρόβα & ερμηνεία)/
ίδια ορχήστρα (1970)

Σημ.: η βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 166-167.
Εξαιρετικό το πρόσφατο (μεταθανάτιο) ντοκυμανταίρ της εταιρείας Cmajor (2011),
με τίτλο *Carlos Kleiber: I am lost to the world*, όπου σημαντικοί ομότεχνοί του
καταθέτουν τις εμπειρίες τους από τη συνεργασία τους μαζί του

Μπέρνχαρντ Κλέε (Bernhardt Klee, 1936-)

Χάουντν, 95 Συμφωνία/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK Τόκυο)
(ζωντανά, δεκαετία 1980)

Όττο Κλέμπερερ (Klempereger, 1885-1973)

Αποσπάσματα από την τελευταία του συναυλία (με εκτεταμένες
δοκιμές) με την Ορχήστρα Νέα Φιλαρμόνια του Λονδίνου (Σεπτέμβριος
1971) , στην 3^η Συμφωνία του Μπραμς-σπάνιο, πολυτιμότητα

ντοκουμέντο (στο πρόγραμμα εκείνης της συναυλίας ερμηνεύτηκαν επίσης δύο έργα του Μπετόβεν, η εισαγωγή «Βασιλιάς Στέφανος» και το 4^ο πιανιστικό Κονσέρτο (σολίστ ο Ντανιέλ Άντι [Adni])

Μπετόβεν, πλήρης κύκλος Συμφωνιών με την Ορχήστρα Νέα Φιλαρμόνια του Λονδίνου (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1960): Συμφωνίες 1^η, 2^η, 3^η «Ηρωική», 4^η, 5^η, 6^η «Ποιμενική», 7^η, 8^η –από τις σπουδαιότερες ερμηνείες στην ιστορία παρά το γεγονός ότι ο υπέργηρος και εν μέρει ανάπηρος μαέστρος (με πολλαπλά προβλήματα υγείας) έχει αναγκαστικά πολύ περιορισμένη κινησιολογία

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία «Ωδή της Χαράς»/ φωνητικοί σολίστες οι Τερέζα Ζυλίζ-Γκαρά, υψίφ., Τζάνετ Μπαίηκερ, μεσόφ., Τζωρτζ Σέρλεϋ (Shirley) και Τεό Άνταμ, μπάσσοι-Ορχήστρα & Χορωδία Νέα Φιλαρμόνια (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1960) –μνημειώδης ερμηνεία, ισάξια της ολίγον προγενέστερης, του 1964 (με διαφορετικούς 4 φωνητικούς σολίστες: Άγκνες Γκίμπελ [Giebel], Μάργκα Χαίφφγκεν [Höffgen], Ερנסτ Χαίφλινγκερ [Haefliger] και Γκούσταφ Νήντλινγκερ [Neidlinger]), που κυκλοφορεί σε DVD της EMI (έκδοση 2004)

Πάουλ Κλέτσκι (Kletzki, 1900-1973)

Μάλερ, Τραγούδια του οδοιπόρου/ Ντήτριχ Φίσερ-Ντήσκαου (Dietrich Fischer-Dieskau), βαρύτονος-Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK Τόκυο) (ζωντανά, Παρίσι, 1960) –εκπληκτική, ανεπανάληπτη ερμηνεία, με υπέροχη συνοδεία του Κλέτσκι/ μέγας «θησαυρός» του You Tube!

Σημ.: για την υπόλοιπη (σπάνια) βιντεογραφία του βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 172-173. Για ένα πορτραίτο της σπουδαίας ιαπωνικής ορχήστρας NHK, την οποία κατά καιρούς έχουν διευθύνει επιφανείς αρχιμουσικοί του δυτικού κόσμου, βλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 211-212

Στήβεν Κλήομπερυ/ Κλήομπιουρυ (Stephen Cleobury, 1948-)

Χαίντελ, «Μεσσίας», ορατόριο/ Οργανικό συγκρότημα “Brandenburg Consort” (εξάρχων ο [και μαέστρος] Ρόυ Γκούντμαν)-Χορωδία Βασιλικού Κολλεγίου (King’s College) Καίμπριτζ-4 φωνητικοί σολίστες (Λυνν Ντώσον [Lyhne Dawson], υψίφ.-Χίλλαρυ Σάμμερς, μεσόφ.-Τζων Μαρκ Αίνσλη [Ainsley], τεν.-΄Αλασταϊρ Μάιλς [Miles], μπάσσος)

Σημ: για τον **Ρόυ Γκούντμαν** (1951-), που συγκαταλέγεται στους ελάχιστους μαέστρους που ολοκλήρωσαν την ηχογράφηση όλων των Συμφωνιών (104!) του Χάουντν (με το ορχηστρικό του συγκρότημα “The Hanover Band”), βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 119-120

Αντρέ Κλυτάνς (Cluytens, 1905-1967)

Βάγκνερ, αποσπάσματα πρόβας στον «Ταννχώυζερ»/ Ορχήστρα & Χορωδία Φεστιβάλ Μπαϋρόιτ, με συμμετοχή των λυρικών καλλιτεχνών Χέρμανν Πρέυ, Νιλς Μέλλερ & Λουντμίλλα Ντβορζακόβα (από πολύτιμο ντοκουμανταίρ του 1965)

Χανς Κνάππερτσμπους (Knappertsbusch, 1888-1965)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, 1962): Μπετόβεν, «Λεονώρα» αρ. 3, εισαγωγή και 4^ο πιανιστικό Κονσέρτο (σολίστ Βίλχελμ Μπάκχαους), Βάγκνερ, «Τριστάνος και Ιζόλδη», πρελούδιο και θάνατος Ιζόλδης (σολίστ η Μπίργκιτ Νίλσον, υψίφωνος) –ιστορικό τεκμήριο της «αρχοντιάς» του Κνάππερτσμπους πάνω στο πόντιουμ, τρία χρόνια πριν από το θάνατό του

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, 1963): Βάγκνερ, «Βαλκυρία», Α΄ πράξη (σε συναυλιακή μορφή)-Κλαιρ Ουώτσον, υψίφωνος-Φριτς Ουλ (Uhl), τενόρος, Γιόζεφ Γκράιντλ [Greindl], βαθύφωνος

Πάβελ Κόγκαν (Kogan, 1952-)

Χατσατουριάν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Χαϊκ Καζαζυάν-Κρατική Συμφωνική Μόσχας (ζωντανά)

Εντμόν Κολομέρ (Colomer)

Τσαϊκόφσκυ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Λίλυα Ζιλμπερστάιν-Συμφωνική Γαλικίας (ζωντανά, Λα Κορούνια, 1995)

Τζαίημς Κόνλον (Conlon, 1950-)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Βαντίμ Ρέπιν-Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά)

Κίριλλ Κοντράσιν (Kondrashin, 1914-1981)

Μπάρτοκ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Κριστίνα Ορτίθ-Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ (Τόκυο) (ζωντανά, 1980)

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ Νταβίντ Όιστραχ-Φιλαρμονική Μόσχας (ζωντανά)

Μπετόβεν, Ρόντο για πιάνο & ορχήστρα/ σολίστ Σβιάτοσλαβ Ρίχτερ-Φιλαρμονική Μόσχας (ζωντανά, 1971)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ Νταβίντ Όιστραχ-Φιλαρμονική Μόσχας (ζωντανά, Λονδίνο-Royal Festival Hall, 1961)

Μπραμς, Διπλό Κονσέρτο για βιολί και βιολοντσέλλο/ Νταβίντ Όιστραχ-Μσισλάβ Ροστρόποβιτς-Φιλαρμονική Μόσχας (ζωντανά)

Σαιν-Σανς, 5^ο «Αιγυπτιακό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Άλντο Τσικκολίνι (Ciccolini)-Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI Τορίνο (ζωντανά)

Σοστακόβιτς, 2^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ Νταβίντ Όιστραχ-Φιλαρμονική Μόσχας

Σημ. όπως και στις εμπορικές εκδόσεις διαφόρων βιντεοσκοπήσεών του, ο **Κοντράσιν** και εδώ προβάλλει ως έξοχος συνοδός στα προαναφερόμενα Κονσέρτα

Τον Κόοπμαν (Koopman, 1944-)

Γ.Σ. Μπαχ, Καντάτες BWV 140, 147/ Ορχήστρα & Χορωδία Μπαρόκ του Άμστερνταμ –φωνητικοί σολίστες(ζωντανά)

Γ.Σ. Μπαχ, 3^ο Βραδεμβούργειο Κονσέρτο/ Ορχήστρα Μπαρόκ του Άμστερνταμ (ζωντανά)

Κορέλλι, 8^ο Κονσέρτο Γκρόσσο «των Χριστουγέννων»/ Συμφωνική Γαλικίας (ζωντανά, 2012)

Σημ.: συνήθως ο Κόοπμαν διευθύνει από το τσέμπαλο, όντας ο ίδιος επιφανής τσεμπαλίστας, με τεράστια συμβολή στη σχετική δισκογραφία (βλ. σχετικά Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 183-184)

Μισέλ Κορμπόζ (Corboz, 1934-)

Γ.Σ. Μπαχ, Λειτουργία BWV 232/ Φωνητικό & οργανικό Συγκρότημα Λωζάννης-φωνητικοί σολίστες (ζωντανά)

Χαίντελ, “Dixit Dominus”/ Φωνητικό & οργανικό Συγκρότημα Λωζάννης-φωνητικοί σολίστες (ζωντανά)

Καζιμίερζ Κορντ (Kazimierz Kord, 1930-)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μάρτα Άργκεριχ-Εθνική Φιλαρμονική Βαρσοβίας (ζωντανά, 1980, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Σοπέν Πολωνίας)

Ραφάελ Κούμπελικ (Kubelik, 1914-1996)

Γιάνατσεκ, Συμφονιέττα/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (βιντεοσκόπηση αρχών δεκαετίας 1970;)

Μπετόβεν, «Λεονώρα» αρ. 3, εισαγωγή/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ (βιντεοσκόπηση 1969)

Μπρούκνερ, 6^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (βιντεοσκόπηση μέσω δεκαετίας του 1970)

Ντβόρζακ, 9^η Συμφωνία «του Νέου Κόσμου»/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (βιντεοσκόπηση 1977)

Σμέτανα, «Η πατρίδα μου», κύκλος 6 συμφωνικών ποιημάτων/ Φιλαρμονική Τσεχίας (ζωντανά, 1990) –η ιστορική συναυλία μετά την εθελούσια αυτοεξορία του Κούμπελικ επί δεκαετίες και την επιστροφή του στην πατρίδα του

Σημ.: για την πλούσια σιαδιοδρομία-δισκογραφία-βιντεογραφία του **Κούμπελικ** βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 45-46, 186-188 (με την τελευταία σχετική ενημέρωση στην ήδη ετοιμασμένη 3^η έκδ.).

Σεργκέι Κουσεβίτσκι (Koussevitzky, 1874-1951)

Μπετόβεν, «Έγκμοντ», εισαγωγή (αποσπάσματα από πρόβα, με την παρουσία κοινού, σε ντοκυμανταίρ για τη Μουσική Σχολή του Τάνγκλουντ)/ Συμφωνική Βοστώνης (ζωντανά, 1949)

Σημ.: για την εν γένει προσφορά του και τη σημαντική του δισκογραφία βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 190-192

Γυάκοβ Κράιζμπεργκ (Yakov Kreizberg, 1959-2011)

Μότσαρτ, 41^η Συμφωνία «του Διός»-4^ο μέρος/ Συμφωνική Βιέννης (ζωντανά)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ η Μαρί-Ελιζαμπέτ Χεκέρ (Hecker)-Φιλαρμονική Μόντε Κάρλο (ζωντανά)

Σούμπερτ, 9^η «Μεγάλη» Συμφωνία/ Συμφωνική Βιέννης (ζωντανά)

Σημ.: για τον πρόωρο, αδόκητο, θάνατο του ταλαντούχου αυτού μαέστρου βλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., δοκίμιο 47: «Γυάκοβ Κράιζμπεργκ: το νήμα κόπηκε στα 51», σ. 272-274

Γιαν Κρεντζ (Krenz, 1926-)

Παγκανίνι, 3^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Χένρυκ Σέρυγκ (Szeryng)- Τσεχική Φιλαρμονική (ζωντανά, δεκαετία του 1970)

Σαιν-Σανς, Εισαγωγή και ρόντο καπριτσιόζο (βιολί & ορχ.)/ σολίστ Ίγκορ Όιστραχ-Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Εμμανυέλ Κριβίν (Krivine, 1947-)

Μπτόβεν, 9^η Συμφωνία «Ωδή Χαράς»/ Ορχήστρα & Χορωδία “La Chambre Philharmonique”-4 φωνητικοί σολίστες (Κριστιάν Καργκ, υψίφ.-Κάρολιν Μαζούρ, μεσόφ.-Τσαρλς Ουόρκμαν, τεν.-΄Αλαν Μπουέ [Buet], μπάσσο) (ζωντανά)

Σεζάρ Φρανκ, Συμφωνία σε Ρε ελάσσονα/ Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας (βιντεοσκόπηση)

Γυοέλ Λεβί (Yoel Levi, 1950-)

Παγκανίνι, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Σλόμο Μίντζ-Συμφωνική του Λίμπουργκ (Μάαστριχτ Ολλανδίας) (ζωντανά)

Ανατόλι Λεβίν (Levin)

Σοστακόβιτς, 1^ο & 2^ο πιανιστικά Κονσέρτα/ σολίστ Αντρέι Κορομπέϊνικοφ (σρο 1^ο Κονσέρτο σολίστ στην τρομπέτα ο Μιχαΐλ Γκάντουκ)-Ορχήστρα Κρατικού Ωδείου Μόσχας (ζωντανά, 2011) – εξαιρετική επίδοση από την ορχήστρα των σπουδαστών του Ωδείου!

Τζαίημς Ληβάν (Levine, 1943-)

Βέρντι, «Στιφφέλιο», εισαγωγή/ Ορχήστρα Όπερας «Μετροπόλιταν»
Νέας Υόρκης (ζωντανά, 1993)

Γκλουκ, «Ορφέας & Ευρυδίκη», εισαγωγή/ Ορχήστρα Όπερας
«Μετροπόλιταν» Νέας Υόρκης (ζωντανά, 2009)

Κόπλαντ, «Φανφάρα για τον κοινό άνθρωπο» (“Fanfare for the common
man”)/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Μότσαρτ, «Γάμοι του Φίγκαρο», εισαγωγή/ Ορχήστρα Όπερας
«Μετροπόλιταν» Νέας Υόρκης (ζωντανά, από παράσταση του 1985)

Πουτσίνι, «Μανόν Λεσκώ», ιντερμέτσο/ Ορχήστρα Όπερας
«Μετροπόλιταν» Νέας Υόρκης (ζωντανά, 2008, από παράσταση)

Σαιν-Σανς, «Σαμφών και Δαλιδά», βακχικός χορός/ Ορχήστρα Παρισιού
(ζωντανά, Παρίσι, 1998)

Χάννου Λίντου (Hannu Lintu, 1967-)

Μάλερ, 10^η Συμφωνία (διασκευή Cooke)/ Φιλαρμονική Μαλαισίας
(ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Γυούγια Βανγκ (Yuja
Wang)-Φινλανδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 2012)

Ντμίτρι Λιςς (Liss, 1960-)

Παγκανίνι, 2^ο βιολινιστικό Κονσέρτο «λα καμπανέλλα»/ σολίστ Τέντι
Παπαβράμι-Φιλαρμονική Ουραλίων (ζωντανά)

Χεζούς Λόπεζ-Κόμπος (Jesús López-Cobos, 1940-)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Βαντίμ Ρέπιν/ Συμφωνική
Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης (ζωντανά)

Μπρούκνερ, 8^η Συμφωνία/ Συμφωνική Γαλικίας (ζωντανά, 2012)

Ντε Φάλλια, «Το τρίκωχο καπέλο»/ Εθνική Ορχήστρα Ισπανίας (ζωντανά)

Ρίχαρντ Στράους, «Τάδε έφη Ζαρατούστρας», συμφωνικό ποίημα/ Συμφωνική Γαλικίας (ζωντανά, 2002)

Τσαϊκόφσκυ, Ιταλικό καπρίτσιο/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2012)

Φάμπιο Λουίσι (Luisi, 1959-)

Μπετόβεν, «Λεονώρα» αρ. 3, εισαγωγή/ Ραδιοφωνική Συμφωνική (MDR) Λειψίας (ζωντανά, 2000)

Μπετόβεν, «Ηρωική» 3^η Συμφωνία/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Μότσαρτ, 40^η Συμφωνία/ Συμφωνική Βιέννης (ζωντανά, 2006)

Ρίχαρντ Στράους, Αλπινική Συμφωνία/ Κρατική Ορχήστρα Δρέσδης- Staatskapelle (ζωντανά, Προμ ς Λονδίνου, 2009)

Τσαϊκόφσκυ, «Παθητική» 6^η Συμφωνία/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK, Τόκυο) (ζωντανά, 2004)

Λόριν Μάαζελ/Μααζέλ (Maazel, 1930-)

Βάγκνερ, «Το Δακτυλίδι χωρίς λόγια»/“The Ring without words” (συμφωνική διασκευή του Μάαζελ σε εκτεταμένα αποσπάσματα της βαγκνερικής τετραλογίας)/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 2001)

Βέμπερ, 1^ο Κονσέρτο για κλαρινέτο/ σολίστ Καρλ-Χάιντς Στέφφενς- Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, 1994)

Γκέρσουιν, «Ένας Αμερικανός στο Παρίσι»/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, Βόρεια Κορέα)

- Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 2005)
- Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, Μόναχο, 2002)
- Μάλερ, 7^η Συμφωνία-1^ο μέρος/ Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης (ζωντανά, 1973) –σπάνιο ντοκουμέντο
- Μάλερ, Τραγούδια για τα νεκρά παιδιά/ Ντήτριχ Φίσερ-Ντήσκαου (Dietrich Fischer-Dieskau)-άγνωστη ορχήστρα (βιντεοσκόπηση αρχών δεκαετίας 1960)
- Μότσαρτ, 41^η Συμφωνία «του Διός»/ Συμφωνική Γαλικίας (ζωντανά, 2012)
- Μπάρτοκ, Κονσέρτο για ορχήστρα/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, 1994)
- Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Χίλαρυ Χαν (Hahn)-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, 1995)-το γερμανικό ντεμπούτο της 15χρονης τότε Χαν
- Μπετόβεν, «Έγκμοντ», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 2008)
- Μπραμς, 4^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, 1995)
- Κριστόφ Πεντερέτσκι, 4^η Συμφωνία-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, 1994) –με εκτενή πρόλογο του πολύγλωσσου μαέστρου για τον συνθέτη και το έργο, σε άψογα γερμανικά
- Προκόφιεφ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Χίλαρυ Χαν (Hahn)-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά)
- Ραχμάνινοφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ντένις Ματσούεφ-Συμφωνική «Αρτούρο Τοσκανίνι» (ζωντανά)

Σούμπερτ, πλήρης κύκλος Συμφωνιών (1^η, 2^η, 3^η, 4^η «Τραγική», 5^η, 6^η, 8^η «Ημιτελής», 9^η «Μεγάλη»)/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, Μόναχο, 2001)

Στραβίνσκυ, «Πουλί της φωτιάς», σουίτα μπαλλέτου (εκδοχή 1910)/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Φρανκ-Πέτερ Τσίμμερμανν (Zimmermann)-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά, δεκαετία 1980)

Σημ.: για άλλη βιντεογραφία του βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 215-218, ιδίως 218

Κουρτ Μαζούρ (Masur, 1927-)

Βάγκνερ, «Ταννώυζερ» & «Αρχιτραγουδιστές Νυρεμβέργης», εισαγωγές/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (ζωντανά, 1988)

Μέντελσον, Βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Σάρα Τσανγκ (Chang)-Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 1995)

Μέντελσον, ίδιο έργο/ σολίστ Φρανκ-Μισέλ Έρμπεν (Frank-Michel Erben)-Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (ζωντανά)

Μέντελσον, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Γυούγια Βάγκ (Yuja Wang)-Ορχήστρα του Φεστιβάλ Βερμπιέ (ζωντανά)

Μέντελσον, «Όνειρο μεσοκαλοκαιρινής νύχτας», εισαγωγή/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (ζωντανά)

Μπετόβεν, 1^η Συμφωνία/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (ζωντανά, Τόκυο)

Μπετόβεν, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 1994)

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία «Ωδή στη Χαρά»/ Ορχήστρα & Χορωδία «Γκεβάντχαους» Λειψίας-Χορωδία Ραδιοφωνίας Λειψίας-4 φωνητικοί σολίστες (Βεντσεσλάβα Φίρουμπα-Φραιμπέργερ, υψίφ.-Ντόρις Ζόφφελ

[Soffel], μεσόφ.-Τζαίημς Βάγκνερ, τεν.-Γκούυνν Χάουελλ [Fwynne Howell])

Μπετόβεν, ίδιο έργο/ Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας & Χορωδία Γαλλικής Ραδιοφωνίας-4 φωνητικοί σολίστες (Μέλανι Ντήνερ [Diener], υψίφ.-Μαρί-Νικόλ Λεμιέ [Lemieux], μεσόφ.- Γιόρμα Σιλβάστι, τεν.-Φραντς-Γιόζεφ Ζέλιγκ [Selig], μπάσσοσ) –σημαντικός αριθμός ετών χωρίζει τις δύο αυτές ερμηνείες

Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ 'Αλφρεντ Μπρέντελ-Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Μπετόβεν, Εισαγωγές «Λεωνόρα» αρ. 3 και «'Εγκμοντ»/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (ζωντανά) –τις δύο ερμηνείες χωρίζουν αρκετά χρόνια (στον «'Εγκμοντ» ο μαέστρος είναι σε προχωρημένη ηλικία)

Μπετόβεν, «Λεωνόρα» αρ. 3, εισαγωγή/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Ντυκά, «Ο μαθητευόμενος μάγος», συμφωνικό σκέρτσο/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Ρίμσκυ-Κόρσακοφ, «Σεχραζάντ»/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (ζωντανά, 1993)

Ρίχαρντ Στράους, «Ο ιππότης με το ρόδο», τα βαλς/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Σημ.: οι παλαιότερες και πιο πρόσφατες κυκλοφορίες DVDs με συναυλίες/ερμηνείες του στην ετοιμασμένη 3^η έκδ. των *Μεγάλων μαέστρων μου* –πρβλ. και 2^η έκδ., σ. 218-220, ιδίως 220

Γιουν Μαίρκλ (Jun Märkl, 1959)

Σαιν-Σανς, 3^η Συμφωνία «του εκκλησιαστικού οργάνου»/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Λειψίας (MDR), Αρτέμ Χατσατούροφ, όργανο (ζωντανά)

Σαίνμπεργκ, «Εξαύλωμένη νύχτα»/ Ιαπωνική Ορχήστρα Δωματίου «Μίτο» (ζωντανά)

Χάουντν, 101^η Συμφωνία «του ρολογιού»/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Σερ Τσαρλς Μακέρρας (Mackerras, 1925-2010)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Σάρα Τσανγκ-Τσεχική
Φιλαρμονική (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2004)

Γκούσταβ Χολστ, «Οι πλανήτες»/ Φιλαρμονική BBC (Μάντσεστερ) &
γυναικείες φωνές των Τραγουδιστών του BBC (BBC Singers) (ζωντανά,
Προμς Λονδίνου, 2009)

Πωλ ΜακΚρής (McCreesh, 1960-)

Σαιν-Σανς, 1^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ η Σολ Γκαμπέττα-
Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Γιέρζυ Μακσύμιουκ (Jerzy Maksymiuk, 1936-)

Χάουντν, 82^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Όπερας Ποντλάσιε (Πολωνίας)
(ζωντανά)

Άντρηου Μάνζε/ Μαϊνζ (Manze, 1965-)

ΒΩν Ουίλλιαμς, 6^η Συμφωνία/ Σκωτική Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς
Λονδίνου, 2012)

Φραντς Μπέρβαλντ, Κονσέρτο για πιάνο/ σολίστ Στεφάν Λίντγκρεν-
Βασιλική Φιλαρμονική Στοκχόλμης (ζωντανά, 2007)

Σούμπερτ, 7^η Συμφωνία D. 729/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική
Συμφωνική (ζωντανά) –σπάνια παιζόμενο έργο

Μαρ, βλ. Ντελ Μαρ

Ίον Μαρίν (Marin, 1960)

Μουσσόργκσκυ (ενορχήστρωση Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση»/
Εθνική Ορχήστρα Ρωσίας (ζωντανά)

Σεζάρ Φρανκ, Συμφωνικές παραλλαγές για πιάνο και ορχήστρα/ σολίστ
Αλμπέρτο Νοζέ (Nosé)-Φιλαρμονική Γαλλικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά,
2006)

Ίγκορ Μαρκέβιτς (Markevitch, 1912-1983)

Μπραμς, 4^η Συμφωνία/ Ιαπωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Τόκυο, 1968)

Ραβέλ, «Δάφνις και Χλόη», 2^η σουίτα μπαλλέτου/ ίδια ορχήστρα
(ζωντανά, 1965)

Στραβίνσκυ, «Ιεροτελεστία της άνοιξης», μπαλλέτο/ ίδια ορχήστρα
(ζωντανά, 1968)

Τσαϊκόφσκυ, «Φραντσέσκα ντα Ρίμινι», συμφωνική φαντασία/
Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/ RTVE (ζωντανά, 1974)

Σημ.: η υπόλοιπη βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ.
226-227, ιδίως 227

Σερ Νέβιλλ Μάρρινερ (Sir Neville Marriner, 1924-)

Συναυλία με την Ορχήστρα της Ρωμανικής Ελβετίας σε έργα Μότσαρτ
(ζωντανά –μεταδόθηκε δορυφορικά σε όλο τον κόσμο το 2006, την
ημέρα εορτασμού των 250 χρόνων από τη γέννηση του Μότσαρτ):
«Μαγεμένος αυλός», εισαγωγή, Διπλό κονσέρτο για φλάουτο και άρπα
Κ. 299 (σολίστ οι Φιλίππ Μπουκλύ [Bouclly] και Ιζαμπέλλα Μορέττι), 39^η
Συμφωνία

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Ισπανική Ορχήστρα Cadaques-Ορχήστρα Ωδείου της Αραγόν (ζωντανά, Σαραγόθα, 2009) –σπάνια επιλογή για το σύνηθες ρεπερτόριο του μαέστρου, μια πολύ ευχάριστη έκπληξη!

Μέντελσον, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Χόμερο Φράνκες (Homero Francesch)-Ακαδημία Αγίου Μαρτίνου-στους-αγρούς (βιντεοσκόπηση)

Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μάρραιου Περά(χ)ια (Murray Perahia)-Ακαδημία Αγίου Μαρτίνου-στους-αγρούς (ζωντανά)

Ζαν Μαρτινόν (Martinon, 1910-1976)

Ραχμάνινοφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Αλέξιος Βάισσεμπεργκ (Weissenberg)-Εθνική Ορχήστρα Γαλλικής Ραδιοτηλεόρασης (ONRTF) (έγχρωμη βιντεοσκόπηση-τέλη δεκαετίας 1960) –εξαιρετική ερμηνεία & συνοδεία

Σούμανν, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Πιερ Φουρνιέ (Fournier)/ Εθνική Ορχήστρα Γαλλικής Ραδιοτηλεόρασης (ζωντανά, 1966) –ο Μαρτινόν και εδώ προβάλλει ως ιδανικός συνοδός

Λόβρο φον Μάτασιτς (Matatic, 1899-1985)

Μπετόβεν, 2^η Συμφωνία-4^ο μέρος/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ (Τόκυο) (ζωντανά, 1984)

Μπρούκνερ, 8^η Συμφωνία/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ (Τόκυο) (ζωντανά, 1984) (μια από τις τελευταίες του συναυλίες, στα 85 χρόνια του) –μνημειώδης ερμηνεία!

Χουάνχο Μένα (Juanjo Mena, 1965-)

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη», πρελούδιο/ Φιλαρμονική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Μπρούκνερ, 6^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Ζούμπιν Μέ(ε)τα (Mehta, 1936-)

Βάγκνερ, «Ταννχώυζερ», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 1989)

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη», πρελούδιο & θάνατος Ιζόλδης (σε συναυλιακή μορφή)/ σολίστ η Τζέσση Νόρμαν-Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 1989)

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Ορχήστρα Μουσικού Μαΐου Φλωρεντίας (ζωντανά, 2011)

Μότσαρτ, Συμφωνία κονσερτάντε (βιολί, βιόλα & ορχ.)/ σολίστ οι ΄Ιτζακ Πέρλμαν & Πινκας Τσούκερμαν (Zukerman)-Φιλαρμονική Ισραήλ (ζωντανά)

Μότσαρτ, «Μαγικός αυλός», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Ισραήλ (βιντεοσκόπηση)

Μπετόβεν, 6^η «Ποιμενική» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Ισραήλ (ζωντανά, 2010)

Μπετόβεν, 7^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Ισραήλ (ζωντανά)

Μπετόβεν, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ντένις Ματσούεφ-Ορχήστρα Μουσικού Μαΐου Φλωρεντίας (ζωντανά)

Μπιζέ, «Κάρμεν», ορχηστρικά αποσπάσματα/ Ορχήστρα Βασιλικής Όπερας Κόβεντ Γκάρντεν Λονδίνου (ζωντανά, 1991, από παράσταση)

Μπραμς, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, Σαγκάη, 2009)

Μπρούκνερ, 8^η Συμφωνία/Φιλαρμονική Ισραήλ (ζωντανά, Φραγκφούρτη, 1987)

Σαιν-Σανς, Εισαγωγή και ρόντο καπριτσιόζο (βιολί & ορχ.), σολίστ ΄Ιτζακ Πέρλμαν-Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Σοπέν, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Άρτουρ Ρούμπινσταϊν-Φιλαρμονική Ισραήλ (ζωντανά, Λονδίνο-Royal Festival Hall, 1968) – ιστορικό ντοκουμέντο

Σοπέν, ίδιο έργο/ σολίστ Γιεβγκένι Κίσσιν-Φιλαρμονική Ισραήλ (ζωντανά) –τις δύο ερμηνείες χωρίζουν πάνω από 20 χρόνια

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ντανιέλ Μπάρενμποϊμ-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Βίλλεμ Μένγκελμπεργκ (Mengelberg, 1871-1951)

Έργα και αποσπάσματα με την (Βασιλική) Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» του Άμστερνταμ (βιντεοσκόπηση 1931): Βέμπερ, εισαγωγή «Όμπερον», Μπιζέ, απόσπασμα από τη σουίτα «Αρλεζιάνα», Μπερλιόζ, Ουγγρικό εμβατήριο από την «Καταδίκη του Φάουστ»

Σημ.: για το ζήτημα της συνεργασίας του μαέστρου με το ναζιστικό καθεστώς της πατρίδας του και για τις άδικες κατηγορίες που ακόμη εξακολουθούν να τον «επισκιάζουν» σε βιβλιογραφικές κ.ά. αναφορές, βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 236-238, ιδίως 237 και *Δοκίμια κλασικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 178-179

Ίνγκο Μέτζμαχερ/Μετζμάχερ (Metzmacher, 1957-)

Στραβίνσκυ, Κονσέρτο «Ντάμπαρτον Όουκς»/ Ολλανδική Ραδιοφωνική Ορχήστρα Δωματίου (ζωντανά, 1993)

Δημήτρης Μητρόπουλος (Mitropoulos, 1896-1960)

Λιστ, Συμφωνία «Φάουστ» (πρόβα και ερμηνεία τμήματος του 3^{ου} μέρους)/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 1951)

Σημ.: τα ελάχιστα δυστυχώς οπτικοακουστικά τεκμήρια της απaráμιλλης μαεστρικής τέχνης του **Μητρόπουλου** αναφέρονται στο σπουδαίο, πρωτογενούς έρευνας, βιβλίο του Στάθη Αρφάνη, *The complete discography of Dimitri Mitropoulos*, 2^η εμπλουτισμένη έκδ., Αθήνα, εκδόσεις Ποταμός, 2000, σ. 161-162

Μαρκ Μινκοφσكى (Minkowski, 1962-)

Ραμώ, σουίτα “Indes Gallantes”-ρόντο/ Οι Μουσικοί του Λούβρου (Γκρενόμπλ) (ζωντανά)

Σούμπερτ, 5^η & 8^η “Ημιτελής» Συμφωνίες/ Οι Μουσικοί του Λούβρου (Γκρενόμπλ) (ζωντανά) –για την παρούσα ερμηνεία στο You Tube η 8^η Συμφωνία αριθμείται ως 7^η (!)

Ρομπέρτο Μίντζουκ (Minczuk)

Μπάρμπερ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Ραίητσελ Μπάρτον Πάην (Rachel Barton Pine)-Συμφωνική Ορχήστρα Βραζιλίας (ζωντανά, Σάο Πάουλο, 2010)

Πιερ Μοντέ (Monteux, 1875-1964)

Ντυκά, «Ο μαθητευόμενος μάγος», συμφωνικό σκίτσο/ Συμφωνική Λονδίνου (βιντεοσκόπηση 1961)

Σημ.: η υπόλοιπη βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 248-250, ιδίως 250

Ρικκάρντο Μούτι (Mutì, 1941-)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Σκάλας Μιλάνου για τα 70χρονα του Μσισλάβ Ροστρόποβιτς (ζωντανά, 1997): Μέντελσον, «Ήρεμη θάλασσα και αίσιο ταξίδι», εισαγωγή, Σαιν-Σανς, 1^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο (σολίστ ο τιμώμενος Ροστρόποβιτς)

Βέρντι, «Ναμπούκκο», εισαγωγή/ Ορχήστρα Θεάτρου Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, από παράσταση)

Βέρντι, «Η δύναμη του πεπρωμένου», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, αρχές δεκαετίας 1980) – επίσης μεταγενέστερη ερμηνεία με την ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2005)

Βέρντι, ίδιο έργο/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά, Φραγκφούρτη, 1987)

Γκλουκ, «Ιφιγένεια στην Αυλίδα», εισαγωγή/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά)

Μασκάνι, «Καβαλλερία ρουσικάνα»-ιντερμέτσο/ Ορχήστρα Θεάτρου Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, από παράσταση)

Μπερλιόζ, Ιερή λειτουργία (Messe solennelle)/Ορχήστρα & Χορωδία Σκάλας Μολάνου (ζωντανά, 2004)

Μότσαρτ, 36^η Συμφωνία «του Λιντς»/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, Ιαπωνία, 1999)

Μότσαρτ, 21^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μαουρίτσιο Πολλίνι-Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, 2004)

Μότσαρτ, 25^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Μιτσούκο Ουτσίντα (Uchida)-Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Μότσαρτ, «Ντον Τζιοβάννι», εισαγωγή/ Ορχήστρα Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, από παράσταση του 1989)

Μουσσόργκσκυ (ενορχήστρωση Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση»/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά)

Μπετόβεν, 3^η «Ηρωική» Συμφωνία/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά)

Μπετόβεν, 2^η & 6^η «Ποιμενική» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά)

Μπετόβεν, 5^η & 7^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, 1998)

Μπετόβεν, «Κοριολανός», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 1992)

Μπραμς, 1^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά)

Μπραμς, Παραλλαγές σε ένα θέμα του Χάυντν (Αγίου Αντωνίου)/
Ορχήστρα Φιλεδέλφειας (ζωντανά)

Μπρούκνερ, 7^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά,
2003)-με εισαγωγικά σχόλια του μαέστρου (πίσω του στο πλάνο, στο
πιάνο του, η φωτογραφία του με τον πάπα Ιωάννη-Παύλο Β΄)

Ντεμπυσσύ, «Η θάλασσα», 3 συμφωνικά σκίτσα/ Φιλαρμονική
Βερολίνου (ζωντανά, 1994)

Ραβέλ, Μπολέρο/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Ροσσίνι, «Σεμίραμις», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 2008)

Σούμπερτ, 8^η «Ημιτελής» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Σούμπερτ, 9^η «Μεγάλη» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά,
Σκάλα Μιλάνου)

Σούμανν, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Γυο-Γυο Μα-Ορχήστρα
Φιλαδέλφειας (ζωντανά)

Στραβίνσκυ, Συμφωνία των Ψαλμών/ Ορχήστρα & Χορωδία Σκάλας
Μιλάνου (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Χάυντν, «Δημιουργία», ορατόριο-αποσπάσματα/ Φιλαρμονική Βιέννης
& Χορωδία Κρατικής Όπερας Βιέννης-3 φωνητικοί σολίστες (Λουτσία
Ποππ, υψίφ.-Φρανσίσκο Αράζα, τεν.-Σάμιουελ Ράμεϋ, μπάσσος)
(ζωντανά, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, 1990)

Καρλ Μπαιμ (Böhm, 1894-1981)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης αποκλειστικά σε έργα Ρίχαρντ
Στράους (ζωντανά, 1963): «Η ζωή ενός ήρωα» (σόλο βιολί ο σπουδαίος
εξάρχων της ορχήστρας [και μετέπειτα μαέστρος] Βίλλι Μποσκόφσκυ),
«Θάνατος και εξαϋλωση», «Μπουρλέσκ» για πιάνο & ορχήστρα (σολίστ

ο Νικίτα Μαγκάλοφφ) –σπουδαίο ντοκουμέντο που προβάλλει τον Μπαιμ ως έναν από τους κορυφαίους ερμηνευτές της μουσικής του Ρ. Στράους

Σημ.: για τον **Μποσκόφσκυ** βλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., δοκίμιο 42: «20 χρόνια χωρίς τον ‘βασιλιά’ της ερμηνείας των βαλς-Βίλλυ Μποσκόφσκυ», σ. 258-261

Μότσαρτ, 40^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 1964)

19^ο και 23^ο πιανιστικά Κονσέρτα/ σολίστ Μαουρίτσιο Πολλίνι-Φιλαρμονική Βιέννης (βιντεοσκόπηση)

Μότσαρτ, 13^η Σερενάτα «Μικρή νυκτερινή μουσική»/ Φιλαρμονική Βιέννης (βιντεοσκόπηση) –ερμηνεία εκπληκτικής ισορροπίας και εμβάθυνσης

Μότσαρτ, «Γάμοι του Φίγκαρο», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, 1966)

Μπετόβεν, 7^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 1964)

Μπετόβεν, 4^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Βίλχελμ Μπάκχαους-Συμφωνική Βιέννης (ηχογράφηση, 1967) –εκπληκτική ερμηνεία

Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μαουρίτσιο Πολλίνι-Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Μπραμς, 1^η & 2^η Συμφωνίες/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1960-αρχές δεκαετίας 1970)

Σούμπερτ, 9^η «Μεγάλη» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 1973)-η αποθέωση της απλότητας σε μια μεγάλη ερμηνεία

Σούμπερτ, 6^η Λειτουργία/ Πέτερ Σράιερ (Schreier) & Βέρνερ Κρενν (Krenn), τενόροι-Ουώλτερ Μπέρρυ, μπάσσοι-Ορχήστρα & Ανδρική Χορωδία Ανώτατης Μουσικής Σχολής (Hofmusikkapelle) Βιέννης & Χορωδία Αγοριών Βιέννης (βιντεοσκόπηση)

Σημ.: για την εκτενή βιντεογραφία/δισκογραφία του βλ. την ετοιμασμένη 3^η έκδ. των *Μεγάλων μαέστρων μου* –πρβλ. και 2^η έκδ., σ. 45, 255-257

Κέες Μπάκελς (Kees Bakels, 1945-)

Σοστακόβιτς, 7^η Συμφωνία «του Λενινγκράντ»/ Φιλαρμονική Μαλαισίας (ζωντανά)

Χάουντν, 95^η Συμφωνία/ Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/ RTVE (ζωντανά)

Ντανιέλ Μπάρεμποϊμ (Barenboim, 1942-)

Βάγκνερ, «Βαλκυρία»-καλπασμός Βαλκυριών/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη», πρελούδιο & θάνατος Ιζόλδης/ Ορχήστρα West-Eastern Divan (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2009)

Βάγκνερ, «Πάρσιφαλ», πρελούδιο Α΄ και Γ΄ πράξης/ Ορχήστρα Κρατικής Όπερας Βιέννης (ζωντανά, από παράσταση)

Έλγκαρ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ η Ζακλίν Ντυ Πρε (Du Pre)- Ορχήστρα Νέα Φιλαρμόνια Λονδίνου (ζωντανά, 1967) –πολύτιμο ντοκουμέντο

Έλγκαρ, ίδιο έργο/ σολίστ Γυο-Γυο Μα-Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, 1997)

Λιστ, «Τα πρελούδια», 3^ο συμφωνικό ποίημα/ Ορχήστρα West-Eastern Divan (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2009)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, 1997)

Μουσσόργκσκυ, «Μια νύχτα στο φαλακρό βουνό», συμφωνικό ποίημα/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 2009)

Μπετόβεν, 1^η, 2^η, 3^η «Ηρωική», 4^η, 5^η, 6^η «Ποιμενική», 7^η, 8^η Συμφωνία/ Ορχήστρα West-Eastern Divan (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία / φωνητικοί σολίστες-Ορχήστρα West-Eastern Divan-Εθνική Χορωδία Νέων Μεγάλης Βρεταννίας (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Μπετόβεν, 1^ο, 2^ο & 3^ο πιανιστικά Κονσέρτα (σολίστ & μαέστρος)/ Κρατική Ορχήστρα/Staatskapelle Βερολίνου (ζωντανά, Μπόχουμ, 2007)

Μπετόβεν, 4^ο & 5^ο πιανιστικά Κονσέρτα (σολίστ & μαέστρος)/ Κρατική/Staatskapelle Βερολίνου (ζωντανά, Μπόχουμ, 2007)

Μπρούκνερ, 5^η, 6^η, 7^η, 8^η και 9^η Συμφωνία/ Κρατική Ορχήστρα (Staatskapelle) Βερολίνου (ζωντανά)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Μαξίμ Βενγκέροφ-Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, Κολωνία)

Τσαϊκόφσκυ, 4^η Συμφωνία/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, 1997)

Σερ Τζων Μπαρμπιρόλλι (1899-1970)

Ντοκουμανταίρ «Ένα πορτραίτο του Σερ Τζων Μπαρμπιρόλλι»- αποσπάσματα από πρόβες & ερμηνείες με την Ορχήστρα Χαλλέ του Μάντσεστερ (Μπρούκνερ, 7^η Συμφωνία-3^ο μέρος, Μπερλιόζ, Ουγγρικό εμβατήριο από την «Καταδίκη του Φάουστ», Έλγκαρ, τέλος 2^{ης} Συμφωνίας) και την Ορχήστρα του Βασιλικού Μουσικού Κολλεγίου του Μάντσεστερ (Τσαϊκόφσκυ, 4^η Συμφωνία-4^ο μέρος)-πολύτιμες συνεντεύξεις του (ιδιαίτερα για την κατάσταση στην οποία βρήκε την ιστορική ορχήστρα του Μάντσεστερ όταν επέστρεψε από τις ΗΠΑ, διαρκούντος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου για να την αναλάβει)-σπάνιο σύντομο ντοκουμέντο με τον Μπαρμπιρόλλι να παίζει βιολοντσέλλο σε κουαρτέτο εγχόρδων

Σούμανν, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Αντρέ Ναβάρρα- Ορχήστρα Χαλλέ (ζωντανά, 1962) –ένας από τους σπουδαιότερους «θησαυρούς» του You Tube

Σημ.: για την υπόλοιπη βιντεογραφία του βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 261-263

Ρούντολφ Μπαρσάι (Barshai, 1924-2010)

Μότσαρτ, 41^η Συμφωνία «του Διός»/ Βιρτουόζοι της Μόσχας (ζωντανά, 2007)-ο 86χρονος μαέστρος σε μια από τις τελευταίες εμφανίσεις του

Μότσαρτ, 1^ο και 5^ο πιανιστικά Κονσέρτα/ σολίστ ο Σβιάτοσλαβ Ρίχτερ-Ορχήστρα Σινσέι (Shinsei) Ιαπωνίας (ζωντανά, 1994)

Μότσαρτ, 18^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ ίδιοι συντελεστές

Πιέρο Μπελλούτζι (Bellugi, 1924-2012)

Παγκανίνι, 4^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ρουτζιέρο Ρίτσι-Ιταλική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI (ζωντανά)

Σαιν-Σανς, 3^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Σίλβια Μαρκοβίτσι-Ορχήστρα Ρωμανικής Ελβετίας (ζωντανά)

Γίρζι Μπελοχλάβεκ/ Μπιελοχλάβεκ (Bělohlávek, 1946-)

Από συναυλία του με την Τσεχική Φιλαρμονική (ζωντανά, 1 Ιαν. 2013): Ροσσίνι, «Κουρέας της Σεβίλλης», εισαγωγή, Φίμπιχ, Πολωναίζα για βιολί και ορχήστρα (σολίστ Γιόζεφ Σπάτσεκ)

Έλγκαρ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Γιαν Βανγκ (Jian Wang)-Συμφωνική BBC (ζωντανά)

Μάλερ, 8^η Συμφωνία «των χιλίων»/ 8 φωνητικοί σολίστες-Συμφωνική & Χορωδία BBC-Χορωδίες Καθεδρικού Ναού Αγίου Παύλου & Αββαείου Ουεστμίνστερ-Χορωδία Φεστιβάλ Crouch End-Χορωδία Φιλαρμόνια του Σύδνεϋ (ζωντανά)

Μάρτινου, 4^ο πιανιστικό Κονσέρτο «του εξορκισμού»/ σολίστ Ίβο Καχάνεκ-Συμφωνική BBC (ζωντανά, 2007)

Μότσαρτ, Κονσέρτο για κλαρινέτο/ σολίστ Τζούλιαν Μπλις-Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου)

Μπετόβεν, 1^ο και 4^ο πιανιστικά Κονσέρτα/ σολίστ Πωλ Ληούις (ζωντανά, 2008)

Μπρουχ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Νικόλα Μπενεντέτι-Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Ντβόρζακ, 7^η Συμφωνία/ Συμφωνική Πράγας (ζωντανά, δεκαετία 1990)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Στήβεν Ίσσερλις-Τσεχική Φιλαρμονική (ζωντανά)

Ντβόρζακ, «Καρναβάλι», εισαγωγή/ Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Ντήλιους, «Τραγούδια του αποχαιρετισμού» (“The Songs of Farewell”)/ Συμφωνική & Χορωδία BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Κάμιο Μαγουόκο (Μαγκο)-Συμφωνική BBC (ζωντανά, 2010)

Σμέτανα, «Πουλημένη μνηστή», εισαγωγή/ Τσεχική Φιλαρμονική (ζωντανά, 1 Ιαν. 2013)

Τσαϊκόφσκυ, Ιταλικό καπρίτσιο/ Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου)

Σημ.: πρόσφατα, από την σαιζόν 2012-2013 (και μετά από 20 χρόνια), ο **Μπελοχλάβεκ** έγινε και πάλι μουσικός διευθυντής της φημισμένης Τσεχικής Φιλαρμονικής –θέση στην οποία είχε θητεύσει και το 1990-1992 διαδεχόμενος τότε τον επιφανή συμπατριώτη του **Βάτσλαβ Νόουμαν** 1920-1995). Για την υπόλοιπη βιντεογραφία του και την δισκογραφία του, σημαντικό μέρος της οποίας έγινε με την επίσης εξαιρετική τσεχική Κρατική Φιλαρμονική του Μπρνο στη δεκαετία του 1970, βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 266-268

Λήοναρντ Μπερνστάιν (Bernstein, 1918-1990)

Συναυλία με τη Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας σε έργα Μπετόβεν (ζωντανά, Μόναχο, 1976): «Λεονώρα» αρ. 3, εισαγωγή, 4^ο πιανιστικό Κονσέρτο (σολίστ Κλάουντιο Αρράου), 5^η Συμφωνία

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη», πρελούδιο & θάνατος Ιζόλδης/
Συμφωνική Βοστώνης (βιντεοσκόπηση)

Μάλερ, 2^η Συμφωνία «της Ανάστασης»/ Σήλα Άρμστρονγκ, υψίφωνος-
Τζάνετ Μπαίηκερ, μεσόφωνος-Συμφωνική Λονδίνου & Χορωδία
Φεστιβάλ Εδιμβούργου (ζωντανά, 1974)

Μάλερ, 4^η Συμφωνία/ Έντιθ Μάτις [Mathis], υψίφ.-Φιλαρμονική
Βιέννης (ζωντανά, 1972)

Μότσαρτ, Λειτουργία KV 427/ Συμφωνική & Χορωδία Ραδιοφωνίας
Βαυαρίας-Αρλίν Ωζέ (Arleen Auger), υψίφ.-Φρεντέρικα φον Στάντε (von
Stade), μεσόφ.-Φρανκ Λοπάρντο, τεν.-Κορνέλιους Χάουπτμανν,
μπάσσοσ (ζωντανά, 1990)-ο εμφανώς καταβεβλημένος από
προβλήματα υγείας μαέστρος, έξι μήνες πριν από το θάνατό του την
ίδια χρονιά

Μότσαρτ, Ρέκβιεμ/ Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία Βαυαρίας/ 4
φωνητικοί σολίστες (Μαρί Μακλάφλιν [Marie McLaughlin], υψίφ.-Μαρί
Γηούιν [Ewing], μεσόφ.-Τζέρρυ Χάντλεϋ [Hadley], τενόρος-Κορνέλιους
Χάουπτμανν, μπάσσοσ (ζωντανά)

Μπερλιόζ, Φανταστική Συμφωνία/ Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας (ζωντανά,
1976)

Μπερλιόζ, «Ο Χάρολντν στην Ιταλία» (για βιόλα & ορχ.)/ ίδια ορχήστρα
(ζωντανά, 1976)

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης, Χορωδία Κρατικής
Όπερας Βιέννης, Γκουάινεθ Τζόουνς [Gwyneth Jones], υψίφωνος-
Σέρλεϋ Βέρρεττ [Shirley Verrett], μεσόφωνος-Πλάθιντο Ντομίνγκο,
τενόρος-Μάρτι Τάλβελα, μπάσσοσ (ζωντανά, 1970)- για τα 200 χρόνια
από τη γέννηση του Μπετόβεν (ο Βίλλυ Μποσκόφσκυ πρώτο βιολί)

Μπετόβεν, ίδιο έργο/ Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία Βαυαρικής
Ραδιοφωνίας και μέλη από τις ορχήστρες: Κρατική (Staatskapelle)
Δρέσδης, Θεάτρου Μαρινίσκου (Κίροφ) Αγίας Πετρούπολης (πρώην
Λενινγκράντ), Συμφωνική Λονδίνου, Φιλαρμονική Νέας Υόρκης,
Ορχήστρα Παρισιού-Χορωδία Ραδιοφωνίας Βερολίνου-Παιδική χορωδία

Φιλαρμονικής Δρέσδης-4 φωνητικοί σολίστες (Τζέην Άντερσον, υψίφ.-Σάρα Ουώκερ, μεσόφ.-Κλάους Καίνιχ [König], Γιαν Χέντρικ Ρόστερινγκ, μπάσσοι (ζωντανά, εορταστική συναυλία για την πρώτη του Τείχους του Βερολίνου/ 1989)

Μπετόβεν, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ ο Μπερνστάιν σολίστ και μαέστρος-Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 1970) –επίσης στο πλαίσιο της ίδιας μεγάλης επετείου

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/σολίστ Γκίντον Κρέμερ-Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Νήλσεν (Nielsen), 3^η Συμφωνία “Espansiva”/ Βασιλική Ορχήστρα Δανίας (ζωντανά, 1965)

Ραβέλ, Κονσέρτο για πιάνο (σολίστ & μαέστρος)/ Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας (ζωντανά)

Ραβέλ, «Σεχραζάντ» (για μεσόφωνο & ορχ.)/ σολίστ Μαίριλυν Χορν (Marilyn Horne)-Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας (ζωντανά)

Ραβέλ, Το βαλς/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, Τόκυο, 1979)

Τσαϊκόφσκυ, 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική Βοστώνης (βιντεοσκόπηση)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Μπορίς Μπέλκιν-Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Χάουντν, Συμφωνίες 88^η, 92^η ‘της Οξφόρδης» & 94^η «της έκπληξης»/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Χάουντν, Συμφωνίες 97^η & 98^η/ Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά)

Χάουντν, Συμφωνία κονσερτάντε (βιολί-τσέλλο-όμποε-φαγκόττο)/ 4 σολίστες-Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, αρχές δεκαετίας 1980)

Χάουντν, «Δημιουργία», ορατόριο/ Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία Βαυαρίας-3 φωνητικοί σολίστες (Τζούντιθ Μπλέγκεν, υψίφ.-Τόμας Μόζερ, τεν.-Κουρτ Μολλ, μπάσσοι)

Σημ.: για την τεράστια εμπορική βιντεογραφία/δισκογραφία του βλ. την έτοιμη 3^η έκδοση των *Μεγάλων μαέστρων μου* –πρβλ. και 2^η έκδ., 45, 46, 270-273

Γκάρυ Μπερτίνι (Bertini, 1927-2005)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Βορειοδυτική Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ WDR Κολωνίας (ζωντανά)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Χένρυκ Σέρυγκ (Szeryng)- Συμφωνική της Ιερουσαλήμ/ IBA (ζωντανά, Ιερουσαλήμ-1980)

Στραβίνσκυ, Συμφωνία των Ψαλμών/ Συμφωνική & Χορωδία Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης (RTVE) (ζωντανά, Μαδρίτη, 1993)

Σερ Τόμας Μπήτσαμ (Beecham, 1879-1961)

Γκουνό, «Φάουστ», μουσική μπαλέτου/ Βασιλική Φιλαρμονική Λονδίνου (πρόβα & ερμηνεία, 1958) –επίσης εκτενής συνέντευξη του μαέστρου με το δηκτικότερο πνεύμα στην ιστορία της μουσικής

Σημ.: για τον **Μπήτσαμ** βλ. γενικά Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 274-276 και *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., δοκίμιο 49: «Μισός αιώνας από το θάνατο του Σερ Τόμας Μπήτσαμ (1879-1961)-Η αποθέωση του δηκτικού πνεύματος στην άκρη μιας μπαγκέτας», σ. 278-282. Η χρόνια αντιπαράθεσή του με τον «άσπονδο» ομότεχνό του, **Σερ Τζων Μπαρμπιρόλλι** (1899-1970) περιγράφεται επίσης στα *Δοκίμια*, αρ. 46: «Beecham versus Barbirolli: η μεταθανάτια 'εκδίκηση' του Μπαρμπιρόλλι μετά από μισό αιώνα!», σ. 270-271

Χάρρυ Μπίκετ (Bicket, 1961-)

Γ.Σ. Μπαχ, Λειτουργία BWV 232/ Οργανικό & χορωδιακό συγκρότημα «Το Αγγλικό Κονσέρτο»-φωνητικοί σολίστες (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Λέο Μπλεχ (Blech, 1871-1958)

Βάγκνερ, «Αρχιτραγουδιστές Νυρεμβέργης», εισαγωγή/ Ορχήστρα Κρατικής Όπερας Βερολίνου (από ντοκουμανταίρ του 1958) –το μοναδικό σωζόμενο οπτικο-ηχητικό τεκμήριο, από τη χρονιά θανάτου του!

Σημ.: για τον σημαντικό αυτόν Γερμανό μαέστρο, που λόγω εβραϊκής καταγωγής αυτοεξορίστηκε στα χρόνια του ναζισμού, βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 277-278

Γκέοργκ Κρίστοφ Μπίλλερ (Biller, 1955-)

Γ.Σ. Μπαχ, Λειτουργία BWV 232/ Ορχήστρα & Χορωδία «Γκεβάντχαους» Λειψίας-Παιδική Χορωδία Αγίου Θωμά Λειψίας-φωνητικοί σολίστες (ζωντανά, 2000)-στον καθεδρικό ναό του Αγίου Θωμά, όπου ο ίδιος ο Μπαχ είχε υπάρξει «κάντορας» (ο Μπίλλερ συγκαταλέγεται στους επιγόνους του στην ίδια θέση)

Χέρμπερτ Μπλόμστετ (Blomstedt, 1927-)

Γκρηγκ, Σουίτα «Χόλμπεργκ»/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (ζωντανά)

Μάλερ, Τραγούδια του οδοιπόρου/ Κρίστιαν Γκερχάχερ (Gerhaher), βαρύτονος-Ορχήστρα Νέων Μάλερ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2010)

Μπερλιόζ, «Νύχτες καλοκαιριού»-κύκλος τραγουδιών/ Τζάνετ Μπαίηκερ, μεσόφωνος-Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 1972) –πολύτιμο ντοκουμέντο με τον Μπλόμστετ στα 45 του χρόνια

Μπραμς, Γερμανικό Ρέκβιεμ/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική Ορχήστρα & Χορωδία-Καμίλλα Τίλλινγκ, υψίφ.-Πέτερ Ματτέι, βαρύτονος (ζωντανά)

Μπρούκνερ, 9^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Νέων Μάλερ (ζωντανά, Προμς 2010) -παρά την αιθέρια αισιοδοξία και την εμφανή γνώση του έργου

εκ μέρους του υπέρ-ογδοηκοντούτη μαέστρου, η ορχήστρα εδώ αποδεικνύεται άπειρη για ένα έργο τέτοιου διαμετρήματος

Σημ. για τη συγκεκριμένη αυτή ορχήστρα νέων βλ. άρθρο μας στο *TaR* : www.tar.gr/content/content.php?id=4176 (με ανάρτηση σχετικών videos) –πρβλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 104-105

Σερ Έιντριαν Μπούουλτ (Sir Adrian Boult, 1889-1983)

Έλγκαρ, «Εισαγωγή & αλλέγκρο» (τελευταίο μέρος)/ Φιλαρμονική Λονδίνου (βιντεοσκόπηση 1963 –από ντοκουμανταίρ του BBC, το 1989)

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Νταβίντ Όιστραχ-Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, 1968)- πολύτιμο ντοκουμέντο, εξαιρετική συνοδεία

Πιερ Μπουλέζ (Boulez, 1925-)

Συναυλία με τη Συμφωνική του Σικάγου (ζωντανά, 2000): Μπεργκ, «Λούλου», συμφωνικά κομμάτια (Κριστίνε Σαίφερ [Schäfer], υψίφ.), Στραβίνσκυ, «Πουλί της φωτιάς», σουίτα μπαλλέτου (εκδοχή 1910)

Γιάνατσεκ, Συμφονιέττα/ Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2008)

Μάλερ, 6^η «Τραγική» Συμφωνία/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, 2012)

Μάλερ, 10^η Συμφωνία-Αντάτζιο/ Ορχήστρα Κλήβελαντ (ζωντανά)

Στραβίνσκυ, Συμφωνίες για πνευστά/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Φραγκφούρτη, 1993)

Μπούργκος, βλ. Ντε Μπούργκος

Φριτς Μπους (Busch, 1890-1951)

Βάγκνερ, «Ταννχώυζερ», εισαγωγή/ Κρατική (Staatskapelle) Δρέσδης (βιντεοσκόπηση 1932) –πολύτιμο ντοκουμέντο

Μάρτυν Μπράμπινς (Brabbins, 1959-)

Έλγκαρ, 1^η Συμφωνία/ Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Έλγκαρ (ανασύνθεση Έντονου Πάιν [Payne]), 3^η Συμφωνία/ Σκωτική Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2004)

Λιονέλ Μπρινγκιέρ (Bringuier, 1986-)

Ραβέλ, «Δάφνις & Χλόη», 2^η μπαλλετική σουίτα/ Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου)

Ραχμάνινοφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λέιφ Όβε Έντσνες-Σουηδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 2009) –καλή συνοδεία του νεότερου (μόλις 27χρονου σήμερα) μαέστρου

Ρουσσέλ, 3^η «λειτουργική» Συμφωνία/ Συμφωνική BBC (ζωντανά)

Φρανς Μπρύγκεν (Frans Brüggen, 1934)

Μπετόβεν, 2^η Συμφωνία/ Ολλανδική Φιλαρμονική Δωματίου (ζωντανά)

Χάυντν, 104^η Συμφωνία «του Λονδίνου»/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Σέμυον Μπύτσκοφ (Bytchkov, 1952-)

Βέρντι, Ρέκβιεμ/ Συμφωνική & Χορωδία BBC-Εθνική Χορωδία BBC Ουαλίας-Φιλαρμονική Χορωδία Λονδίνου-4 φωνητικοί σολίστες (Μαρίνα Ποπλαβσκάγυα, υψίφ.-Μαριάννα Πέντσεβα, μεσόφ.-Γιόζεφ Καλλέγια [Calleja], τενόρος-Φερούτσιο Φουρλανέττο, μπάσος (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2011)

Γκλάζουνοφ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Χίλαρυ Χαν (Hahn)-
Ραδιοφωνική Συμφωνική Βορειοδυτικής Γερμανίας/ Κολωνίας (WDR)
(ζωντανά, 2008)

Μάλερ, 3^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Κολωνίας (WDR),
Γυναικεία & Παιδική Χορωδία Κολωνίας, Μπριγκίττε Σβέντεν,
μεσόφωνος (ζωντανά, 2008)

Ουώλτον, 1^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Κολωνίας (WDR)
(ζωντανά, 2009)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Κολωνίας (WDR)
(ζωντανά, με ανάλυση του έργου από τον μαέστρο)

Ρίχαρντ Στράους, «Μπουρλέσκ» για πιάνο & ορχ./ σολίστ η Λίλυα
Ζιλμπερστάιν-Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, επίσης με
ανάλυση από τον μαέστρο)

Σερζ Μπωντό (Baudouin, 1927-)

Τσαϊκόφσκυ, 4^η Συμφωνία/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ
(Τόκυο) (ζωντανά, 1987)

Γιεβγένι Μραβίνσκι (Mravinsky, 1903-1988)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Λενινγκράντ (ζωντανά, 1983)

Σοστακόβιτς, 8^η και 12^η Συμφωνία «έτος 1917»/ Φιλαρμονική
Λενινγκράντ (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, «Φραντσέσκα ντα Ρίμινι», συμφωνική φαντασία/ ίδια
ορχήστρα (ζωντανά, αρχές δεκαετίας 1980)

Σημ.: η υπόλοιπη βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ.
294-296, ιδίως 295

Σαρλ Μυνχ/ Μυνς (Munch, 1891-1968)

Μπερλιόζ, Φανταστική Συμφωνία/ Συμφωνική Καναδικής Ραδιοφωνίας (βιντεοσκόπηση 1963)

Μπερλιόζ, ίδιο έργο/ Συμφωνική Βοστώνης (ζωντανά, 1962)

Μπερλιόζ, ίδιο έργο (πρόβα αποσπάσματος)/ Ορχήστρα Παρισιού (βιντεοσκόπηση 1967) –σπάνιο ντοκουμέντο με τον συνιδρυτή της ορχήστρας αυτής σε δοκιμές ένα χρόνο πριν το θάνατό του

Μπετόβεν, 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική Βοστώνης (ζωντανά, 1959)

Ραβέλ, «Δάφνις και Χλόη», 2^η σουίτα μπαλλέτου/ Συμφωνική Βοστώνης (ζωντανά, 1962)

Ραβέλ, ίδιο έργο (αποσπάσματα σε πρόβα, με παρουσία κοινού)/ Κρατική Ορχήστρα Ουγγαρίας (ζωντανά, 1966)

Σημ.: η βιντεογραφία του **Μυνχ** έχει αυξηθεί πολύ μέσα στην τελευταία τριετία χάρη στην κυκλοφορία 8 DVDs με διάφορες ερμηνείες μεταξύ των ετών 1958-1962, με τη Συμφωνική της Βοστώνης, από την εταιρεία International Classical Artists/ICA (αναγράφονται στην υπό ετοιμασία 3^η έκδοση των *Μεγάλων μαέστρων* –για την υπόλοιπη βιντεογραφία του βλ. τη 2^η έκδ. του ίδιου έργου, σ. 296-299, ιδίως 297, 298

Μυούνγκ-Βουν Τσουνγκ (Myung-Whun Chung, 1953-)

Βιενιάφσκι, 2^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Σλόμο Μιντζ (Shlomo Mintz)-Γερμανική Νοτιοδυτική Ραδιοφωνική Συμφωνική του Μπάντεν-Μπάντεν (και Φράιμπουργκ) (SWF) (ζωντανά, δεκαετία 1980))

Λαλό, Ισπανική Συμφωνία για βιολί & ορχήστρα/ σολίστ Βαντίμ Ρέπιν-Φιλαρμονική Γαλλικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά)

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Ασιατική Φιλαρμονική (ζωντανά, 2009)

Μάλερ, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου-Καίητ Ρουαγυάλ [Royale], υψίφ. (ζωντανά, 2008)

Μάλερ, ίδιο έργο/ Φιλαρμονική του Τόκυο-Μάκι Μόρι, υψίφ. (ζωντανά, 2005)

Μεσσιάν, Συμφωνία «Τουρανγκαλιλά»/ Φιλαρμονική Γαλλικής
Ραδιοφωνίας (ζωντανά, 2008)

Μότσαρτ, “Vesperae Solemnes de Confessore” (Κ.339)/ Φιλαρμονική &
Χορωδία Σκάλας Μιλάνου-4 φωνητικοί σολίστες (Καίητ Ρουαγυάλ
[Royale], υψίφ.-Ασούντε Καραγυαβαβούζ, μεσόφ.-Λεονάρντο
Κορτελλάτσι [Cortellazzi], τεν.-Γιονγκ Μιν Παρκ, μπάσσοι) (ζωντανά)

Μπάρτοκ, Κονσέρτο για ορχήστρα/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2008)

Μπετόβεν, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική της Σεούλ (ζωντανά, Ιαν. 2013)

Μπετόβεν, 6^η «Ποιμενική» Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική
Ζααρμπρύκεν (ζωντανά, 2006)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Κυούνγκ-Χουα Τσουνγκ (αδελφή
του μαέστρου)-Ραδιοφωνική Συμφωνική Νότιας Κορέας/KBS (ζωντανά,
Σεούλ, 1985)

Μπραμς, Διπλό Κονσέρτο για βιολί και βιολοντσέλλο/ σολίστες οι Ρενώ
και Γκωτιέ Καπυσόν (Caruçon)-Φιλαρμονική Γαλλικής Ραδιοφωνίας
(ζωντανά, Προμς Λονδίνου)

Μπρουχ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Κυούνγκ-Χουα Τσουνγκ-
Φιλαρμονική Γαλλικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2002)

Ραβέλ, Το βαλς (La Valse)/ Φιλαρμονική της Σεούλ (ζωντανά, 2009)

Ραβέλ, ίδιο έργο/ Φιλαρμονική Γαλλικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά)

Σαιν-Σανς, 3^η Συμφωνία «του εκκλησιαστικού οργάνου»/ Φιλαρμονική
Γαλλικής Ραδιοφωνίας-Ολιβιέ Λατρύ, εκκλησ. όργανο (ζωντανά, Προμς
Λονδίνου, 2008)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική του Τόκυο (ζωντανά, 2005)

Τσαϊκόφσκι, 6^η «Παθητική» Συμφωνία/ Φιλαρμονική της Σεούλ
(ζωντανά, 2011)

Κεντ Ναγκάνο (Nagano, 1951-)

Μάλερ, 9^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Χαλλέ-Μάντσεστερ (ζωντανά, 1996)

Μπρούκνερ, 6^η Συμφωνία/ Συμφωνική Μοντρεάλ (ζωντανά)

Ραβέλ, Μπολέρο/ Εθνική Ορχήστρα Ρωσίας (ζωντανά, 2010) –
επετειακή συναυλία για τα 20χρονα της ορχήστρας

Γυαννίκ Νεζέτ-Σεγκέν (Yannick Nézet-Séguin, 1975)

Τσαϊκόφσκυ, «Καρυοθραύστης» (σε συναυλιακή μορφή)/ Φιλαρμονική
Ρόττερταμ (ζωντανά, 2010)

Άντρις Νέλσονς (Nelsons, 1978-)

Βάγκνερ, «Ριέντσι», εισαγωγή/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
Άμστερνταμ (ζωντανά)

Μπετόβεν, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Πωλ Ληούις-Συμφωνική
Μπέρμινγκχαμ (ζωντανά)

Ντβόρζακ, 9^η Συμφωνία «του Νέου Κόσμου»/ Συμφωνική
Μπέρμινγκχαμ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2010)

Σαιν-Σανς, 5^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Ζαν-Υβ Τιμπωντέ (Thibaudet)-
Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ (ζωντανά, 2011)

Σοστακόβιτς, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο (2^ο, 3^ο & 4^ο μέρος)/ σολίστ
Βεστάρντ Σίμκουσ (Vestard Shimkus)-Ορχήστρα Εθνικής Όπερας
Λεττονίας (ζωντανά)

Ρότζερ Νόρριγκτον (Norrington, 1934-)

Μέντελσον, Κονσέρτο για βιολί/σολίστ η Τζιανίν Γιάνσεν-Συμφωνική
BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2005)

Χάουντν, Συμφωνίες 85^η «Βασίλισσα», 86^η, 87^η/ Ορχήστρα Δωματίου
(Καμμεράτα) Ζάλτσμπουργκ (ζωντανά)

Χάουντν, Συμφωνίες 96^η «το θαύμα» & 101^η «το ρολόι»/ Γερμανική Νοτιοδυτική Ραδιοφωνική Συμφωνική/SWF Στουτγάρδης (ζωντανά)

Τζιαναντρέα Νοσέντα (Noseda, 1964-)

Συναυλία με τη Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης (ζωντανά, Μάρτιος, 2013): Αλφρέντο Καζέλλα, 2^η Συμφωνία, Μπετόβεν, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Φαζίλ Σάϋ (Fazil Say)

Μέντελσον, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Κάμιο Μαγυούκο (Μαγυκο)-Φιλαρμονική BBC-Μάντσεστερ (ζωντανά, Ιαπωνία, 2004)-μια από τις εκφραστικότερες σύγχρονες ερμηνείες από νεαρής ηλικίας σολίστα

Μπετόβεν, 3^η «Ηρωϊκή» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά)

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Λεωνίδας Καβάκος-Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική της RAI (Τορίνο) (ζωντανά)

Τζόναθαν Νοττ (Nott, 1963-)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική Βαμβέργης (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2013)

Μάλερ, Τραγούδια για τα νεκρά παιδιά/ Ματτίας Γκαίρνε (Goerne), βαρύτονος-Ορχήστρα Νέων Μάλερ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2009)

Προκόφιεφ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Σόγι Σαγυάκα (Shoj Sayaka)-Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK Τόκυο) (ζωντανά, 2009)

Ρίχαρντ Στράους, «Τάδε έφη Ζαρατούστρας», συμφωνικό ποίημα/ Ορχήστρα Νέων Μάλερ (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2009) –εξαιρετική ερμηνεία του ταλαντούχου Βρεταννού αρχιμουσικού με σταδιοδρομία στη Γερμανία

Σερ Άντριου Νταϊήβις (Davis, 1944-)

Έλγκαρ, «Το όνειρο του Γερόντιου», ορατόριο (πλήρες)/ Συμφωνική και Χορωδία BBC, Κάθριν Ουάουν-Ρότζερς [Wyn-Rogers], υψίφωνος-Φίλιππ Λάνγκκριτζ [Langridge], τενόρος- Άλασταιρ Μάιλς [Miles], μπάσσοσ (ζωντανά, Καθεδρικός Ναός Αγίου Παύλου Λονδίνου, 1997)

Ραχμάνινοφ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γιεβγκένι Κίσσιν-Συμφωνική BBC (ζωντανά)

Σερ Κόλιν Νταϊήβις (Davis, 1927- 2013)

Συναυλία με τη Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας σε έργα Μότσαρτ (ζωντανά, Φεστιβάλ Βύρτσμπουργκ, 1992): , Σερενάτες 9^η «κυνηγητικό κέρασ» & 11^η , Κονσέρτο για φαγκόττο (σολίστ Έμπερχαρντ Μάρσαλλ [Eberhard Marchall])

Μπερλιόζ, Ρέκβιεμ-λειτουργία των νεκρών/ Ορχήστρα & Χορωδία Μουσικής Σχολής Γκίλντχωλλ (Guildhall)-Ορχήστρα & Χορωδία Παρισινού Ωδείου-Χορωδία Φιλαρμόνια Λονδίνου κ.ά.-Στηούαρτ Νηλλ (Niell) τενόρος (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2000)

Σημ.: η πιο πρόσφατη μνημειώδης ερμηνεία του έργου από τον **Νταϊήβις**, 11 χρόνια μετά την εξίσου αριστουργηματική με την Ορχήστρα & Χορωδία της Βαυαρικής Ραδιοφωνίας (και τενόρο τον Κηθ Ληούις [Lewis]), το 1989, σε DVD της Arthaus Musik). Εξαιρετική επίσης η λίγο μεταγενέστερη ερμηνεία του Γερμανικού Ρέκβιεμ του Μπραμς από τον Νταϊήβις και τις ίδιες γερμανικές δυνάμεις (υψίφωνος η Μαρία-Άντζελα Μπλάζι [Blasi] και ο βαρύτονος Μπρυν Τέρφελ), σε DVD της Euroarts (1992)

Μότσαρτ, Ρέκβιεμ/ Συμφωνική & Χορωδία Βαυαρικής Ραδιοφωνίας, Έντιθ Μάτις [Mathis], υψίφ.-Τρουντελίζε Σμιτ [Trudelieste Schmidt], μεσόφ.-Πέτερ Σράιερ [Schreier], τεν.-Γκούν Χάουελλ [Guynne Howell], μπάσσοσ (ζωντανά, Μόναχο, 1984)

Μότσαρτ, ίδιο έργο/ Κρατική-Staatskapelle- & Χορωδία Δρέσδης-Ούτε Ζέλμπικ [Ute Selbig], υψίφ.-Μπερνάρντα Φινκ, μεσόφ.-Στηβ

Νταϊήβισλιμ [Davislim], τεν.-΄Αλασταιρ Μάιλς [Miles], μπάσσοσ
(ζωντανά, Δρέσδη, 2004)

Μότσαρτ, Ρέκβιεμ & “Ave Verum Corpus” & “Kyrie” KV 368 και 368a/
Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας & Χορωδία Γαλλικής Ραδιοφωνίας, Ελίν
Ρόμπο, υψίφ.-Στεφανί ντ’ Ουστράκ (d’ Oustrac), μεσόφ.-Βέρνερ Γκύτα
(Güta), τεν.-Τζων Ρέλυεα [Relyea], μπάσσοσ (ζωντανά)

Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Κλάουντιο
Αρράου-Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1980)

Μπετόβεν, «Ιερή Λειτουργία» (“Missa Solemnis”)/ Συμφωνική και
Χορωδία Λονδίνου, Ελένα Γιούντουεν [Yudunen], υψίφωνος-Σάρα
Κόννολλυ, μεσόφωνος-Πωλ Γκρούουβς [Groves], τενόρος-Μάθιου Ρόουζ
[Rose], βαθύφωνος (ζωντανά, 2011, Προμς Λονδίνου)

Μπραμς, 3^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας (ζωντανά,
Μόναχο 1986)

Σιμπέλιουσ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Σόγι Σακάγυα (Shoji Sakaya)-
Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Κυότο Ιαπωνίας, 2004)

Χαίντελ, «Μεσσίας», ορατόριο (πλήρες)/ Συμφωνική Λονδίνου,
Χορωδία ‘Tenebrae’ Λονδίνου, Σούζαν Γκρίπτον, υψίφωνος-Σάρα
Μινγκάρντο, μεσόφωνος-Μαρκ Πάντμορ [Padmore], τενόρος-΄Αλασταιρ
Μάιλς, μπάσσοσ (ζωντανά, Κέντρο Μπάρμπικαν Λονδίνου, 2006)

Χάυντν, 101^η Συμφωνία «του ρολογιού»/ Ραδιοφωνική Συμφωνική
Βαυαρίας (ζωντανά, 2001)

Χάυντν, «Δημιουργία», ορατόριο (πλήρες)/ Συμφωνική & Χορωδία
Λονδίνου-3 φωνητικοί σολίστες (Σάλλυ Μάθηουσ [Matthews], υψίφ.-
΄Ιαν Μπόστριτζ [Bostridge], τεν.-Ντήτριχ Χένσελ [Henschel], μπάσσοσ
(ζωντανά)

Σημ.: η πλούσια δισκογραφία/βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι
μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 311-313, καθώς και στην πρόσφατη νεκρολογία μας γι’ αυτόν,
στο *TaR*: www.tar.gr/content/content.php?id=4342 (με αναρτημένα τα σχετικά
videos) –πρβλ. και το άρθρο μας: «Sir Colin Davis, ο αριστοκράτης της μπαγκέτας»,
Πολύτονον τεύχος 58 (Μάιος-Ιούνιος 2013), σ. 18

Πωλ Ντάνιελ (Daniel, 1958-)

Έλγκαρ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Νάιτζελ Κέννεντυ-Ορχήστρα
Συναυλιών BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2008)

Τόμας Ντάουσγκααρντ (Dausgaard, 1963-)

Σούμανν, 3^η Συμφωνία «του Ρήνου»/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική
Συμφωνική (ζωντανά)

Ρίχαρντ Στράους, «Τα φαιδρά καμώματα του Τίλλ Ωϋλενσπήγκελ»,
συμφωνικό ποίημα/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική
(ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 4^η, 5^η και 6^η «Παθητική» Συμφωνίες/ ίδια ορχήστρα
(ζωντανά)

Έντο Ντε Βάαρτ (Edo de Waart, 1941-)

Μπραμς, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ ο Μπορίς Μπερεζόφσκυ-
Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Άνστερνταμ, 2001)

Στραβίνσκυ, Συμφωνίες για πνευστά/ μέλη Φιλαρμονικής Ρόττερνταμ
(ζωντανά, 1990)

Ρίχαρντ Στράους, 4 τελευταία τραγούδια/ Σαρλόττ Μαρτζιόνο, υψίφ.-
Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά, Άνστερνταμ)

Ντε Μπούργκος, βλ. Φρύμπεκ Ντε Μπούργκος

Ντε Φρομάν, βλ. Φρομάν

Νόρμαν Ντελ Μαρ (Del Mar, 1919-1994)

Μότσαρτ, 5^ο «Τουρκικό» βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Νάταν (Νείθαν)
Μίλσταϊν-Ορχήστρα Φιλαρμόνια Λονδίνου (βιντεοσκόπηση 1963)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ ίδιος σολίστ & ίδια ορχήστρα
(βιντεοσκόπηση 1963)

Αντρέας Ντελφς (Delfs, 1959-)

Προκόφιεφ, 5^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Μουσικής Ακαδημίας Ζυρίχης
(ζωντανά)

Στεφάν Ντενέβ (Denève, 1971-)

Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Πωλ
Ληούις-Βασιλική Εθνική Σκωτική Ορχήστρα (ζωντανά)

Τζαίμς Ντε Πρέιστ (DePreist, 1936-2013)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Άνν Ακίκο Μέυερς (Meyers)-
Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης-RTVE (ζωντανά)

Σημ.: για τον σπουδαίο αυτόν Αφροαμερικανό μαέστρο βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι
μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 322 και «James dePreist», *Πολύτονον* τεύχος 57 (Μάρτιος-
Απρίλιος 2013), σ. 18. Επίσης βλ. το άρθρο μας στο *TaR*:

www.tar.gr/content/content.php?id=4333 (με την επιλογή των σχετικών videos)

Γκεόργκι Ντιμιτρόφ (Dimitrov)

Βέμπερ, 2^ο Κονσέρτο για κλαρινέτο/ σολίστ Στανιμίρ Τσάνκοφ
(Chankov)-Κρατική Φιλαρμονική του Πλόβντιφ (ζωντανά)

Μότσαρτ, Κονσέρτο για κλαρινέτο/ ίδιος σολίστ-ίδια ορχήστρα
(ζωντανά)

Άνταλ Ντοράτι (Dorati, 1906-1988)

Μέντελσον, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Γιεχούντι Μενούχιν- Συμφωνική Ορχήστρα του Χόλλυγουντ (βιντεοσκόπηση του 1945 [ή 1947;])-εξαιρετικό ντοκουμέντο

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Αρτύρ Γκρυμιώ (Grumiaux)- Εθνική Ορχήστρα Γαλλικής Ραδιοφωνίας/ ONRTF (ζωντανά, Παρίσι, 1965) –σπουδαία συνοδεία στον διαπρεπή Βέλγο βιολονίστα

Μπετόβεν, «Μίσσα Σολέμνις» (μικρό απόσπασμα)/ άγνωστες η ορχήστρα και η χορωδία (ο μαέστρος σε προχωρημένη ηλικία)

Κριστόφ φον Ντοχνάνυι (von Dohnanyi, 1929-)

Λιστ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Μάρτα Άργκεριχ-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βιέννης/ORF (ζωντανά, 1981)

Στραβίνσκυ, «Πετρούσκα», μπαλέτο (πρόβα & ερμηνεία)/ Φιλαρμονική Αμβούργου (ζωντανά, 1979)

Γκουστάβο Ντουνταμέλ (Dudamel, 1981-)

Συναυλία με τη Ραδιοφωνική Συμφωνική Στουτγάρδης/ SWR (ζωντανά, Βατικανό, 2007): Μότσαρτ, 3^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Χίλαρυ Χαν (Hahn), Ντβόρζακ, 9^η Συμφωνία «του Νέου Κόσμου» –με την παρουσία του εορτάζοντος τότε τα γενέθλιά του, (πρώην) πάπα Βενέδικτου ΙΣΤ΄

Μάλερ, 2^η Συμφωνία «της Ανάστασης»/ Μία Πέρσσον, υψίφ.- Άννα Λάρσσον, μεσόφ.-Ορχήστρα Νέων «Σιμόν Μπολίβαρ» (Βενεζουέλας)- Εθνική Χορωδία Νέων Μεγάλης Βρεταννίας (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2011)

Αρτούρο Μάρκες (Márquez), 2^{ος} Χορός (Danzón)/ Ορχήστρα Νέων «Σιμόν Μπολίβαρ» (Βενεζουέλας) (ζωντανά)

Μέντελσον, 4^η «Ιταλική» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά)

Μπετόβεν, 3^η «Ηρωική» Συμφωνία/ Ορχήστρα Νέων «Σιμόν Μπολίβαρ» (Βενεζουέλας) (ζωντανά, Βόννη-Φεστιβάλ Μπετόβεν, 2007)

Μπραμς, 1^η & 3^η Συμφωνίες/ Φιλαρμονική Γαλλικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά)

Ραβέλ, «Δάφνις και Χλόη», 2^η μπαλλετική σουίτα/ Ορχήστρα Νέων «Σιμόν Μπολίβαρ» (Βενεζουέλας) (ζωντανά, Φεστιβάλ Λουκέρνης)

Ροσσίνι, «Κλέφτρα κίσσα», εισαγωγή/ Ορχήστρα Νέων «Σιμόν Μπολίβαρ» (Βενεζουέλας) (ζωντανά, 2009)

Σαιν-Σανς, «Σαμψών & Δαλιδά»-βακχικός χορός / Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 2010)

Σοστακόβιτς, 10^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Νέων «Σιμόν Μπολίβαρ» (Βενεζουέλας) (ζωντανά, Προμς, 2007)

Σαρλ Ντυτουά (Dutoit, 1936-)

Κοντά(λ)υ, Χοροί της Γκαλάντα/ Βασιλική Φιλαρμονική Λονδίνου (ζωντανά, 2012)

Μότσαρτ, 22^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Εμάνιουελ Αξ-Συμφωνική Μοντρεάλ (ζωντανά)

Ραβέλ, «Η μάνα μου η χήνα», μπαλλετική σουίτα/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ Τόκυο (ζωντανά)

Ραβέλ, Κονσέρτο για πιάνο/ σολίστ η Μάρτα Άργκεριχ-Εθνική Ορχήστρα Γαλλίας (ζωντανά, Φραγκφούρτη, 1990)

Ραχμάνινοφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λανγκ Λανγκ-Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική-ΝΗΚ Τόκυο (ζωντανά, 2002)

Ραχμάνινοφ, Ραψωδία σε ένα θέμα του Παγκανίνι (πιάνο & ορχ.)/
σολίστ η Γυούγια Βανγκ (Yuja Wang)-Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική
(NHK Τόκυο) (ζωντανά)

Ρίμσκυ-Κόρσακοφ, «Σεχραζάντ»/ Συμφωνική Μοντρεάλ (ζωντανά,
Τόκυο, 1992)

Σοπέν, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Μάρτα Άργκεριχ-Ιαπωνική
Ραδιοφωνική Συμφωνική/NHK Τόκυο (ζωντανά)

Στραβίνσκυ, «Ιεροτελεστία της άνοιξης», πλήρες μπαλλέτο/ Ιαπωνική
Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK) του Τόκυο (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ: Μάρτα Άργκεριχ-
Ορχήστρα Ρωμανικής Ελβετίας (ζωντανά, 1973)

Σέιτζι Οζάουα (Seiji Ozawa, 1935-)

Μότσαρτ, 35^η Συμφωνία «Χάφφνερ»/ Ιαπωνική Ορχήστρα Δωματίου
«Μίτο» (ζωντανά)

Μότσαρτ, 2^ο Κονσέρτο για κόρνο/ σολίστ Ράντεκ Μπάμπορακ-Ιαπωνική
Ορχήστρα Δωματίου «Μίτο» (ζωντανά)

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ Ανν Σοφί Μούττερ-Φιλαρμονική
Βερολίνου (Βιέννη, ζωντανά, 2008)

Μποροντίν, «Πρίγκιπας Ίγκορ»-Πολοφτσιανοί χοροί/ Φιλαρμονική
Βερολίνου (ζωντανά)

Μπραμς, 1^η Συμφωνία/ Ιαπωνική Συμφωνική «Σάιτο Κίνεν» (ζωντανά,
Λονδίνο-Άλμπερτ Χωλλ, 1990)

Μπραμς, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Μστισλάβ Ροστροπόβιτς-
Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ NHK (ζωντανά, Τόκυο, 1995)-από
συναυλία συμβολικής σημασίας, αφού αποκαταστάθηκαν οι σχέσεις
του μαέστρου με τη συγκεκριμένη ορχήστρα

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γιεβγκένι Κίσσιν-
Συμφωνική Βοστώνης (ζωντανά, 1995)

Σημ. Για τις προβληματικές (παλαιότερα) σχέσεις του **Οζάουα** με την Ορχήστρα
ΝΗΚ, βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 333 και *Δοκίμια κλασικής
μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 211-212.

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γιεβγκένι Κίσσιν-
Συμφωνική Βοστώνης (ζωντανά, 1995)

Τσαϊκόφσκυ, «Καρυοθραύστης»-βαλς των λουλουδιών/ Φιλαρμονική
Βερολίνου (ζωντανά, 1993)

Έιτζι Όουε (Eiji Oue, 1957-)

Μάλερ, «Τραγούδια για τα νεκρά παιδιά»/ σολίστ η μεσόφωνος Ναταλί
Στούτζμανν (Stutzmann)/ Βόρεια Γερμανική Ραδιοφωνική/NDR
Αμβούργου (ζωντανά, Τόκυο, 2004)

Σαιν-Σανς, «Σαμψών & Δαλιδά»-βακχικός χορός/ Φιλαρμονική της
Οζάκα (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, Εισαγωγή «1812»/ Φιλαρμονική της Οζάκα (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, «Καρυοθραύστης»-βαλς των λουλουδιών/ Φιλαρμονική
της Οζάκα (ζωντανά)

Σακάρι Όραμο (Oramo, 1965-)

Βων Ουίλλιαμς, 1^η Συμφωνία «της Θάλασσας»/ Συμφωνική & Χορωδία
BBC-Χορωδία Νέων BBC-Ρόντερικ Ουίλλιαμς, βαρύτονος-Σάλλυ
Μάθηους [Matthews], υψίφ. (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2013)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Τζόσουα Μπελλ-Βασιλική
Φιλαρμονική Στοκχόλμης (ζωντανά)

Σημ.: πρόσφατα (2013) ο Φινλανδός **Όραμο** έγινε ο νέος κύριος μαέστρος της
Συμφωνικής του BBC διαδεχόμενος τον Τσέχο **Γίρζι Μπελοχλάβεκ**, ο οποίος από το
2012/13 έχει τοποθετηθεί και πάλι νέος κύριος μαέστρος της Τσεχικής

Φιλαρμονικής. Στην Φινλανδική Ραδιοφωνική Συμφωνική, όπου ο Όραμο ήταν κύριος μαέστρος από το 2003, τον έχει ήδη διαδεχθεί ο συμπατριώτης του, **Χάννου Λίντου**, ενώ διατηρεί ακόμα τη θέση του ως κύριος μαέστρος της σουηδικής Βασιλικής Φιλαρμονικής της Στοκχόλμης

Ευγένιος Όρμαντυ (Ormandy, 1899-1985)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, Ιούνιος 1963): Μπετόβεν, 8^η Συμφωνία, Μότσαρτ, 21^ο πιανιστικό Κονσέρτο (σολίστ Ρούντολφ Σέρκιν). Πολύτιμο ντοκουμέντο, εξαιρετικές ερμηνείες/ η συνοδεία του Όρμαντυ στον Σέρκιν αποδεικνύει πόσο σπουδαίος συνοδός μεγάλων σολιστών ήταν, κάτι που έχει καταγραφεί ανεξίτηλα και στην εκτεταμένη δισκογραφία του, κυρίως με την Ορχήστρα της Φιλαδέλφειας

Χολστ, «Οι πλανήτες»/ Ορχήστρα & Χορωδία Φιλαδέλφειας (ζωντανά, 1975)

Τανταάκι Οτάκα (Otake, 1947-)

Βων Ουίλλιαμς, Φαντασία σε θέμα του Τόμας Τάλλις/ Εθνική Ορχήστρα BBC Ουαλίας (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Ντήλιους, «Περίπατος στον κήπο του Παραδείσου» (“The walk to Paradise garden”)/ Εθνική Ορχήστρα BBC Ουαλίας (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)

Ουώλτον, «Το δείπνο του Βαλτάσσαρ»/ Εθνική Ορχήστρα & Χορωδία BBC Ουαλίας-Χορωδία Συμφωνικής BBC-Συγκρότημα Χάλκινων Πνευστών Λονδίνου (London Brass) (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012)- στην αρχή εξαιρετικά ενδιαφέρουσα συνέντευξη του συνθέτη (σε προχωρημένη ηλικία)

Ραχμάνινοφ, 2^η Συμφωνία/ Εθνική Ορχήστρα BBC Ουαλίας (ζωντανά)

Γιόρμα Πάνουλα (Jorma Panula, 1930-)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Βικτόρια Μούλλοβα-Φινλανδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά) –εξαιρετική συνοδεία από τον δάσκαλο σημαντικών Φινλανδών μαέστρων της εποχής μας (Σάλονεν, Σάραστε, Όραμο, Βένσκε κ.ά.)

Αντόνιο Παππάνο (Parrano, 1959-)

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη»-θάνατος Ιζόλδης (σε συναυλιακή μορφή)/ σολίστ η Βαλτράουντ Μέγιερ (Waltraud Meier)-Ορχήστρα Κρατικής Όπερας Βιέννης (ζωντανά, 2010)

Μάρτινου, Κονσέρτο για 2 πιάνο/ σολίστ οι αδελφές Κάτια και Μαριέλλ Λαμπέκ (Labeque)-Ορχήστρα Εθνικής Ακαδημίας Αγίας Καικιλίας Ρώμης (ζωντανά)

Μότσαρτ, 27^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ντανιέλ Μπάρνμποϊμ-Ορχήστρα Εθνικής Ακαδημίας Αγίας Καικιλίας Ρώμης (ζωντανά)

Ροσσίνι, Στάμπατ Μάτερ/ Άννα Νετρέπκο, υψίφ. & άλλοι φωνητικοί σολίστες-Ορχήστρα & Χορωδία Εθνικής Ακαδημίας Αγίας Καικιλίας Ρώμης (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μάρτα Άργκεριχ-Ορχήστρα Πανεπιστημίου Τεχνών του Τόκυο (Ιαπωνία, ζωντανά, 2001)-εξαιρετικό επίπεδο φοιτητικής ορχήστρας, δείχνει τη δουλειά «βάθους» στη μουσική στη χώρα του «ανατέλλοντος ηλίου»

Πωλ Παραί (Paray, 1886-1979)

Γ.Σ. Μπαχ, 5^ο Βραδεμβούργειο Κονσέρτο/ Συμφωνική Ντητρόιτ-συμμετοχή των Γκλενν Γκουλντ (πιάνο), Μίσα Μίσακοφφ (βιολί) & Άλμπερτ Τίπτον (φλάουτο) (βιντεοσκόπηση 1960)

Μπιζέ, «Αρλεζιάνα» (απόσπασμα από 1^η σουίτα)/ Ορχήστρα & Χορωδία Όπερας Μόντε Κάρλο (βιντεοσκόπηση από φιλμ του 1941)

Σαμπριέ, «Φανταστικό μπουρέ»/ Εθνική Ορχήστρα Γαλλικής
Ραδιοτηλεόρασης/ONRTF (βιντεοσκόπηση)

Βασίλι Πετρένκο (Petrenko, 1976-)

Μεσσιάν, Συμφωνία «Τουρανγκαλιλά»/ Εθνική Ορχήστρα Νέων
Μεγάλης Βρεταννίας (ζωντανά-Προμς Λονδίνου, 2012)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Τζόσουα Μπελλ-Φιλαρμονική
του Όσλο (ζωντανά, 2011)

Σιμπέλιους, «Φινλανδία», συμφωνικό ποίημα/ Βασιλική Φιλαρμονική
του Λίβερπουλ (ζωντανά, 2009)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Χίλαρυ Χαν (Hahn)-Βασιλική
Φιλαρμονική του Λίβερπουλ (ζωντανά, 2008)

Τσαϊκόφσκυ, ίδιο έργο/ σολίστ η Γιούλια Φίσερ (Fischer)-Φιλαρμονική
Γαλλικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά, Ιούν. 2013)

Τζωρτζ Πεχλιβάνιαν (Pehlivanian, 1964-)

Μπάρμπερ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Ανν Ακίκο Μέυερς (Meyers)-
Φιλαρμονική Σλοβακίας (ζωντανά, 2006)

Τσαϊκόφσκυ, Ιταλικό καπρίτσιο/ Φιλαρμονική Σλοβενίας (ζωντανά,
Λιουμπλιάννα)

Μισέλ Πλασσόν (Plasson, 1933-)

Μπερλιόζ, «Καταδίκη του Φάουστ», αποσπάσματα από Α΄ πράξη/
Συμφωνική & Χορωδία Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/RTVE (ζωντανά)

Μπερλιόζ, ίδιο έργο-Ουγγρικό εμβατήριΟ/ Ορχήστρα Παρισιού
(ζωντανά, Βερσαλλίες, 2009)

Μιχαήλ Πλετνιόφ/ Πλέτνεφ (Pletnev, 1957-)

Βάγκνερ, «Τριστάνος και Ιζόλδη»-πρελούδιο και θάνατος Ιζόλδης/
Ρωσική Εθνική Ορχήστρα (ζωντανά, 2008)

Μπρούκνερ, 9^η Συμφωνία/ Ρωσική Εθνική Ορχήστρα (ζωντανά, 2011)

Προκόφιεφ, 2^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Βαντίμ Ρέπιν/ Εθνική
Ορχήστρα Ρωσσίας (ζωντανά, 2012)

Τσαϊκόφσκυ, Σλαβονικό εμβατήριο/ Ρωσική Εθνική Ορχήστρα
(ζωντανά, 1990 –υπάρχει και νεότερη ζωντανή εκτέλεση από το 2005)

Τσαϊκόφσκυ,»' Αμλετ»-σκηνική μουσική/ Ρωσική Εθνική Ορχήστρα
(ζωντανά, 2009)

Τσαϊκόφσκυ, «Ρωμαίος & Ιουλιέτα», φανταστική εισαγωγή/ ίδια
ορχήστρα (ζωντανά, 1994)

Τσαϊκόφσκυ, «Λίμνη των κύκνων»-αποσπάσματα/ ίδια ορχήστρα
(ζωντανά, 2009)

Γιόζεπ Πονς (Josep Pons, 1957-)

Μπάρτοκ, 2^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ Εθνική Ορχήστρα Ισπανίας
(ζωντανά, 2010)

Κριστόφ Πόππεν (Poppen, 1956-)

Μπραμς, Διπλό Κονσέρτο (βιολί-βιολοντσέλλο & ορχ.)/ σολίστες οι
Γιούλια Φίσερ (Fischer) & Ντάνιελ Μύλλερ-Σοττ (Müller-Schott)-
Γερμανική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (ζωντανά)

Αντρέ Πρεβέν (Previn, 1929-)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ: Κυούνγκ-Χουα Τσουνγκ/
Ραδιοφωνική Συμφωνική Κολωνίας [Βορειοδυτικής Γερμανίας/WDR]
(ζωντανά, 1996)

Ραχμάνινοφ, 2^η Συμφωνία/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK)
του Τόκυο (ζωντανά, 2007)

Σοστακόβιτς, 1^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Γυο-Γυο Μα-
Συμφωνική Πίττσμπουργκ (ζωντανά)

Ζωρζ Πρετρ (Prêtre, 1924-)

Βάγκνερ, «Λυκόφως των Θεών»-ορχηστρικά αποσπάσματα (Ταξίδι του
Ζήκφριντ στο Ρήνο-Πένθιμο εμβατήριο-φινάλε)/ Ραδιοφωνική
Συμφωνική Στουτγάρδης (ζωντανά)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική-RAI
Τορίνο (ζωντανά, 2003)

Μουσσόρσκυ (ενορχήστρωση Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση»/
Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική της RAI (ζωντανά)

Ραβέλ, Μπολέρο/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική-RAI Τορίνο
(ζωντανά, 1994)

Σερ Τζων Πρίτσαρντ (Pritchard, 1921-1998)

Έλγκαρ, 1^ο πομπώδες και περιστασιακό εμβατήριο (Pomp and
circumstance march)/ Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου)

Φριτς Ράινερ (Reiner, 1888-1963)

Μπετόβεν, 7^η Συμφωνία-1^ο μέρος (αποσπάσματα)/ Συμφωνική Σικάγου
(βιντεοσκόπηση 1961) –η «καταλυτική» επιρροή του ώριμου Ράινερ
στους μουσικούς του, δύο χρόνια πριν από το θάνατό του

Σημ.: η υπόλοιπη βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 358-360, ιδίως 360

Αλεξάντερ Ραμπίνοβιτς (-Μπαρακόφσκυ) (Rabinovitch-Barakovsky)

Προκόφιεφ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Μάρτα Άργκεριχ- Συμφωνική Ορχήστρα Φλάνδρας (ζωντανά) –μια από τις εμφανίσει στο πόντιουμ του γνωστότερου ως συνθέτη Ραμπίνοβιτς

Ντόναλντ Ράννικλς (Runnicles, 1954-)

Συναυλία Σκωτικής Συμφωνικής BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012): Βάγκνερ, «Ειδύλλιο του Ζήγκφριντ», Μπρούκνερ, 8^η Συμφωνία

Ραβέλ, Μπολέρο/ Σκωτική Συμφωνική BBC (ζωντανά)

Σερ Σάιμον Ραττλ (Rattle, 1955-)

Μάλερ, 2^η Συμφωνία «της Ανάστασης»/ Συμφωνική και Χορωδία του Μπέρμινγκχαμ-Χιλλέβι Μαρτινπέλτο, υψίφ.-Ανν Σοφί φον Όπτερ, μεσόφ. (ζωντανά, 1998)

Μάλερ, 8^η Συμφωνία «των χιλίων»/ φωνητικοί σολίστες-Συμφωνική και Χορωδία του Μπέρμινγκχαμ-Χορωδία Συμφωνικής Λονδίνου-Παιδική Χορωδία του Τορόντο-Χορωδία Φιλαρμόνια του Σϋδνεϋ (Προμς Λονδίνου, ζωντανά 2002)

Μπάρτοκ, «Θαυμαστός μανδαρίνος», σουίτα/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Νήλσεν, 4^η Συμφωνία «άσβεστη»/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Ντεμπυσσύ, 1^ο ραψωδία για κλαρινέτο & ορχ./ σολίστ Βέντσελ Φουχς (Wenzel Fuchs)-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Καρλ Ορφφ, «Κάρμινα μπουράνα»/ Φιλαρμονική Βερολίνου-Χορωδία
Ραδιοφωνίας Βερολίνου-3 φωνητικοί σολίστες (Σάλλυ Μάθηους
[Matthews], υψίφ.-Λώρενς Μπράουνλεη [Lawrence Brownlee], τεν.-
Κρίστιαν Γκερχάλερ, μπάσσος) (ζωντανά, 2004)

Ραχμάνινοφ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Λανγκ Λανγκ, πιάνο-Φιλαρμονική
Βερολίνου (ζωντανά)

Αλεξάντερ Ραχμπαρί (Alexander Rahbari, 1948-)

Μπιζέ, Συμφωνία/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική (NHK Τόκυο)
(ζωντανά, δεκαετία 1980)

Σαίνμπεργκ, «Εξαϋλωμένη νύχτα»/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, δεκαετία
1980)

Καρλ Ρίχτερ (Richter, 1926-1981)

Χαίντελ, Κονσέρτα για εκκλησιαστικό όργανο έργο 4 (1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο, 5^ο) και
έργο 7 (1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο, 5^ο)/ Ορχήστρα «Μπαχ» Μονάχου (βιντεοσκόπηση
δεκαετίας 1970) –ο Ρίχτερ, διαπρεπής οργανίστας ο ίδιος, διευθύνει
από το εκκλησιαστικό όργανο

Νταίηβιντ Ρόμπερτσον (Robertson, 1958-)

Τσαρλς Άιβς (Ives), 4^η Συμφωνία/ Συμφωνική BBC-στο πιάνο ο Ραίηφ
βαν Ράατ (Ralph van Raat) (ζωντανά, Προμς Λονδίνου)

Μάλερ, Τραγούδια του οδοιπόρου/ Σάρα Κόννολλυ (Connolly), μεσόφ.-
Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2009)

Μπάρμπερ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ ο Γκιλ Σάχαμ (Gil Shaham)-
Συμφωνική BBC (ζωντανά)

Γκεννάντυ Ροζντεστβένσκυ/ Ραζιτιέστβενσκυ (Rozhdestvensky, 1931-)

Έλγκαρ, Παραλλαγές «αίνιγμα»/ Βασιλική Φιλαρμονική (Λονδίνου)
(ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2007)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ ο Μτσισλάβ
Ροστρόποβιτς-Κρατική (Ακαδημαϊκή) Συμφωνική της ΕΣΣΔ (ζωντανά,
1967)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Νταβίντ Όιστραχ-Κρατική
Ορχήστρα (Staatskapelle) Βερολίνου (ζωντανά, 1963)

Τσαϊκόφσκυ, ίδιο έργο/ Κρατική (Ακαδημαϊκή) Συμφωνικής της ΕΣΣΔ
(ζωντανά, δεκαετία 1960) –εσφαλμένα στα σχόλια του You Tube
αναφέρεται ως μαέστρος ο Κουρτ Ζάντερλινγκ (!)

Μτσισλάβ Ροστρόποβιτς (Rostropovich, 1927-2007)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία/ Εθνική Συμφωνική της Ουάσιγκτον
(ζωντανά, Ωδείο Μόσχας, 1990)

Σοστακόβιτς, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Βίκτορ Τρετυάκοφ
(Tretyakon)-Ρωσική Κρατική Ορχήστρα (ζωντανά, Μόσχα, 2006)-μια
από τις τελευταίες εμφανίσεις του ήδη βαριά άρρωστου κορυφαίου
τσελλίστα, μαέστρου και πιανίστα (μιας εκ των κορυφαίων μουσικών
προσωπικοτήτων στην ιστορία της Μουσικής)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Μαξίμ Βενγκέροφ-
Φιλαρμονική Λονδίνου (ζωντανά)

Χάουντν, 1^ο & 2^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο (σολίστ και μαέστρος)/
Ακαδημία Αγίου Μαρτίνου-στους-αγρούς (βιντεοσκόπηση)-στο πρώτο
αναλόγιο η αείμνηστη Βρετανίδα βιολονίστα (και μετέπειτα μαέστρος)
Αϊόνα Μπράουν (1941-2004)

Σημ.: για την **Μπράουν** βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 290.

Φρανσουά-Ξαβιέ Ροτ (Francois-Xavier Rot, 1971-)

Συναυλία με το γαλλικό σύνολο οργάνων «εποχής» «Οι Αιώνες» (“Les Siecles”) (ζωντανά, Προμς Λονδίνου): Λουλλύ, «Ο αρχοντοχωριάτης» (“Le bourgeois gentilhomme”), σουίτα, Ραμώ, “Les Indes Gallantes”, σουίτα

Μουσσόργκσκυ (ενορχήστρωση Σερ Χένρυ Γουντ), «Εικόνες από μια έκθεση»/ Εθνική Ορχήστρα BBC Ουαλίας (ζωντανά, Προμς Λονδίνου 2010) –σπάνια παιζόμενη εκδοχή αντί της πασίγνωστης ενορχήστρωσης του Ραβέλ (το 1922)

Χόρντι Σαβάλλ (Jordi Savall, 1941-)

Γ.Σ. Μπαχ, Λειτουργία BWV 232/ Οργανικό συγκρότημα «Το Κονσέρτο των Εθνών» (“Le Concert des Nations”)-Βασιλική Χορωδία Καταλωνίας (La Capella Reial de Catalunya)-φωνητικοί σολίστες (ζωντανά)

Ραμώ, 4 ορχηστρικές σουίτες “La orquestra de Luis XV”: Nais-Les Indes Gallantes-Zoroastre-Les Boréades/ Οργανικό συγκρότημα «Το Κονσέρτο των Εθνών» (ζωντανά, Βερσαλλίες, 2011)

Χαίντελ, «Μουσική των νερών», 1^η σουίτα & Μουσική για τα βασιλικά πυροτεχνήματα/ Οργανικό συγκρότημα «Το Κονσέρτο των Εθνών» (ζωντανά)

Χάουντν, «Οι επτά τελευταίοι λόγοι του Χριστού επί του Σταυρού» (ορχηστρική εκδοχή)/ ίδιο ενόργανο σύνολο (βιντεοσκόπηση)

Ρικάρντο Σαϊγγύ (Chailly, 1953-)

Συναυλία Ραδιοφωνικής Συμφωνικής Βερολίνου (ζωντανά, 1983): Βέρντι, «Δύναμη πεπρωμένου», εισαγωγή, Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολί (σολίστ: Κυούνγκ-Χουα Τσουνγκ)

Μάλερ, 8^η Συμφωνία «των χιλίων»/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας, Χορωδία Ραδιοφωνίας Λειψίας, 8 φωνητικοί σολίστες (βιντεοσκόπηση)

Μέντελσον, 2^η Συμφωνία «Εγκωμιαστικός ύμνος»/ Φιλαρμονική & Χορωδία Σκάλας Μιλάνου (βιντεοσκόπηση)

Μέντελσον, 3^η «Σκωτική» Συμφωνία/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» Λειψίας (βιντεοσκόπηση)

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία/ Ορχήστρα «Γκεβάντχαους» & Χορωδία Ραδιοφωνίας Λειψίας, 4 φωνητικοί σολίστες (βιντεοσκόπηση)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Κυούνγκ-Χουα Τσουνγκ (Kyung-Wha Chung)-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βερολίνου (ζωντανά, 1983)

Ραχμάνινοφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Μάρτα Άργκεριχ-Ραδιοφωνική Συμφωνική Βερολίνου (ζωντανά, 1982)

Ραχμάνινοφ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Αρκάντυ Βολόντος-Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ (ζωντανά, 1997)

Σοστακόβιτς, 2^η σουίτα τζαζζ/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 2011)

Μίκαιελ Σαίνβαντ (Schönwandt, 1953-)

Μπραμς, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ρόναλντ Μπράουτιγκαμ-Ολλανδική Φιλαρμονική Δωματίου (ζωντανά, 2011)

Σούμανν, Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Αντρέας Μπράντελιντ (Brantelid)-Ολλανδική Φιλαρμονική Δωματίου (ζωντανά, Ιαν. 2013)

Έσα-Πέκκα Σάλονεν (Salonen, 1958-)

Συναυλία με τη Συμφωνική του BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2007):
Ραβέλ, «Ο τάφος του Κουπρέν», Σάλονεν, Κονσέρτο για πιάνο (σολίστ ο Γιεφίμ Μπρόνφμαν), Μπερλιόζ, «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» (εκτενή αποσπάσματα)

Λουτοσλάβσκι, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Γαλλικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά, 2011)

Ραβέλ, Πιανιστικό Κονσέρτο για το αριστερό χέρι/ σολίστ Ζαν-Εφφλάμ Μπαβουζέ (Jean-Efflam Bavouzet)-Ορχήστρα Φιλαρμόνια Λονδίνου (ζωντανά)

Σιμπέλιους, πλήρης κύκλος των 7 Συμφωνιών/ Σουηδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (η βιντεοσκοπημένη ηχογράφηση ολοκληρώθηκε στο διάστημα 1988-2000) –πολύ ενδιαφέρουσες ερμηνείες από τον ραγδαία τότε ανερχόμενο Φινλανδό μαέστρο (γενν. 1958), που παράλληλα είναι και πολύ αξιόλογος συνθέτης

Σιμπελιους, «Κούλλερβο», συμφωνικό ποίημα/ Μαριάννε Ραίρχολμ (Rørholm), υψίφ.-Πέτερ Ματτέι, βαρύτ.-Σουηδική Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία Πανεπιστημίου Χελσίνκι (βιντεοσκόπηση)

Γιούκα-Πέκκα Σάραστε (Saraste, 1956-)

Γιάνατσεκ, Συμφονιέττα/ Δυτική Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική Κολωνίας (WDR) (ζωντανά, 2007)

Μπερλιόζ, «Ρωμαϊκό καρναβάλι», εισαγωγή/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2010)

Μπραμς, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ράντου Λούπου-Φινλανδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Μπραμς, 2ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γκριγκόρι Σοκολόφ-Φινλανδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Μπρίττεν, «Οδηγός των νέων στην ορχήστρα»/ Δυτική Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική-WDR Κολωνίας (ζωντανά)

Μπρούκνερ, 9^η Συμφωνία/ Δυτική Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική-WDR Κολωνίας (ζωντανά, 2012)

Ραχμάνινοφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ντένις Ματσούεφ-ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2012)

Σιμπέλιους, «Φινλανδία», συμφωνικό ποίημα/ Φινλανδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Σιμπέλιους, «Λεμμινκένεν», σουίτα (απόσπασμα)/ Δυτική Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική Κολωνίας (WDR) (ζωντανά)

Σιμπέλιους, «Αντάντε φεστίβο»/ Συμφωνική του Λάχτι (ζωντανά, 2010)

Σούμανν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Φρανκ-Πέτερ Τσίμμερμανν (Zimmermann)-ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Σερ Μάλκολμ Σάρτζεντ (Sargent, 1895-1967)

Μπρίττεν, «Οδηγός των νέων στην ορχήστρα»/ Συμφωνική Λονδίνου (βιντεοσκόπηση περί τα τέλη της δεκαετίας του 1940) –σπάνιο ντοκουμέντο με τον μαέστρο να κάνει τις σχετικές περιγραφές

Γιεβγένι (Εβγκένι) Σβετλάνοφ (Svetlanov, 1928-2002)

Τσαϊκόφσκυ, πλήρης κύκλος των 6 Συμφωνιών (1^η «Χειμερινές ονειροπολήσεις»-2^η «Μικρή Ρωσική»-3^η «Πολωνική»-4^η-5^η -6^η «Παθητική»)-Κρατική (Ακαδημαϊκή) Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΣΣΔ (βιντεοσκοπήσεις) –από τις σημαντικότερες ερμηνείες των αθάνατων αυτών έργων (ιδίως των τριών τελευταίων)

Τσαϊκόφσκυ, Σλαβονικό εμβατήριο/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ (Τόκυο) (ζωντανά, 1997)

Γκέοργκ Σελλ (Szell, 1897-1970)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, 1966): Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο (σολίστ Φρήντριχ Γκούλντα), Μπρούκνερ, 3^η Συμφωνία –ένα ακόμη πολύτιμο τεκμήριο της μαεστρικής τέχνης του Σελλ

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, 1968): Μότσαρτ, 13^η Σερενάτα εγχόρδων «Μικρή νυχτερινή μουσική», Ουώλτον, Παραλλαγές πάνω σε ένα θέμα του Χίντεμιτ (με την παρουσία του συνθέτη στη συναυλία)

Σημ.: σπάνια ντοκουμέντα από πρόβες του με την «δική» του Ορχήστρα του Κλήβελαντ (Ακαδημαϊκή εισαγωγή του Μπραμς, 5^η Συμφωνία του Μπετόβεν) στο DVD της εταιρείας Video Artists International/VAI με τίτλο *George Szell: one man's triumph-The Cleveland Orchestra* (κυκλοφορία 2004) –πρβλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 393-397, ιδίως 397, όπου η υπόλοιπη βιντεογραφία του

Χοσέ Σερεμπριέ (Jose Serebrier, 1938-)

Γκλάζουνοφ, 4^η Συμφωνία/ Εθνική Ορχήστρα Ρωσίας (ζωντανά, 2012)

Χέρμανν Σέρχεν (Scherchen, 1891-1966)

Γ.Κ. Μπαχ (διασκευή Σέρχεν), «Η τέχνη της φούγκας» (πρόβα αποσπάσματος)/ Συμφωνική Τορόντο (βιντεοσκόπηση 1966) –ιστορικό ντοκουμέντο από την χρονιά θανάτου του μαέστρου, που επιπλέον συνέγραψε ένα από τα καλύτερα εγχειρίδια διεύθυνσης ορχήστρας, ενώ επίσης συνδέθηκε και με Έλληνες ερμηνευτές (δάσκαλος του **Μιλτιάδη Καρύδη** και συνοδός του **Γιώργου Χατζηνίκου** το 1953 στην παγκόσμια πρεμιέρα του 2^{ου} πιανιστικού Κονσέρτου του Νίκου Σκαλκώτα)

Σημ.: για τον **Σέρχεν** εν γένει βλ. Σ. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 400-402. Για τη σχέση του με τους **Καρύδη** και **Χατζηνίκο** βλ. Α. Σαββίδης, *Δοκίμια κλασικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 42, 46

Γιούρι Σιμόνοφ (Simonov, 1941-)

Βάγκνερ, «Τριστάνος και Ιζόλδη»-πρελούδιο/ Φιλαρμονική Μόσχας (ζωντανά, Ρουμανία, 2011)

Μουσσόργκσκυ (ενορχήστρωση Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση»/ Φιλαρμονική Ουγγρικής Ραδιοφωνίας (ζωντανά, Βουδαπέστη, 2004)

Τσαϊκόφσκυ, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Μόσχας (ζωντανά, Σεούλ Κορέας, 2010)

Τζουζέππε Σινόπολι (Sinopoli, 1946-2001)

Βάγκνερ, «Αρχιτραγουδιστές Νυρεμβέργης», εισαγωγή/ Κρατική Ορχήστρα Δρέσδης-Staatskapelle (ζωντανά, Τόκυο, 1998)

Βέρντι, «Λουίζα Μίλλερ» & «Τραβιάτα», εισαγωγές/ Κρατική Ορχήστρα Δρέσδης-Staatskapelle (ζωντανά, 2000)

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία/ 4 φωνητικοί σολίστες-Κρατική Ορχήστρα Δρέσδης-Staatskapelle και Ιαπωνική Χορωδία (ζωντανά)

Πουτσίνι, «Μανόν Λεσκώ», ιντερμέτσο/ Ορχήστρα Βασιλικής Όπερας Κόβεντ Γκάρντεν Λονδίνου (ζωντανά, 1983) –πολύτιμο τεκμήριο

Ρίχαρντ Στράους, Αλπινική Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, 1999)

Στανισλάβ Σκροβατσέβσκι (Stanislaw Scrowaczewski, 1923-)

Συναυλία με τη Ραδιοφωνική Συμφωνική Φραγκφούρτης/hr (ζωντανά, Μάρτιος 2013): Σοστακόβιτς, 1^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο (σολίστ Γιόχανν Μόζερ [Moser]), Μπραμς, 1^η Συμφωνία (εξακολουθεί να είναι αειθαλής στο πόντιουμ, παρά τα 90 του χρόνια!)

Λήοναρντ Σλάτκιν (Σλαίητκιν) (Slatkin, 1944-)

Γκέρσουιν, Κονσέρτο για πιάνο/ σολίστ Μάρκ-Αντρέ Χαμελέν (Hamelin)-Ολλανδική Ραδιοφωνική Φιλαρμονική (Άμστερνταμ, ζωντανά)

Έλγκαρ, Παραλλαγές «αίνιγμα»/ Ορχήστρα Φιλαρμόνια (Λονδίνου) (ζωντανά)-με εκτενή εισαγωγικά σχόλια για το έργο από τον μαέστρο ενώπιον του κοινού

Μπάρμπερ, Αντάτζιο για έγχορδα/ Συμφωνική BBC (ζωντανά, Προμς Λονδίνου 2011)

Μπλοχ, «Σέλομο» (“Schelomo”) (για βιολοντσέλλο & ορχήστρα)/ σολίστ η Σολ Γκαμπέττα (Sol Gabetta)-Εθνική Ορχήστρα Λυών (ζωντανά)

Βάτσλαβ Σμέτατσεκ (Smetacek, 1905-1986)

Ντβόρζακ, Κονσέρτο για πιάνο/ σολίστ ο Σβιάτοσλαβ Ρίχτερ-
Ραδιοφωνική Συμφωνική Ορχήστρα Πράγας/FOK (ζωντανά, 1966)-
πολύτιμο τεκμήριο μιας αριστουργηματικής ερμηνείας ενός σπάνια
παιζόμενου έργου (από τους μεγαλύτερους «θησαυρούς» του You
Tube)

Χανς Σμιτ-Ίσσερστέτ (Schmidt-Isserstedt, 199-1973)

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη», πρελούδιο & θάνατος Ιζόλδης/ Εθνική
Ορχήστρα Γαλλικής Ραδιοτηλεόρασης/ORTF (Παρίσι, βιντεοσκόπηση
1965)

Αλεξάντερ Σνάιντερ (Schneider, 1908-1993)

Μπετόβεν, 5^ο «Αυτοκρατορικό» πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Άρτουρ
Ρούμπινσταϊν-Συμφωνική της Ιερουσαλήμ (ζωντανά, 1975)

Σημ.: άλλη βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 414-
415 και *Δοκίμια κλασσικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 63-64

Τουγκάν Σοκίεφ (Sokhiev, 1977-)

Προκόφιεφ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Μάρτα Άργκεριχ-Ιταλική Εθνική
Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI Τορίνο (ζωντανά, 2008)

Σερ Γκέοργκ Σόλτι (Solti, 1912-1997)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, 1995): Κοντά(λ)υ,
«Χάρυ Γιάνος», σουίτα- Μπάρτοκ, 6 ουγγρικοί χοροί- Μπετόβεν, 7^η
Συμφωνία- Μπερλιόζ, «Καταδίκη του Φάουστ»-Ουγγρικό εμβατήριο-
Βέρνερ, «Πρίγκιπας Γκσόνγκορ», εισαγωγή και σκέρτσο

Βάγκνερ, «Τριστάνος και Ιζόλδη»-Πρελούδιο και θάνατος Ιζόλδης/
Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1970)

Βάγκνερ, «Ταννχώυζερ» & «Ιπτάμενος Ολλανδός», εισαγωγές/
Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1970)

Λιστ, Πρελούδια-3^ο συμφωνικό ποίημα/ Συμφωνική Σικάγου (;)
(ηχογράφηση, τέλη δεκαετίας 1970)

Μάλερ, 5^η Συμφωνία/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, 1987)

Μότσαρτ, Ρέκβιεμ/ Φιλαρμονική Βιέννης & Χορωδία Κρατικής Όπερας
Βιέννης-Αρλίν Ωζέ (Arleen Auger), υψίψ., Τσετσίλια Μπάρτολι, μεσόφ.,
Βίνσον Κόουλ (Cole), τεν., Ρενέ Πάπε, μπάσσοι (ζωντανά, Βιέννη-
Καθεδρικός Ναός Αγίου Στεφάνου)

Μουσσόργκσκυ (ενορχ. Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση» (πρόβες και
συναυλία)/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, 1991)

Μπάρτοκ, Κονσέρτο για ορχήστρα/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά,
Βουδαπέστη, 1991)

Μπερλιόζ, «Ρωμαίος και Ιουλιέτα»-δραματική συμφωνία/ Συμφωνική
Σικάγου (ηχογράφηση, τέλη δεκαετίας 1970)

Μπερλιόζ, «Καταδίκη του Φάουστ»-πλήρης όπερα/ φωνητικοί σολίστες
(Κηθ Ληούις, Ανν-Σοφί φον Όπτερ, Χοσέ βαν Νταμ κ.ά.), Συμφωνική &
Χορωδία Σικάγου (ζωντανά, σε συναυλιακή μορφή-1989)

Μπετόβεν, 1^η Συμφωνία/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά)

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Λονδίνου-Τραγουδιστές του BBC
(BBC Singers)-Φωνές Λονδίνου (London Voices)-Χορωδία Εθνικής
Όπερας Ουαλίας-4 φωνητικοί σολίστες (Τζέσση Νόρμαν, υψίφ.-Σάρα
Ουώκερ, μεσόφ.-Ράινερ Γκόλντμπεργκ, τενόρος-Χανς Σοτίν, μπάσσοι)
(ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 1986)

Μπρούκνερ, 2^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Στουτγάρδης
(ζωντανά) –εντυπωσιακή ερμηνεία με εκπληκτική ακουστική μέσα σε
μεγάλο καθεδρικό ναό

Μπρούκνερ, 3^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας
(Μόναχο, ζωντανά)

Σοστακόβιτς, 5^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1993)

Σοστακόβιτς, 10^η Συμφωνία/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Βαυαρίας
(ζωντανά, Μόναχο 1992)

Ρίχαρντ Στράους, 4 τελευταία τραγούδια/ Κίρι Τε Κάναουα, υψίφωνος-
Φιλαρμονική BBC (δοκιμή και συναυλία)

Ρ. Στράους, «Θάνατος και εξαΰλωση»/ Συμφωνική Σικάγου
(ηχογράφηση)

Ρ. Στράους, «Δον Ζουάν»-«Φαιδρά καμώματα του Τιλλ
Ωύλενσπήγκελ»/ Συμφωνική Σικάγου (βιντεοσκόπηση)

Ρ. Στράους, «Ο ιππότης με το ρόδο» (“Rosenkavalier”)-πλήρης όπερα/
Ορχήστρα Βασιλικής Όπερας Κόβεντ-Γκάρντεν-συμμετοχή των Κίρι Τε
Κάναουα (υψίφ.), Άνν Χάουελλς (μεσόφ.), Άαγκε Χάουγκλαντ
(μπάσσο), Μπάρμπαρα Μπόννευ (υψίφ.) κ.ά. (ζωντανά, 1985)

Σημ.: η εκτενής δισκογραφική/βιντεογραφική του παραγωγή στην ετοιμασμένη 3^η
έκδ. των *Μεγάλων μαέστρων μου* –πρβλ. και 2^η έκδ., σ. 46, 418-421

Μαξίμ Σοστακόβιτς (Shostakovich, 1938-)

Ραχμάνινοφ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γυάκοβ Φλίερ-Συμφωνική
Ραδιοτηλεόρασης Μόσχας (ζωντανά)-πολύτιμο τεκμήριο

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο φια βιολί/ σολίστ η Βικτόρια Μούλλοβα-
Φιλαρμονική Λονδίνου (ζωντανά)

Μασαάκι Σουζούκι (Masaaki Suzuki, 1954-)

Γ.Σ. Μπαχ, Καντάτες BWV 29 & 30/ Οργανικό & χορωδιακό συγκρότημα
«Κολλέγιο Μπαχ Ιαπωνίας» (“Bach Collegium Japan”) (ζωντανά)

Ότμαρ Σουίτνερ (Suitner, 1922-2010)

Βέμπερ, «Ελεύθερος σκοπευτής»/ Freischütz, εισαγωγή/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ (Τόκυο) (ζωντανά, 1988)

Χορστ Στάιν (Stein, 1928-2008)

Λιστ, «Τα πρελούδια», 3^ο συμφωνικό ποίημα/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ΝΗΚ Τόκυο (ζωντανά)

Σιμπέλιους, 1^η Συμφωνία & «Φινλανδία», συμφωνικό ποίημα/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)-εξαιρετικές ερμηνείες

Χάυντν, 2^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Χάινριχ Σιφφ (Schiff)-ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Λέοπολντ Στοκόφσκι (Stokowski, 1882-1977)

Τσαρλς Άιβς (Ives), 4^η «Αμερικανική» Συμφωνία/ Αμερικανική Συμφωνική Ορχήστρα (βιντεοσκόπηση 1965) –στα αριστερά του Στοκόφσκι διακρίνεται ο 2^{ος} (από τους 3 συνολικά για το έργο) μαέστρος, Ουρουγουανός **Χοσέ Σερεμπριέ (Serebrier, 1938-)**

Γκλάζουνοφ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Σίλβια Μαρκόβιτσι- Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Λονδίνο-Royal Festival Hall-1972) –ο μαέστρος στα 90 του χρόνια!

Μπάρμπερ, Αντάτζιο για έγχορδα (βιντεοσκόπηση πρόβας, 1968)/ Αμερικανική Συμφωνική Ορχήστρα

Γ.Σ. Μπαχ, Τοκκάτα & φούγκα BWV 565 (ενορχήστρωση Στοκόφσκι)- απόσπασμα/ Συμφωνική Σικάγου (βιντεοσκόπηση)

Γ.Σ. Μπαχ, ίδιο έργο (ενορχ. Στοκόφσκι)/ Συμφωνική BBC (βιντεοσκόπηση 1954)

Περσέλλ , «Διδώ και Αινείας»-θρήνος Διδούς (ενορχ. Στοκόφσκι)/
Συμφωνική BBC (βιντεοσκόπηση 1954) –κορυφαία στιγμή της
μαεστρικής τέχνης του

Στραβίνσκυ, «Πετρούσκα», σουίτα μπαλλέτου/ Σουηδική Ραδιοφωνική
Συμφωνική (ζωντανά, 1967)

Τσαϊκόφσκυ, «Ρωμαίος και Ιουλιέτα», φανταστική εισαγωγή/ Ορχήστρα
Ρωμανικής Ελβετίας (ζωντανά, Λουγκάνο, 1968)

Σημ.: για την υπόλοιπη βιντεογραφία του βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η
έκδ., σ. 431-435, ιδίως 434-435

Τζέφφρεϋ Ταίητ (Tate, 1943-)

Συναυλία με την Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ RAI Τορίνο
(ζωντανά): Μέντελσσον, «Όνειρο μεσοκαλοκαιρινής νύκτας»,
εισαγωγή, Τσαϊκόφσκυ, «Τρικυμία», συμφωνική εισαγωγή, Έλγκαρ,
«Φάλσταφφ», συμφωνική σπουδή

Μότσαρτ, 41 Συμφωνία «του Διός»/ Αγγλική Ορχήστρα Δωματίου
(βιντεοσκόπηση)

Ντβόρζακ, 6^η Συμφωνία/ Ιταλική Εθνική Ραδιοφωνική Συμφωνική-RAI
Τορίνο (ζωντανά)

Μισέλ Ταμπασνίκ (Tabaschnik, 1942-)

Στραβίνσκυ, «Ιεροτελεστία άνοιξης» , μπαλλέτο/ Φιλαρμονική
Βρυξελλών (ζωντανά, 2009)

Γυούρι Τεμρκάνοφ (Temirkanov, 1938-)

Ραχμάνινοφ, Συμφωνικοί χοροί (3)/ Ορχήστρα Φιλαδέλφειας (ζωντανά,
1989)

Ρίμσκυ-Κόρσακοφ, «Σεχραζάντ»-2^ο μέρος/ Εθνική Ορχήστρα Ακαδημίας Αγίας Καικιλίας Ρώμης (ζωντανά, 2003)

Σοστακόβιτς, Εορταστική εισαγωγή/ Βασιλική Φιλαρμονική Στοκχόλμης (ζωντανά, 2009)

Σοστακόβιτς, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο-4^ο μέρος/ σολίστ Ντιμίτρι Σιτκοβέτσκι-Φιλαρμονική Αγίας Πετρούπολης (πρώην Λενινγκράντ) (ζωντανά, Βόννη, 2000)

Τσαϊκόφσκι, 6^η «Παθητική» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκι, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λάνγκ Λανγκ-άγνωστη ορχήστρα νέων (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκι, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Σόγι Σαγυάκα (Shoji Sayaka)-Φιλαρμονική Αγίας Πετρούπολης (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκι, ίδιο έργο/ Βαντίμ Ρέπιν-ίδια ορχήστρα (ζωντανά, 2010)

Κλάους Τέννσντετ (Tennstedt, 1926-1998)

Βάγκνερ, «Ριέντσι», εισαγωγή & «Ταννχώυζερ», εισαγωγή και βακχικό της Αφροδίτης/ Φιλαρμονική Λονδίνου (ζωντανά, Τόκυο, 1988)

Μπετόβεν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Κυούνγκ-Χουα Τσουνγκ-Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ (ζωντανά, 1989)

Τζαίημς Τζαντ (Judd, 1949)

Μότσαρτ, 13^η Σερενάτα εγχόρδων «Μικρή νυκτερινή μουσική»/ Ορχήστρα Δωματίου Νέων Ευρωπαϊκής Ένωσης (βιντεοσκόπηση)

Άλαν Τζίλμπερτ (Gilbert, 1967-)

Μάλερ, 8^η Συμφωνία «των χιλίων»/ Φιλαρμονική & Χορωδία Νέας Υόρκης-8 φωνητικοί σολίστες (ζωντανά, 2011)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Σόγι Σαγυάκα (Shoji Sayaka)- Βόρεια Γερμανική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ NDR Αμβούργου (ζωντανά)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λάνγκ Λανγκ-Φιλαρμονική Νέας Υόρκης (ζωντανά, 2010)

Κάρλο Μαρία Τζιουλίνι (Giulini, 1914-2005)

Μότσαρτ, 3^{5η} Συμφωνία «Χάφφνερ»/ Ολλανδική Ορχήστρα Δωματίου (ζωντανά, 1959) –πολύτιμη βιντεοσκόπηση

Μουσσόργκσκυ (ενορχήστρωση Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση»/ Ορχήστρα Φιλαρμόνια Λονδίνου (ζωντανά σε στούντιο με την παρουσία κοινού, δεκαετία 1960)-πρώτο βιολί ο Χιού Μπην (Hugh Bean)

Μπετόβεν, 1^ο, 3^ο και 5^ο «Αυτοκρατορικό» Κονσέρτο για πιάνο/Αρτούρο Μπενεντέττι-Μικελάντζελι-Συμφωνική Βιέννης (ζωντανά, 1979) – πολύτιμα τεκμήρια

Μπραμς, 1^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Λος Άντζελες (ζωντανά, τέλη δεκαετίας 1970)

Μπραμς, 4^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Σκάλας Μιλάνου (ζωντανά, 1997)

Μπραμς, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ Βλαντίμιρ Ασκενάζυ-Φιλαρμονική Λος Άντζελες (ζωντανά)

Ροσσίνι, «Στάμπατ Μάτερ»/ Ρουτζιέρο Ραϊμόντι, μπάσσοι κ.ά. φωνητικοί σολίστες-Ορχήστρα Φιλαρμόνια Λονδίνου-Αμβροσιανοί Τραγουδιστές (ζωντανά, 1981)

Τσαϊκόφσκυ, «Παθητική» 6^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Λος Άντζελες (ζωντανά, Οζάκα Ιαπωνίας)

Τζουρόφσκι, βλ. Γιουρόφσκι

Κρίστιαν Τίλεμανν (Thielemann, 1959-)

Βάγκνερ, «Ταννχούζερ», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά)

Βάγκνερ, «Αρχιτραγουδιστές Νυρεμβέργης», εισαγωγή/Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 2005)

Βάγκνερ, «Τριστάνος & Ιζόλδη», πρελούδιο & θάνατος Ιζόλδης/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, 2003)

Βάγκνερ, «Ριέντσι», εισαγωγή/ Κρατική (Staatskapelle) Δρέσδης (ζωντανά, 2013)

Λιστ, «Πρελούδια»-3^ο συμφωνικό ποίημα/ Ορχήστρα Βαϊμάρης (ζωντανά, 2011)

Μπραμς, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μαουρίτσιο Πολλίνι-Κρατική (Staatskapelle) Δρέσδης (ζωντανά)

Μπρούκνερ, 4^η «Ρομαντική» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά)

Ρίχαρντ Στράους, Τραγούδια (επιλογή) για υψίφωνο και ορχήστρα/ Ρενέ Φλέμινγκ, υψίφ.-Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, 2011)

Μάικλ Τίλσον-Τόμας (Tilson-Thomas, 1944-)

Μάλερ, 7^η Συμφωνία/ Συμφωνική Σαν Φρανσίσκο (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2007)

Μπετόβεν, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Αλίθια ντε Λαρρότσα (Alicia de Larrocha)-Συμφωνική Λονδίνου (βιντεοσκόπηση σε στούντιο)

Μπρίττεν, «Οδηγός των νέων στην ορχήστρα»/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Γιούλια Φίσερ (Fischer)-
Ραδιοφωνική Συμφωνική Βόρειας Γερμανίας (NDR Αμβούργου)
(ζωντανά)

Ρόμπιν Τιτσιάτι (Robin Ticciati, 1983-)

Νίνο Ρότα, 2^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο/ σολίστ Μάριο Μπρουνέλλο-
Ορχήστρα Εθνικής Ακαδημίας Αγίας Καικιλίας Ρώμης (ζωντανά)

Μπράμγουελλ Τόβεϋ (Bramwell Tovey, 1953-)

Προκόφιεφ, «Ο Πέτρος και ο λύκος»/ Συμφωνική Ορχήστρα (CBC)
Βανκούβερ Καναδά (ζωντανά-ο ίδιος ο μαέστρος και στο ρόλο του
αφηγητή)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Ιτζακ Πέρλμαν-Ορχήστρα
Χόλλυγουντ Μπόουλ (ζωντανά, 2012) –ερασιτεχνική λήψη-μια από τις
πρόσφατες εμφανίσεις του αειθαλούς βιολονίστα (γενν. 1945) που
παρά το κινητικό του πρόβλημα δεν χάνει τον ερμηνευτικό του οίστρο
και το χιούμορ του

Τσαϊκόφσκυ, «Καρυοθραύστης»-βαλς των λουλουδιών/ ίδια ορχήστρα
(ζωντανά)

Υαν-Πασκάλ Τορτελιέ (Yan-Pascal Tortelier, 1947-)

Ανρί Τομαζί, Κονσέρτο για τρομπέτα/ σολίστ ο Χου Μόργκαν (Huw
Morgan)-Αγγλική Βόρεια Συμφωνική (Northern Sinfonia) (ζωντανά,
2006)

Προκόφιεφ, 2^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ ο Ξίξι Ζου (Xixi Zhu)-
Φιλαρμόνια Ωδείου Νέας Αγγλίας (New England Conservatory/NEC
Philharmonia) (ζωντανά)

Αρτούρο Τοσκανίνι (Toscanini, 1867-1957)

Βέμπερ, «Ευρυάνθη», εισαγωγή/ Συμφωνική NBC (ζωντανά)

Βέρντι, «Η δύναμη του πεπρωμένου», εισαγωγή/ Συμφωνική NBC (βιντεοσκόπηση, Νέα Υόρκη, 1944)

Βέρντι, «Αϊντα», προλόγιο Α΄ πράξης/ Συμφωνική NBC (ζωντανά, 1949- από την βιντεοσκόπηση ολόκληρης της όπερας)

Ροσσίνι, «Γουλιέλμος Τέλλος», εισαγωγή/ Συμφωνική NBC (ζωντανά, Νέα Υόρκη-Κάρνεγκι Χωλλ, 1952)

Σημ.: για την πολύτιμη σωζόμενη βιντεογραφία του, στη σειρά των επιμελημένων από την εταιρεία RCA «Συναυλιών της Τηλεόρασης 1948-1962» (“Television Concerts”), βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 451-456, ιδίως 453

Σέργκιου Τσελιμπιντάκε (Celibidache, 1912-1996)

Ενέσκου, 1^η ρουμανική ραψωδία/ Φιλαρμονική Ορχήστρα «Γκεόργκιε Ενέσκου» Βουκουρεστίου (ζωντανά, 1978)

Μότσαρτ, 41^η Συμφωνία «του Διός»/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 1972)

Μότσαρτ, 3^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Αρτύρ Γκρυμιώ (Grumiaux)- Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 1976)

Μουσσόργκσκυ (ενορχήστρωση Ραβέλ), «Εικόνες από μια έκθεση»/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Τόκυο)

Μπετόβεν, 6^η «Ποιμενική» Συμφωνία/ Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης/ RTVE (ζωντανά, 1970)

Μπραμς, Κονσέρτο για βιολί (απόσπασμα)/ σολίστ Γιεχούντι Μενούχιν- Φιλαρμονική Βερολίνου (βιντεοσκόπηση από πρόβα του 1946)

Μπρούκνερ, Συμφωνίες 4^η «Ρομαντική», 5^η & 6^η/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά, 1991)

Μπρούκνερ, Συμφωνίες 7^η & 8^η/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά, Τόκυο, 1990)

Ντεμπυσσύ, Νυκτερινά (3)/ Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία Στουτγάρδης (ζωντανά)

Ντβόρζακ, 9^η Συμφωνία «του Νέου Κόσμου»/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά)

Προκόφιεφ, «Ρωμαίος & Ιουλιέτα» (αποσπάσματα)/ Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, Τόκυο)

Ραβέλ, Κονσέρτο για πιάνο-1^ο μέρος/ σολίστ Αρτούρο Μπενεντέτι-Μικελάντζελι-Συμφωνική Λονδίνου (ζωντανά, 1982) –πολύτιμο ντοκουμέντο

Ραβέλ, Μπολέρο (πρόβα-ερμηνεία)/ Σουηδική Ραδιοφωνική Συμφωνική (ηχογράφηση 1965)

Ραβέλ, ίδιο έργο/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά, 1971)

Ραβέλ, ίδιο έργο/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά, αρχές δεκαετίας 1990) –σαφώς αργότερο τέμπο από τον γερασμένο μαέστρο

Ραβέλ, «Πρωινή καντάδα του γελωτοποιού» (“Alborada del gracioso”)/ Φιλαρμονική «Γκεόργκιε Ενέσκου» Βουκουρεστίου (ζωντανά, 1978)

Ρίμσκυ-Κόρσακοφ, «Σεχραζάντ»/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Στουτγάρδης (SWR) (βιντεοσκόπηση, 1982)

Τσαϊκόφσκυ, 5^η Συμφωνία-4^ο μέρος/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά, 1983)

Χάυντν, 104^η Συμφωνία «του Λονδίνου»/ Φιλαρμονική Μονάχου (ζωντανά)

Σημ.: η υπόλοιπη βιντεογραφία του στον Α. Σαββίδη, *Μεγάλοι μαέστροι*, 2^η έκδ., σ. 458-460, ιδίως 459-460

Τζο Ανν Φαλλέττα (JoAnn Falletta, 1954-)

Έλγκαρ, Παραλλαγές «αίνιγμα»/ Φεστιβαλική Ορχήστρα του Τέξας (ζωντανά) –αξιόλογη περίπτωση γυναίκας μαέστρου, με αξιοπρόσεκτη δισκογραφία

Βλαντίμιρ Φεντοσέγυεφ (Fedoseyev, 1932-)

Τσαϊκόφσκυ, «Φραντσέσκα ντα Ρίμινι», συμφωνικό ποίημα/
Ραδιοφωνική Συμφωνική Μόσχας (ζωντανά, Φραγκφούρτη-Φεστιβάλ Τσαϊκόφσκυ, 1991)

Τσαϊκόφσκυ, Συμφωνίες 2^η «Μικρή Ρωσική», 3^η «Πολωνική», 4^η, 5^η & 6^η «Παθητική»/ ίδια ορχήστρα-ίδιο φεστιβάλ (1991)

Τσαϊκόφσκυ, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Μιχαήλ Πλετνιόφ (Pletnev)-ίδια ορχήστρα-ίδιο φεστιβάλ (1991)

Τσαϊκόφσκυ, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Αραμπέλλα Σταϊνμπάχερ (Steinbacher)-Ορχήστρα «Τσαϊκόφσκυ» Μόσχας (ζωντανά, 2011)

Τσαϊκόφσκυ, Σερενάτα για έγχορδα/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Μόσχας (ζωντανά, Φραγκφούρτη-Φεστιβάλ Τσαϊκόφσκυ, 1991)

Τσαϊκόφσκυ, Παραλλαγές ροκκοκό για βιολοντσέλλο & ορχ./ σολίστ η Τατιάνα Βασσίλιεβα-Ορχήστρα «Τσαϊκόφσκυ» Μόσχας (ζωντανά, Βιέννη, 2011)

Τσαϊκόφσκυ, «Λίμνη των κύκνων»-ορχηστρικά αποσπάσματα/
Ραδιοφωνική Συμφωνική Μόσχας (ζωντανά, Φραγκφούρτη, 1991)

Γιάνος Φέρεντσικ (Ferencsik, 1907-1984)

Μπάρτοκ, Κονσέρτο για ορχήστρα/ άγνωστη (ουγγρική) ορχήστρα (ζωντανά)

Μπάρτοκ, 3^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Ζολτάν Κόκσις (Kocsis)-άγνωστη (ουγγρική;) ορχήστρα (ζωντανά, 1981)

Αποσπάσματα από δοκιμές σε διάφορα έργα (Μπετόβεν, 5^η Συμφωνία, εισαγωγή «Λεωνώρα» αρ. 3 κ.ά.) (με δικούς του σχολιασμούς) – πολύτιμο ντοκουμέντο

Αντάμ Φίσερ (Fischer, 1949-)

Μότσαρτ, 31^η Συμφωνία «Παρισινή»/ Δανική Ραδιοφωνική Συμφωνιέττα (ζωντανά)

Μπετόβεν, «Ηρωική» 3^η Συμφωνία/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Σιμπέλιους, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Γκιλ Σάχαμ (Gil Shaham)-
Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική=NHK Τόκυο (ζωντανά)

Χάουντν, 45 Συμφωνία «του Αποχαιρετισμούτ» και 49^η Συμφωνία
«Παθητική»/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Χάουντν, «Δημιουργία», ορατόριο/ Αυστρο-Ουγγρική Φιλαρμονική
«Χάουντν» & Χορωδία Δωματίου Βιέννης-3 φωνητικοί σολίστες (Αννέττ
Ντας [Dasch], υψίφ.-Κριστόφ Στρεχλ, τεν.-Τόμας Κουάστχοφφ
[Quasthoff], μπασσοβαρύτονος (ζωντανά)

Ιβάν Φίσερ (Fischer, 1951-)

Βάγκνερ, «Λόενγκριν», αποσπάσματα (σε συναυλιακή
μορφή)/Καρμίλλα Νύλουντ [Nylund], υψίφ.-Ρόμπερτ Ντην Σμίθ,
τενόρος-Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ
(ζωντανά, 2010)

Μάλερ, 1^η Συμφωνία «Τιτάν»/ Ορχήστρα Φεστιβάλ Βουδαπέστης
(ζωντανά, 2011)

Κλάους-Πέτερ Φλορ (Claus-Peter Flor, 1953-)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική του Ρότερνταμ (ζωντανά, 2011): Σούμανν, Κονσέρτο για πιάνο (σολίστ Νέλσον Φρέιρε), Ρίμσκυ-Κόρσακοφ, «Σεχραζάντ»

φον Κάραγιαν, βλ. Κάραγιαν

φον Ντοχνάνυι, βλ. Ντοχνάνυι

Λώρενς Φόστερ (Lawrence Foster, 1941-)

Ντε Φάλλια, «Το τρίκωχο καπέλο», μπαλλέτο/ Συμφωνική Βαρκελώνης (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2002)

Σοπέν, 1^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λανγκ Λανγκ-Συμφωνική BBC (ζωντανά)

Χατσατουριάν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ Γκαρεγκέν Αρουτιουιάν (Gareguin Aroutiounian)-Ορχήστρα Ιδρύματος Γκουλμπενκιάν Λισαβόνας (ζωντανά)

Ζαν Φουρνέ (Fournet, 1913-2008)

Ερνέστ Σωσσόν (Chausson), Συμφωνία/ Ιαπωνική Ραδιοφωνική Συμφωνική/ NHK Τόκυο (ζωντανά)

Σημ.: για άλλη βιντεογραφία του και για την όψιμη καριέρα του στην Ιαπωνία βλ. Α. Σαββίδης, *Μεγάλοι μαέστροι*, σ. 477 και *Δοκίμια κλασικής μουσικής παιδείας*, 2^η έκδ., σ. 226-227

Βίλχελμ Φουρτβαίνγκλερ (Furtwängler, 1886-1954)

Βάγκνερ, «Αρχιτραγουδιστές Νυρεμβέργης», προλόγιο Α΄ πράξης/
Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1942) –ντοκουμέντο, με τις
σβάστικες να «στολίζουν» την αίθουσα

Μότσαρτ, «Ντον Τζιοβάννι», εισαγωγή/ Φιλαρμονική Βιέννης (;)
(ζωντανά, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, 1954) –η μοναδική έγχρωμη
βιντεοσκόπηση του μυθικού Γερμανού αρχιμουσικού (Αύγουστος 1954),
που διευθύνει με εντυπωσιακή απλότητα και επιβλητική ηρεμία,
ενάμισι περίπου μήνα πριν το θάνατό του

Μπετόβεν, 9^η Συμφωνία «Ωδή της Χαράς»-τελευταίο τμήμα 4^{ου} μέρους/
Φιλαρμονική Βερολίνου, χορωδία & φωνητικοί σολίστες (ζωντανά,
1942) – με τις σβάστικες να κράμονται στους τοίχους της αίθουσας και
την παρουσία επωνύμων των αρχών (για προπαγανδιστικούς λόγους)

Μπραμς, 4^η Συμφωνία-4^ο μέρος (πρόβα και ερμηνεία αποσπάσματος)/
Φιλαρμονική Βερολίνου (Λονδίνο, βιντεοσκόπηση 1948 από
ντοκουμανταίρ)

Σούμπερτ, 8^η «Ημιτελής» Συμφωνία (πρόβα τμήματος του 1^{ου} μέρους)/
Φιλαρμονική Βερολίνου (1951-με παρουσία κοινού)

Ρίχαρντ Στράους, «Τα φαιδρά καμώματα του Τιλντ Ωύλενσπύγκελ»,
συμφωνικό ποίημα/ Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά, 1950) –
πολυτιμότητα τεκμήριο

Σημ.: για την πλούσια δισκογραφία του μαέστρου, καθώς και για την απαλλαγή του
από τις κατηγορίες για συνεργασία με το ναζιστικό καθεστώς, βλ. Α. Σαββίδης,
Μεγάλοι μαέστροι, 2^η έκδ., σ. 477-483, ιδίως 480-481

Λουί Φρεμού (Frémaux, 1921-)

Μπετόβεν, 7^η Συμφωνία/ Συμφωνική Σύδνεϋ (ζωντανά, αρχές δεκαετίας
1980)

Φέρεντς Φρίτσαϋ/ Φρίτσαϋ (Ferenc Fricsay, 1914-1963)

Μότσαρτ, «Ντον Τζιοβάννι», εισαγωγή/ Ορχήστρα Γερμανικής Όπερας Βερολίνου (βιντεοσκόπηση 1961)

Μπρουχ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Γιεχούντι Μενούχιν-άγνωστη ορχήστρα (ζωντανά-βιντεοσκόπηση σε στούντιο με παρουσία κοινού)- πολυτιμότεο ντοκουμέντο που αποδεικνύει τη μεγάλη αξία του Φρίτσαϋ και ως συνοδού μαέστρου (βλ. λ.χ. τις έξοχες συνοδείες του στον Γκέζα Άντα στα πιανιστικά Κονσέρτα του Μπάρτοκ)

Σμέτανα, «Μολδάβας», 2^ο συμφωνικό ποίημα από τον κύκλο «Η πατρίδα μου» (εντενή αποσπάσματα των δοκιμών του & ερμηνεία του έργου)/ Ραδιοφωνική Συμφωνική Στουτγάρδης (βιντεοσκόπηση 1960)- σπουδαίο τεκμήριο της εκπληκτικής δουλειάς του στις πρόβες-είναι εμφανή τα σημάδια των προβλημάτων υγείας στην εμφάνισή του (3 χρόνια πριν τον αδόκητο θάνατό του, στα 49 του χρόνια)

Λουί ντε Φρομάν (de Froment, 1921-1994)

Ιμπέρ, Κονσέρτο για φλάουτο-2^ο μέρος/ σολίστ Ζαν-Πιέρ Ραμπάλ-Εθνική Ορχήστρα Γαλλικής Ραδιοτηλεόρασης/ONRTF (βιντεοσκόπηση 1962)

Ραφαέλ Φρύμπεκ Ντε Μπούργκος (Frühbeck de Burgos, 1933-)

Βέμπερ, «Ελεύθερος σκοπευτής» (“Freischütz”), εισαγωγή/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Βέρντι, Ρέκβιεμ/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική & Χορωδία-4 φωνητικοί σολίστες (Ινές Σαλαζάρ, υψίφ.-Γιούλια Γκέρτσεβα, μεσόφ.-Σκίλλες Ματσάντο [Aquilles Machado], τεν.-Ρικκάρντο Ζανελλάτο, μπάσσο) (ζωντανά)

Μπερλιόζ, Φανταστική Συμφωνία/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Μπιζέ, «Κάρμεν», ορχηστρικά αποσπάσματα/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Ντεμπυσύ, «Η θάλασσα», 3 συμφωνικά σκίτσα/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Ραβλεκ, Μπολέρο/ ίδια ορχήστρα (ζωντανά)

Λέοπολντ Χάγκερ (Hagger, 1935-)

Μπρούχ, 1^ο βιολινιστικό Κονσέρτο/ σολίστ η Ανν Ακίκο Μέυερς (Meyers)-Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης-RTVE (ζωντανά)

Προκόφιεφ, 5^η Συμφωνία/ Βελγική Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα Ραδιοτηλεόρασης (ζωντανά, 1990)

Στραβίνσκυ, «Το φιλί της νεράιδας», μπαλέτο/ Συμφωνική Ισπανικής Ραδιοτηλεόρασης-RTVE (ζωντανά, Μαδρίτη, 2000)

Χάρτμουτ Χαίνχεν (Hartmut Haenchen, 1943-)

Μότσαρτ, 20^ο πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λανγκ Λανγκ-Ορχήστρα Δωματίου «Καρλ Φίλιπ Εμμάνουελ Μπαχ» (ζωντανά)

Μπέρναρντ Χάιτινκ (Haitink, 1929-)

Συναυλία με τη Φιλαρμονική της Βιέννης (ζωντανά, Προμς Λονδίνου, 2012): Χάυντν, 104^η Συμφωνία «του Λονδίνου», Ρίχαρντ Στράους, Αλπινική Συμφωνία

Βέμπερ, «΄Ομπερον», εισαγωγή/ Ορχήστρα Βασιλικής ΄Οπερας Κόβεντ Γκάρντεν Λονδίνου (ζωντανά, 1999)

Μάλερ, 3^η Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» ΄Αμστερνταμ- Μαρία Γιούνγκ (Ewing), υψίφωνος (ζωντανά)

Μάλερ, 4^η Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» ΄Αμστερνταμ- Κριστίνε Σάφερ (Schafer), υψίφ. (ζωντανά)

Μάλερ, 6^η «Τραγική» Συμφωνία/ Συμφωνική Σικάγου (ζωντανά, 2008)

Μάλερ, 8^η Συμφωνία «των χιλίων»/ Βασιλική Ορχήστρα & Χορωδία, «Κονσέρτ-χεμπαου»/ 8 φωνητικοί σολίστες (βιντεοσκόπηση)

Μάλερ, 9^η Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
Άμστερνταμ (ζωντανά, 1987)

Μπετόβεν, 7^η Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
(ζωντανά, 2009)

Μπετόβεν, «Λεονώρα» αρ. 3, εισαγωγή/ Ορχήστρα Όπερας Ζυρίχης
(ζωντανά, 2010, από παράσταση του «Φιντέλιο»)

Μπρούκνερ, 8^η Συμφωνία/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου»
(ζωντανά)

Νικολάους Χάρννονκουρτ (Harnoncourt, 1929-)

Συναυλία με την Ορχήστρα Δωματίου της Ευρώπης (ζωντανά, Γκκρατς):
Μπετόβεν, «Έγκμοντ», εισαγωγή, Σούμπερτ, 5^η Συμφωνία, Λάννερ,
Στυριανοί χοροί

Μότσαρτ, 31^η Συμφωνία «του Παρισιού»/ Φιλαρμονική Βιέννης
(ζωντανά, 1984)

Μότσαρτ, 39^η Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά)-υπερβολικά
γρήγορο τέμπο στα πρώτα μέτρα

Μότσαρτ, ίδιο έργο/ Ορχήστρα Δωματίου Ευρώπης (ζωντανά, Βιέννη)

Μότσαρτ, 40^η Συμφωνία/ Ορχήστρα Δωματίου Ευρώπης (ζωντανά,
Βιέννη)

Μότσαρτ, 41^η Συμφωνία «του Διός»/ Ορχήστρα Δωματίου Ευρώπης
(ζωντανά, Βιέννη)

Μότσαρτ, Συμφωνία Κονσερτάντε για βιολί & βιόλα/ σολίστες ο Γκίντον
Κρέμερ και η Κιμ Κασκασιάν-Φιλαρμονική Βιέννης (βιντεοσκόπηση)

Γ.Σ. Μπαχ, Πάθη κατά Ιωάννην BWV 245/ Οργανικό & Χορωδιακό Συγκρότημα Conventus Musicus Βιέννης-Παιδική Χορωδία Ταίλτσερ (Tölzer) (βιντεοσκόπηση)

Γ.Σ. Μπαχ, Καντάτα BWV 211 «του καφέ»/ ίδιοι οργανικοί συντελεστές- Τζάνετ Πέρρυ, υψίφωνος (βιντεοσκόπηση)

Σμέτανα, «Η πατρίδα μου» (κύκλος 6 συμφωνικών ποιημάτων)/ Βασιλική Ορχήστρα «Κονσέρτ-χεμπαου» Άμστερνταμ (ζωντανά, 2010)

Σούμπερτ, 9^η «Μεγάλη» Συμφωνία/ Φιλαρμονική Βιέννης (ζωντανά, Φεστιβάλ Ζάλτσμπουργκ, 2009)

Χάυντν, 92^η Συμφωνία «της Οξφόρδης»/ οργανικό σύνολο Conventus Musicus Βιέννης (ζωντανά)

Ντάνιελ Χάρντινγκ (Harding, 1975-)

Μότσαρτ, 20ό πιανιστικό Κονσέρτο/ σολίστ Λαρς Βογκτ (Vogt)- Ορχήστρα Δωματίου Γκούσταφ Μάλερ (ζωντανά)

Μπρίττεν, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Τζανίν Γιάνσεν-Φιλαρμονική Βερολίνου (ζωντανά)

Φιλίππ Χέρρεβεϊγκ (Herreweghe, 1947-)

Μέντελσον, Κονσέρτο για βιολί/ σολίστ η Αλίνα Ιμπραγκίμοβα- Ολλανδική Φιλαρμονική Δωματίου (ζωντανά, Άμστερνταμ, 2011)

Γ.Σ. Μπαχ, Πάθη κατά Ματθαίον BWV 244/ οργανικό & χορωδιακό συγκρότημα «Φωνητικό Κολλέγιο του Γκεντ» (“Collegium Vocale Ghent”)-φωνητικοί σολίστες (Κριστόφ Πρεγκαρντιέν, τενόρος, κ.ά.) (Κολωνία, ζωντανά)

Μπετόβεν, «Ηρωική» 3^η Συμφωνία και «Ποιμενική» 6^η Συμφωνία/ Ολλανδική Φιλαρμονική Δωματίου (ζωντανά, 2011)

Χάουντν, 1^ο Κονσέρτο για βιολοντσέλλο (1765)/ σολίστ Μαρί-Ελιζαμπέτ Χεκέρ (Hecker)-Ολλανδική Φιλαρμονική Δωματίου (ζωντανά, 2011)

Μάνφρεντ Χόνεκ (Honeck, 1958-)

Συναυλία με την Τσεχική Φιλαρμονική σε έργα Μότσαρτ (ζωντανά, 2006- παγκόσμιος εορτασμός επετείου 250 χρόνων από τη γέννηση του συνθέτη): «Ντον Τζιοβάννι», εισαγωγή, Κονσέρτο για κλαρινέτο (σολίστ η Σαρόν Καμ [Sharon Kam]), 38^η Συμφωνία «της Πράγας»

Μότσαρτ, 39^η Συμφωνία/ Δανική (Εθνική) Ραδιοφωνική Συμφωνική (ζωντανά)

Ώλσοπ, βλ. Άλσοπ